

9/2013

Šestadevadesát hodin plných vypětí

Soutěž průzkumných hlídek 2013

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY JE TADY UŽ DVACET LET

FAMÓZNÍ letecký festival

Letecká akrobacie nad královéhradeckým letištěm přinesla tisícům diváků výjimečný zážitek. Na jubilejní dvacátý ročník mezinárodního leteckého dne známého pod zkratkou CIAF (Czech International Air Fest) přiletělo na osmdesát letadel a vrtulníků z jedenácti zemí. Svoji profesionalitu – nejen ve vzduchu – předvedli také příslušníci Armády České republiky.

Praha-Kbely, Bratislava, Hradec Králové, Brno a opět Hradec Králové. Na těchto letištích se konaly jednotlivé ročníky CIAF. Z počátečního armádního leteckého dne (1991) se během následujících roků stala prestižní letecká akce, těšící se značnému zájmu jak veřejnosti, tak leteckých akrobatických špiček z celé Evropy.

Organizátoři leteckého festivalu na čele s Czech Airshow Agency připravili na oba víkendové dny (7. a 8. září) šestihodinový letový program se sedmadvaceti akrobatickými ukázkami, a to jak vojenských, tak i civilních strojů. Největším diváckým tahákem byla skupinová slétanost francouzského Breitling Jet Teamu na strojích české výroby L-39 Albatros, polské skupiny Bialo-Czerwone Istry na letounech TS-11 Iskra, jordánské formace Royal Jordanian Falcons na Extra-300L, lotyšské skupiny Baltic Bees na Albatrosech nebo slovenské sestavy Očovskí bačovci na bezmotorových L-23 Super Blaník. Svoji třídu potvrdili také piloti maďarských (JAS-39 Gripen), dánských (F-16) nebo ukrajinských (Su-27) vzdušných sil v sólových vystoupeních na nadzvukových bojových letounech.

Je potěšitelné, že se ve velice kvalitní mezinárodní konkurenci prosadili také čeští vojenští piloti. Mistrovskou technikou pilotáže se prezentovali nadporučík Martin Špaček s víceúčelovým nadzvukovým bojovým letounem JAS-39C Gripen, dále npor. Pavel Švec na podzvukovém bitevníku L-159 ALCA, kpt. Jan Vanický a kpt. Miroslav Šajtan s bitevním vrtulníkem Mi-24/35, podplukovník Petr Kratochvíl a kapitán Petr Šafařík na vrtulníku W-3A Sokol při ukázce záchran zraněného a hašení požáru, jakož i mjr. Ladislav Bartošik a kpt. Milan Záhorský v ukázce dvou transportních vrtulníků Mi-171Š. Součástí programu byly i seskoky armádních výsadkářů. Armáda ČR však byla vidět i na zemi. Při statických ukázkách si diváci mohli z bezprostřední blízkosti prohlédnout techniku i výzbroj provozovanou jak ve vzdušných, tak pozemních silách AČR.

Sobotního slavnostního zahájení CIAF 2013 se zúčastnili nejvyšší představitelé Ministerstva obrany České republiky, Generálního štábu Armády ČR a vzdušných sil AČR, Vlastimil Pícek, generálporučík Petr Pavel a plukovník gšt. Libor Štefánek. „Snad nikde jinde neběží čas tak rychle jako v letectví. Technika se mění přímo před očima, mezi ranveji a oblohou se píše kronika doby. Co však zůstává, je odvaha a dokonalá profesionalita těch, kteří pilotují, řídí a obsluhují své báječné létající stroje. Vojenské letectvo dnes ve všech svých složkách představuje významný potenciál a česká pilotáž má stále tu nejlepší pověst,“ řekl V. Pícek.

Náčelník Generálního štábu AČR konstatoval, že vzhledem ke kulatým dvacátým narozeninám CIAF byla připravena mimořádně atraktivní podívaná zpestřená i mnohými překvapeními. „Nejen letečtí fajnšmekři ocenili vrcholové prvky akrobatické pilotáže. Letový program byl natolik rozmanitý, že chytil za srdce každého diváka,“ dodal generálporučík Petr Pavel.

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

HOST

Budovat vojsko je jako stavět dům	2
Proces stmelování a profilování	20

TÉMA ROKU

Stalo se (v armádě) před dvaceti lety Září 1993	6
--	---

VÝCVIK

Šestadevadesát hodin plných vypětí	8
Havárie bez mrtvých a zraněných	16
Hašení s „bambinou“	34
Na silnicích jen bezpečně	40

MY A NATO

Střeží nebe nad Evropou	10
Středisko na přetváření letectva	28
Konference JAPCC 2013 Vzdušná síla po Afghánistánu	30

MISE

Pomoc pod palbou	12
V Bosně a Hercegovině jsme stále přítomni	32

PERSONALISTIKA

Projekt pro veterány je zhruba v polovině a nabízí nové možnosti	15
---	----

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICTVÍ

Další cenné zkušenosti	18
------------------------	----

ZAHRANIČNÍ ARMÁDY

Budoucnost britských pozemních sil	24
------------------------------------	----

TECHNIKA A VÝZBROJ

Průzkum trhem	27
An-30	43
Pistole CZ 75B a CZ 75 SP-01 PHANTOM	45

PAMÁTNÉ DNY RESORTU MINISTERSTVA OBRANY

Doss Alto	36
Mobilizace	38

Úhel pohledu vrchního praporčíka	16
Military English	41
Historické čestné názvy	48

**V rozhovoru s velitelem
pozemních sil generálmajorem
Jánem Gurníkem
představujeme nejen jeho
nové velitelství**

BUDOVAT VOJSKO je jako stavět dům

**Počátkem prázdnin začalo
v Praze, v budově Generálního
štábu AČR, působit nové,
podstatně zredukované,
Velitelství pozemních sil.
A tak jsme nového velitele
pozemních sil generálmajora
Jána Gurníka požádali
o rozhovor.**

**Když jsme před chvílí procházeli chod-
bou, viděli jsme mnohé kanceláře neob-
sazené, na řadě dveří chybí jmenovky.
V jaké fázi výstavby je v současné době
vaše velitelství?**

Přestěhovali jsme se sem 1. července letošního roku, tedy v období prázdnin a dovolených. Představa, že se jeden den nastěhujeme a druhý den začneme naplno pracovat, je poněkud nereálná. Vše má svůj čas. Samozřejmě, hlavní prioritou pro nás bylo, abychom začali okamžitě pracovat jako plnohodnotné velitelství. Důležité byly otázky spojení, propojení do funkčních informačních sítí a v neposlední řadě přesun všech příslušníků Velitelství pozemních sil do nového prostředí. Ne pro každého je takováto změna jednoduchou záležitostí. Vše ostatní pak budeme realizovat ve druhé etapě, a to ještě nějakou dobu potrvá. Jistý problém také představovala pomalá příprava prostorů pro nově vzniklé velitelství. Ani v současné době ještě nejsou všechny naše požadavky uskutečněny. Ale jak jsem již uvedl v úvodu, stěhování probíhalo v období dovolených, a já věřím, že vše bude postupně realizováno. Vždyť na přípravu těchto zásadních změn jsme měli pouze půl roku.

**Byl problém dostat ty nej kvalitnější lidi
etablované na Moravě do Prahy?**

Na všechna nově vznikající systematizovaná místa v rámci Velitelství pozemních sil do hodnosti majora byly vyhlášeny výběry. Celkem mne překvapilo, jak velký byl zájem příslušníků Velitelství společných sil pokračovat v práci

v rámci nového Velitelství pozemních sil v Praze. Výsledky výběrů pak zaručily, aby opravdu ti nejlepší dostali šanci pokračovat v práci pro Armádu České republiky. Nicméně existuje poměrně velká skupina velmi dobře připravených příslušníků rušeného Velitelství společných sil, kteří nechtěli z Moravy odejít. Ti se tedy rozhodli nepokračovat v činné službě a připravují se k odchodu do zálohy. Jedná se o více než 30 osob a je mezi nimi nemálo vojáků, kteří mohli pro AČR ještě mnoho prospěšného vykonat. Jak už jsem uvedl na počátku, personální práce formou výběrů dala zelenou těm opravdu nejlepším. Jedná se určitě o správnou a vcelku spravedlivou cestu. Měli bychom se ale také občas ohlédnout zpět a zjistit, zda se všem, jejichž kvality jsou nyní posuzovány, dostalo rovného přístupu. Zda jsme jim jako svým podřízeným umožnili zúčastnit se zahraničních operací, studovat jak v České republice, tak případně i v zahraničí atd. Pokud tomu tak nebylo, výchozí podmínky (zkušenosti ze zahraničních operací, jazykové znalosti) nebyly pro všechny stejné. To je tak trochu vize práce velitelů a manažerů.

**Rovný přístup se v současné době sklo-
ňuje ve všech pádech. Proč jsme se celou
dobu tvářili, že je všechno v pořádku,
a najednou jsme přišli na to, že ne všichni
měli stejné šance?**

Když začínáte tvořit novou strukturu s tím, že musíte dát prostor menšímu počtu lidí, než jste měl doposud, nezbyvá vám nic jiného než se snažit zvolit co nejspravedlivější systém výběru vojáků, kteří mají nejen zájem, ale zároveň si to i zaslouží svou kvalitní prací. Říká se, a to i v jiných armádách, že ve velkých štábech jen polovina lidí pracuje naplno a zbytek se s nimi takzvaně veze. V našem případě byl záměr a potřeba vybrat skutečnou skupinu těch nejlepších, nejspolehlivějších

a nejlépe pracujících. V nových, radikálně snížených, počtech si nemůžeme dovolit, aby se padesát procent pouze vezlo.

**Znamená to, že na vašem velitelství ne-
jenže není žádná „vata“, ale problemati-
ká je i zastupitelnost?**

Samozřejmě, že zde žádná „vata“ není. Uvedu příklad, na personální práci máme ve struktuře Velitelství pozemních sil pouze jednoho důstojníka, a ten má na starosti komunikaci s personální agenturou, která by pro naše velitelství měla pracovat jako servisní a podpůrná organizace. Pokud tento člověk onemocní nebo odejde na dovolenou, nemá ho kdo zastoupit. V takovém případě se musíme domluvit s ředitelem agentury, že po určitou časově omezenou dobu bude plnit tyto povinnosti někdo z příslušníků velitelství. Naprosto stejné je to ale i v oblasti finančního zabezpečení, jeden člověk je schopen zabezpečit maximálně těch padesát příslušníků našeho velitelství, ale už ne podřízené útvary. Proto musí v náš prospěch pracovat Úřad finanční správy AČR, který je ve struktuře GŠ AČR. Skutečně to není jednoduché. Představte si, že se máte k dispozici padesátiletý tým, ale jeho příslušníci jsou vysíláni do zahraničních operací, musí si doplňovat vzdělání a do toho je potřeba započítat ještě řádné dovolené, rehabilitace, nemoci. Pro vlastní každodenní práci tedy mnoho lidí nezůstává. V silách takto postaveného štábu je udržovat základní toky informací a řídit pozemní síly maximálně v oblasti výcviku, a to ještě v omezené míře. Na širší, koncepční, tvůrčí práci to ale již nestáčí. Myslím si, že je to velká škoda. Velitelství nejen pozemních, ale i vzdušných sil by měla zásadním způsobem přispívat k rozvoji jednotlivých druhů sil na základě poznatků z výcviku a přípravy vojsk. Nejsem si také zcela jist, zda v těchto nových organizačních strukturách budeme schopni plnit

**sociální opatření, která by jim tu jejich si-
tuaci alespoň poněkud usnadnila?**

Pokud chcete přijímat nějaká sociální opatření, musíte být velitelem, který má k dispozici úplně všechno, co k tomu potřebuje. Sít sociálních zařízení, finanční prostředky a spoustu dalších věcí. A to bohužel není případ velitele pozemních sil. Například psychologická služba bude taktéž řízená centrálním způsobem, takže to je spíš otázka na funkcionáře, kteří budou za tyto oblasti zodpovědní. Na nich bude záležet, co nám velitelům jako zkušením odborníkům poradí. Budu rád, když pomohu podřízeným zajistit v Praze kvalitní ubytování. Je potřeba jít se podívat, jaké jsou podmínky bydlení vyšších důstojníků např. na ubytovně Dědina. Každému pak musí být jasné, že o spokojenosti lidí v této oblasti nemůže být ani řeč. Mohu také ovlivnit rozložení týdenní pracovní doby tak, aby podřízení nemuseli zásadním způsobem krátit dobu, kterou o víkendech tráví doma se svými rodinami. Víte, celkově mne mrzí jedná věc. Pořád dokola mluvíme o lidech jako o tom nejčinnějším, co máme. Ve skutečnosti však to, co pro ně děláme a jak je zabezpečujeme v jednotlivých oblastech, je nedostatečné a někdy až ostudné.

**Sedíte v budově Generálního štábu AČR.
Představuje to pro Vás výhodu bezpro-
střednější komunikace s nadřízenou slož-
kou, anebo to naopak poněkud omezuje
vaši suverenitu?**

úkoly stejně kvalitně, jako tomu bylo při existenci společných sil. Velitelé všech stupňů by měli mít vytvořeny podmínky pro kvalitní plnění zadávaných úkolů. Nejsem bohužel zcela přesvědčen, zda tomu tak v případě velitele pozemních sil je. Velitel s radikálně sníženými personálními pravomocemi bude mít velmi problematickou situaci, a to i v očích svých podřízených. Centralizace personální práce, vytvoření velké personální agentury, to dle mého názoru situaci neřeší. Nakolik je nově nastavený systém funkční, ukáže samozřejmě až čas.

**Celá řada vašich podřízených bude udr-
žovat rodinný život na vzdálenost Praha-
Olomouc. Chystáte se přijímat nějaká**

Moji suverenitu to omezovat nebude a ani nemůže. Pokud bych se jako velitel nechal někým omezovat a nedělal dobře svou práci, asi bych tady neměl co dělat. Někteří rádoby odborníci hovoří o tom, jak velkou výhodou je, když strategický velitel, tedy náčelník Generálního štábu, a operační nebo komponentní velitel sídlí na jedné chodbě. Můžeme prý bezodkladně řešit problémy, které se vyskytnou. Tyto názory mi připadají poněkud scestné. Strategický velitel má své úkoly, které musí plnit na té nejvyšší úrovni. Operační (komponentní) velitel by měl být tím prvním člověkem v řadě, který řídí vojska, a to na základě schváleného ročního plánu. Pokud je tento plán finančně a materiálně zabezpečen, operační (komponentní) velitel v průběhu roku v podstatě ani denní

setkání s náčelníkem Generálního štábu nepotřebuje. Má totiž k dispozici vše nezbytné k výcviku a přípravě vojsk. Jestli ani tak není schopen řídit podřízená vojska, pak na svém místě nemá co dělat a denní porady s náčelníkem Generálního štábu to nevyřeší. Tito dva funkcionáři mají své úkoly a úrovně jejich plnění s tím, že operační velitel tráví svůj čas u vojsk a výsledky výcviku a přípravy i plněním schváleného plánu naplňuje vize a nařízení náčelníka Generálního štábu. Podle mého názoru je to, že operační velitel je u vojsk, jediná možná a dobrá varianta. Stejně jako je pro náčelníka Generálního štábu jediná správná cesta, že působí mezi strategickým velením a politickými procesy. Pokud by tomu tak nebylo, dostali bychom se na úroveň roty, což by byla katastrofa pro podřízené jednotky.

**Máte tedy pocit, že ta změna dislokace
do Prahy vás trochu vzdálila od vojsk?**

Nemyslím si, že by naše republika byla tak velká, že by to byl nějaký problém. Je úplně jedno, zda jedete k brigádám z Olomouce nebo z Prahy. Z Olomouce to máte blíž k 7. mechanizované brigádě a z Prahy naopak ke 4. brigádě rychlého nasazení. Pro mne je mnohem důležitější plnohodnotné fungování velitele komponentních sil, jeho schopnost samostatně řešit některé problémy vlastním, dostatečně obsazeným štábem a prostředky, které má k dispozici. Neměl by být v roli prosebníka, ale naopak řádně fungujícího velitele, se vším všudy, co k tomu patří. Pokud máte k dispozici tým, jenž může realizovat vaše požadavky a úkoly, které máte k podřízeným jednotkám, je to mnohem pružnější, než když jejich část za vás musí plnit štáb nadřízeného stupně. Možná že se mýlím a ono to nebude tak komplikované a vše bude fungovat lépe. V tomto okamžiku to ale nejsem schopen jednoznačně říci. Všechno ukáže až čas. Je to nový způsob přístupu k myšlení, řízení a dělbě práce. Z devětatadesáti procent bude všechno záviset na tom, zda se lidé dokáží přizpůsobit tomu, jak v těchto nových podmínkách plnit úkoly. Pokud se myšlení nezmění, tak to určitě bude fungovat hůř. Jsem pořád ještě přesvědčen, že stačilo jen trochu modifikovat předcházející systém, aby dobře a lépe fungoval, a ne jej nahrazovat něčím, co není provézeno ani u nás, ani v zahraničí. Centrální řízení nikdy nevěští nic dobrého, ubíjí iniciativu nižších stupňů velení a celkově to tak trochu zavání návratem ke starým časům.

**Pozemí vojsko je v letošním roce v re-
organizačním pohybu. Jaké úkoly vás
čekají v nejbližší době vůči podřízeným
složkám?**

Pokračujeme samozřejmě v plnění úkolů spojených s mírovými operacemi. Ať již se jedná o Afghánistán, Mali nebo další větší či menší mise. Pozemní síly totiž tvoří vždy základ pro jednotlivé kontingenty těchto zahraničních misí. Naše vojáky musíme zabezpečit jak materiálně, tak i z hlediska výcviku a dalších náležitostí nezbytných pro jejich působení v zahraničí. Toto je podle mého názoru velmi důležitý úkol. Avšak naší nejvyšší prioritou musí být příprava jednotek pro obranu České republiky. Všechny armády v současné době řeší to, jak budou postupovat, až skončí jejich nasazení v Afghánistánu. Veškeré mírové operace, ať již chceme či ne, nás výrazně ovlivnily. V současné době se vracíme k našemu hlavnímu a nejdůležitějšímu

úkolů. A tím je, jak jsem již uvedl, větší zaměření výcviku podle článku 5 Washingtonské smlouvy na obranu České republiky a bojové operace. To považují za svoji prioritu pro nejbližší budoucnost. Tomu se musí postupně přizpůsobovat výcvikové metody a vše ostatní. Nesmíme rovněž zapomínat na plnění veškerých závazků, které pro nás vyplývají z členství v Severoatlantické alianci. Armády naší velikosti nejsou schopny samostatně stoprocentně zajistit obranu vlastního území. V tomto směru platí kolektivní princip obrany, kdy víme, že se jeden na druhého může spolehnout. Naši nejbližší ambicí v tomto směru je příprava brigádního úkolového uskupení na bázi 4. brigády rychlého nasazení.

Existuje nějaká oblast, kde pozemní vojsko tlačí bota a do budoucna bude nezbytné, ať již z hlediska výzbroje, výcviku či koncepce, to doladit?

Budovat pozemní síly je něco jako stavět a hlavně udržovat dům. Na jedné straně něco postavíte a na druhé vám zatím začne opadávat omítka. Je potřeba pracovat trvale. Neustále se musíte snažit vylepšovat současný stav a reagovat na nejnovější trendy. V poslední době se nám podařilo zrealizovat mnoho modernizačních projektů, které se týkají zavedení nových ručních zbraní či kolové obrněné techniky. Došlo zde ke skutečně výraznému kvalitativnímu posunu. Pořád je ale ještě co zlepšovat, podmínky nejsou totiž úplně ideální. Finančních prostředků nemáme právě na rozhozování. Když vezmu v úvahu naše představy, jak by to mohlo vypadat, tak zdroje určené na akvizice jsou minimální. Pokud se něco zásadního nezmění ve financování pozemních sil, vytváříme si významný problém do budoucna. O to důkladněji bychom měli vážit, co skutečně potřebujeme, a stanovovat prioritní pořadí. Domácí či zahraniční producenti výzbroje a materiálu se musí přizpůsobovat našim potřebám, a ne naopak.

Do začátku příštího roku budete muset zajistit přechod z brigádního systému na plukovní. Bude to komplikovaný proces?

Nemyslím si, že by to bylo něco složitého. Nic tak zásadního se nezmění. Jednotky zůstanou, pouze se částečně změní struktura velení a název. Dojde také k určitému snížení hodností a bohužel, opět propustíme řadu důstojníků, do kterých jsme nedávno vložili množství finančních prostředků. Otázkou zůstává, zda předpokládané úspory opravdu vyváží ztráty a zase o něco komplikovanější systém velení a řízení především na strategickém stupni.

Jak moc to ale bude bolet štáby brigád, které se ještě více zmenší? Nebudou postaveny před stejný problém jako vaše velitelství, že přijdou o případné rezervy, a tím pádem i zastupitelnost?

Na základě naší koncepce nepočítáme s tím, že by štáby vojenských brigád byly nějakým způsobem samostatně nasazovány. Řídí prapory, které budou doplňovat brigádní úkolové uskupení v míru. Jen jejich malá část má doplňovat štáb tohoto uskupení. Nemyslím si ale, že by to mělo mít nějaký větší vliv.

Pokaždé, když se snižují finanční prostředky na armádu, začne se diskutovat o tom, který druh vojska by mohl být

ještě zrušen. Hovoří se například o tankovém vojsku nebo o dělostřelectvu. Myslíte si, že něco takého je v budoucnu reálné?

Všechno je otázka koncepce vývoje Armády České republiky. Nejsem si ale jist, zda v současné době nějakou platnou dlouhodobou koncepcí vůbec máme. Bezpodmínečnou podmínkou pro každý rozvoj a koncepci je otázka stability finančních prostředků. Měli bychom přemýšlet nad tím, co budeme potřebovat v horizontu dvaceti let, a více – a právě na základě toho – začít armádu opravdu promyšleně budovat. Ona to není jen otázka, zda mít tankové vojsko, či ne. Když se podíváme do světa, tak existují země, které tankové vojsko mají a nedají na něj dopustit, a pak jsou státy, které ho nemají. Otázka je, zda si potřebujeme zachovat tyto schopnosti z hlediska budoucích operací a našeho příspěvku v rámci Aliance. V současné době máme například jeden tankový prapor. Když za deset dvacet let zjistíme, že tento druh vojska je potřebný a nezastupitelný, máme na čem stavět. V případě, že se bezpečnostní situace v Evropě začne měnit, jsme schopni v určitém časovém horizontu reagovat a postavit jednotku vyššího stupně. Když se dnes diskutuje o tom, že se horší klimatické podmínky a nastanou větší sucha a v mnohem větší míře nás čekají záplavy, máme určitý prvek ženijního vojska, který můžeme v případě potřeby rozšířit a dále budovat dle potřeby. Dělat něco od nuly na zelené lince je vždy velice složité a nákladné. Nemít nějaké potřebné schopnosti muže být často fatální. Hlavní je ale vědět, co opravdu chceme a co potřebujeme. Dle

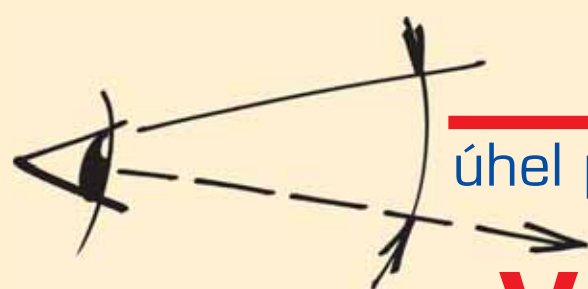
mého názoru je to otázka, zda chceme být platným členem NATO. Stát v čele, anebo na okraji. Spoléhat se tak trochu sami na sebe, nebo čekat pouze na pomoc a podporu.

V posledních letech jsme v Afghánistánu potřebovali především lehké jednotky plnící mnohdy úkoly policejního charakteru, což nesporně ovlivnilo celé naše ozbrojené síly. Není to obecně problém naší armády, že se díváme dopředu maximálně ve střednědobém horizontu a že třeba za dvacet let budeme potřebovat mnohem těžší jednotky?

Původem jsem tankista. Nevím tedy, jestli je správné bavit se se mnou o tom, zda budeme potřebovat těžší, obrněné jednotky. Podle mého názoru se armáda vždy vyznačovala a vyznačuje tím, že je schopna plnit úkoly, na které jiné silové složky státu nestačí. Pořád jsem přesvědčen, že význam armády se odvíjí od toho, co je schopna zajistit, jaké jsou její manévrovací schopnosti a jakou má sílu ničit protivníka. Ničení protivníka v jakékoli konvenční válce se bezprostředně odvíjí od toho, jakou máte palebnou sílu. To je něco naprosto jiného než bojová operace, kterou AČR plnila v Afghánistánu. My se prioritně připravujeme na obranu území České republiky. A pro tento úkol nejsou síly více či méně policejního charakteru to právě. V tomto směru by se mělo skutečně změnit naše myšlení.

Text: Vladimír Marek

Foto: autor a archiv Velitelství pozemních sil

úhel pohledu vrchního praporčíka

Výběrové komise u poddůstojnického a praporčíckého sboru

V minulém čísle časopisu A report byl představen institut výběrů, který se v uplynulé době realizoval u vyšších důstojníků AČR. V uveřejněném rozhovoru s brigádním generálem Jaroslavem Kankiou bylo naznačeno, že se v budoucnu výběry dostanou i na úroveň praporčíckého sboru. Jelikož se jedná o aktuální téma a jsem na něj příslušníky mužstva, poddůstojnického a praporčíckého sboru AČR dotazován, rád bych tuto myšlenku dále rozvedl a představil příslušníkům primárně praporčíckého, ale i poddůstojnického sboru AČR svůj uvažovaný záměr provádění výběrů u těchto dvou sborů.

Jak již bylo zmíněno, záměrem velení AČR je postupné provádění výběrů i u nižších než důstojnických sborů. Není tedy otázkou do obecné diskuze, zda tento systém bude zavedený, ale pouze to, kdy a v jakém rozsahu. To bych rád zdůraznil hned na začátku.

Při rozhovorech s vrchními praporčíky útvarů a velitelství AČR jsme došli k téměř jednoznačnému závěru, že komisionální výběry vojáků z řad poddůstojnického a praporčíckého sboru AČR by měly být dalším krokem správným směrem při zvyšování kvality personálu, který má v budoucnu postupovat na vyšší kariérní stupně. V tomto duchu jsem v průběhu měsíce srpna připomínkoval pracovní materiály k vyhodnocení činnosti výběrových komisí a navrhl jsem velení AČR, jak při realizaci výběrů určenými komisemi postupovat u poddůstojnického a praporčíckého sboru. Tento návrh kromě jiného zahrnoval časovou osu provedení a určení kategorií poddůstojníků a praporčíků AČR, kterých se budou výběry týkat.

Než budu pokračovat dále, rád bych vysvětlil, co je cílem provádění výběrů u praporčíků a poddůstojníků AČR. Cílem provádění výběrů mezi praporčíky a poddůstojníky AČR není plošné kopírování výběrů od důstojnického sboru a jejich bezmyšlenkovitě přenesení na nižší úroveň. Takový důvod by byl nedostatečný. Mým záměrem je maximální zvýšení transparentnosti při obsazování praporčíckých a nejdůležitějších poddůstojnických systemizovaných míst, celkové zvýšení kvality praporčíků a poddůstojníků AČR, kteří jsou vybíráni na systemizovaná místa s předepsanou vyšší hodností, rozšíření příležitostí k postupu pro všechny praporčíky a poddůstojníky AČR splňující předepsaná kritéria, zavedení zdravého konkurenčního a soutěživého prostředí mezi praporčíky a poddůstojníky, přenesení větší odpovědnosti za vlastní kariéru na praporčíky a poddůstojníky AČR, a tím i zvýšení kontroly probíhajících procesů výběru k obsazení systemizovaných míst s vyšší hodností tlakem na systém

od těch, kterých se to týká – tedy od praporčíků a poddůstojníků AČR.

Výběry praporčíků a poddůstojníků by v budoucnu měly být rozděleny do tří kategorií:

- Vrchní a vedoucí praporčíci;
- Ostatní praporčíci;
- Poddůstojníci v hodnosti rotný a četař na SM velitelů a zástupců velitelů.

Vzhledem k tomu, že vrchní a vedoucí praporčíci jsou součástí velení jednotek, útvarů a velitelství AČR a jsou nejvyššími zástupci mužstva, poddůstojnického a praporčíckého sboru AČR a jako takoví zároveň podléhají vyšším nárokům než ostatní praporčíci AČR, přikládám mimořádnou pozornost tomu, aby byli vybíráni odpovídající komisí ve správném složení. Proto budou vedoucí a vrchní praporčíci vybíráni stejnými komisemi jako důstojníci odpovídající úrovně. Například vojáky ke jmenování do hodnosti štábního praporčíka bude vybírat komise NGŠ AČR. V případě vedoucích a vrchních praporčíků dojde k zahájení procesu výběru od začátku roku 2014 metodou postupného náběhu, tedy postupně, jak se budou uvolňovat nebo vytvářet systemizovaná místa vedoucích a vrchních praporčíků.

Způsob organizace a provedení výběrů ostatních praporčíků a vybraných poddůstojníků (velitelská systemizovaná místa) bude ještě předmětem dalšího jednání, ale základní představa je, že budou vybíráni komisemi, v nichž budou výrazněji zastoupeni příslušníci praporčíckého sboru AČR. V jejich případě by mohly být výběry zahájeny nejdříve od poloviny roku 2014, a to opět metodou postupného náběhu.

Samotné výběry jsou vždy organizovány a prováděny ve více kolech. Na každé systemizované místo jsou stanovena základní vstupní kritéria, a pokud je navržený voják nesplňuje, není mu umožněno výběru se zúčastnit. Ti vojáci, kteří je splňují, jdou do výběru ti, kteří ne, mají šanci,

až je splní. Nedá se předpokládat, že by se u poddůstojníků a praporčíků AČR prováděly výběry ve třech kolech, nicméně principy fungování budou pro praporčíky a poddůstojníky stejné jako pro důstojníky AČR.

Při posuzování kvality poddůstojníků nebo praporčíků AČR budou mnohem více než doposud hrát roli osobní záznamy a služební hodnocení vojáka, praxe ve velení, ve štábu nebo u výcvikových jednotek a také splnění kvalifikační požadavky. Jsem si plně vědom skutečnosti, že se připravovaná opatření nemusí líbit všem, kterých se dotknou, ale je to jediná cesta, jak zabezpečit růst kvality personálu AČR. Jedním z důvodů pro přechod na profesionální armádu bylo mimo jiné vybudování armády založené na co nejvyšší kvalitě personálu, který ji tvoří. Stanovený cíl a dostupný personál máme tedy k dispozici. Takže teď je na řadě vytvoření nástroje, kterým se cíle s dostupným personálem dosáhne. Tím nástrojem jsou výběrové komise. Nejvyšší možná kvalita poddůstojníků a praporčíků AČR, kteří budou vybíráni ke jmenování do vyšší hodnosti, je nezbytná, protože jsou to právě oni, kdo tvoří páteř nejenom naší, ale jakékoliv jiné profesionální armády. Kvalitní poddůstojnický a praporčícký sbor jsou přesně tím faktorem, který odlišuje profesionální armády od armád tvořených vojáky základní služby.

Na závěr bych rád připomenul, že při jakýchkoliv úvahách na téma výběrových komisí je také nutné vnímat jednu skutečnost. Stále platí aktuální RMO č. 23/2008, Působnost služebních orgánů v personální práci, a výběrová komise nemá rozhodovací pravomoc, nýbrž pracuje jako poradní orgán velitele, který disponuje odpovídající pravomocí. Výběrová komise není všemocným orgánem, nicméně její existence vytváří prostor pro větší míru transparentnosti celého procesu, než známe doposud, a dodává rozhodovacímu procesu velitele vyšší rozměr rovného přístupu a příležitosti. Poradní hlas komise je umocněn zveřejňováním výsledků výběrů v rámci našich interních komunikačních systémů, což nutí velitele přizpůsobit se příslušníkům poddůstojnického a praporčíckého sboru AČR umožňuje vlastní kontrolu této do budoucna tak důležité oblasti života každého poddůstojníka nebo praporčíka AČR. A to je jednoznačným pozitivním posunem systému vpřed.

Vrchní praporčík AČR štábní praporčík Petr Seifert

Září 1993

Od vzniku Armády České republiky uplynulo v letošním roce dvacet let. Při této příležitosti jsme se rozhodli připravit seriál, kterým se vrátíme do doby před dvěma desetiletími. V každém čísle budeme přinášet nejvýznamnější události a nejdůležitější okamžiky, kterými v jednotlivých měsících roku 1993 žila naše armáda.

Také v měsíci září byla na pořadu dne mimořádná hodnocení vojáků z povolání. Tiskové konference svolané k tomuto tématu se kromě prvního náměstka MO ČR Jiřího Pospíšila účastnil i náčelník Generálního štábu AČR generál-major Jiří Nekvasil. S dosavadním průběhem mimořádných hodnocení projevil Ministerstvo obrany spokojenost. Původní předpoklad uskutečnit ho v první etapě (do 10. září 1993) u čtyřiceti procent vojáků z povolání byl dokonce překročen. Armáda České republiky měla v srpnu 1993 již jen 42 generálů. Zredukování jejich počtu však nebylo výsledkem pouze mimořádných hodnocení. Již v roce 1990 opustilo na vlastní žádost naši armádu šedesát čtyři generálů. Celkem jich ještě před mimořádným hodnocením, tedy k 1. červenci 1993, odešlo 132. Za prvních sedm měsíců roku 1993 bylo z AČR propuštěno 2 114 důstojníků. Z tohoto počtu byla téměř polovina, přesně 972, propuštěna po splnění závazku, 218 po dosažení věkové hranice a 268 odešlo do starobního důchodu. Největší počet lidí armádu opustil ve věkové hranici 31 až 40 let. Nejvíce mezi odcházejícími bylo podplukovníků – 725.

Ruku v ruce s mimořádnými hodnoceními se postupně uskutečňovala i další myšlenka ministra obrany Antonína Baudyše. Podle něho by se vojáci měli pravidelně podrobovat psychodiagnostickému vyšetření. To také vybraný stočlenný

vzorek vojáků z povolání z různých složek armády absolvoval u firmy Alea.

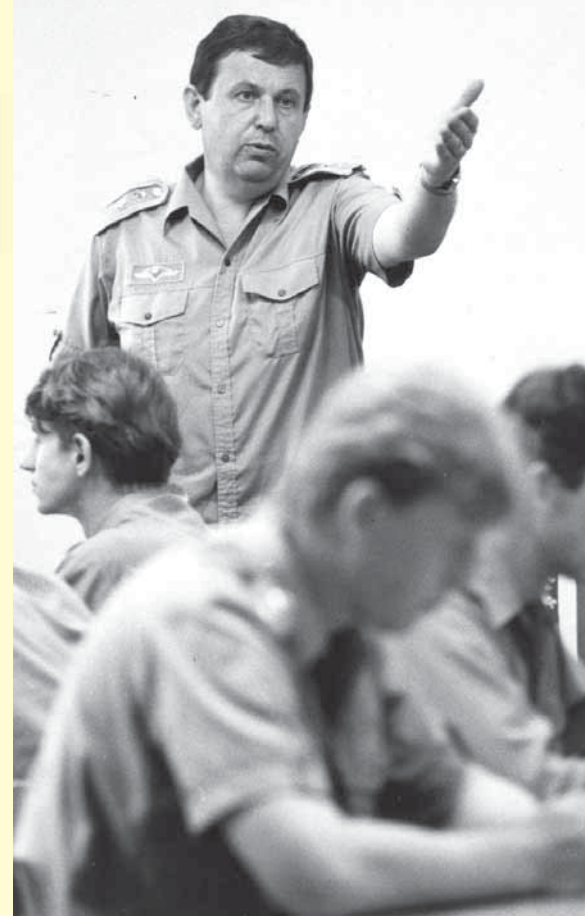
Nový náčelník Generálního štábu se zúčastnil jednání s mladými veliteli. Jedním z důvodů byla skutečnost, že v té době byl pramalý zájem o funkce velitelů čet a rot. Z výměny názorů vyplynulo, že jednou z příčin tohoto nezájmu je nejistota lidí sloužících v těchto základních velitelských funkcích. Problematické bylo i nediferencované rozlišení práce velitelů. Velitelé jednotek na plných počtech byli finančně hodnoceni stejně, jako velitele těch rámcových. Generál Nekvasil všechny přítomné ujistil, že nejpozději do listopadu 1993 by každý z velitelů měl vědět, kde bude sloužit a jaká bude jeho perspektiva do konce roku 1995.

Koncem léta 1993 se stále zřetelněji rýsovala budoucí podoba pozemního vojska. Hodně se v této souvislosti hovořilo o vytváření brigád územní obrany. Tyto nové jednotky tvořící součást pozemního vojska měly by být předurčeny v případě potřeby k překrytí státní hranice a k budování zátarasů a záseků na určených směrech. Měly také zajistit postavení v hloubce obrany s využitím objektů tzv. stálé obrany. S využitím jejich příslušníků se rovněž počítalo při organizování pořádkových služeb v zázemí a k obraně center a objektů zvláštní důležitosti. Organizační struktura v tomto případě měla kopírovat nové územní členění České republiky. V souvislosti s vytvořením většího

počtu krajů se také předpokládalo, že na každém z nich vznikne vyšší vojenské doplňovací velitelství. S vytvořením první takovéto jednotky se počítalo nejpozději v březnu 1994. Celkem mělo vzniknout patnáct brigád územní obrany. Jejich součástí měly být i pevnostní jednotky. Později se ukázalo, že to byly až příliš velkorysé plány.

V armádě začal nový školní rok, který již předešlým dostal přezdívku slepený. Stále ještě totiž nesl břímě rozpadu bývalé federace. České vojenské školy musely poměrně narychlo zajistit studium i pro české posluchače ze Slovenska. Souběžně řešily také otázky spojené s novou koncepcí Armády České republiky. „Prostě jsme museli připravit takovou organizační strukturu školy, která by odpovídala dnešní době, zajistila vzdělávání vojenských profesionálů, vytvořila podmínky pro vojenskou střední školu a byla schopna pružně reagovat na případné další požadavky,” dodal prorektor pro studijní a pedagogickou činnost Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově plukovník Václav Novák.

Všechno nasvědčovalo tomu, že útlumový program by se nemusel týkat jen vojenských gymnázií, ale i vojenských středních škol. V této souvislosti se hovořilo především o tom, jak zajistit kvalifikovaný praporčícký personál. Jednou z možností se jeví roční praporčícké školy, na které by nastupovali studenti s již dokončeným středoškolským vzděláním a maturitou.

Nový školní rok se kromě všech vysokých a středních vojenských škol týkal i Zahraničního školního institutu Vojenské akademie v Brně. Ten vznikl v roce 1991 namísto tehdy rušené Zahraniční fakulty, která existovala třicet let a v inženýrském studijním programu připravila více než dva tisíce posluchačů ze čtrnácti zemí světa. „V minulých letech nám postupně odešli všichni zahraniční studenti, dnes pracně navazujeme na přerušené kontakty, ale především hledáme kontakty nové, a to i v evropských vyspělých zemích. Zdá se, že budeme úspěšní,” řekl při této příležitosti ředitel institutu plukovník Zdeněk Žihla. „Tíha naší práce se v současné době přesunula do oblasti jazykové přípravy důstojnického sboru naší armády a do rozšiřovacích a rekvalifikačních kurzů výpočetní techniky, svařování atd. Vysoké nároky jsou kladeny zejména na tlumočnickou a překladatelskou činnost ve prospěch celé armády. Pro budoucnost počítáme i se zajištěním služeb pro vojenskou střední školu a další výcviková zařízení, která k nám přecházejí ze Slovenska.”

Váleční veteráni, kteří se v letech 1990 a 1991 účastnili operací Pouštní štít a Pouštní bouře v Perském zálivu, přišli s požadavkem, aby následky jejich bojového působení byly i po deseti letech posuzovány jako nemoc z povolání. „Místo naší dislokace na předměstí Kuvajtu bylo asi šedesát kilometrů vzdálené od hořících ropných polí. Všechno kolem nás bylo týdně zavaleno černým prachem. Američané udělali výzkum těchto zplodin a zjistili, že obsahují karcinogenní látky,” upřesnil požadavek jeden z veteránů major v. z. Peter Želinský.

Francoouzský ministr obrany Francois Léotard předal pplk. Petru Pavlovi a mjr. Karlu Klínovskému za chrabrost a odvahu, s jakou v lednu 1993 zachránili na území Chorvatska obklíčené francouzské vojáky, Kříž za vojenské zásluhy s bronzovou hvězdou. Mjr. Stanislava Zapařilka a pplk. Pavla Jirkovského pak za stejný čin vyznamenal Bronzovým řádem národní obrany.

Text: Vladimír Marek
Foto: archiv A reportu

Hledáme zajímavé fotografie a příběhy z vojenského života od roku 1993

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Ředitel Kabinetu ministra obrany ve spolupráci s redakcí časopisu A report vyhlašuje při příležitosti 20. výročí vzniku Armády České republiky čtenářskou soutěž v kategoriích:

FOTOGRAFIE

- samostatná fotografie
- fotoreportáž (5 až 7 fotografií)

PSANÁ TVORBA

- příběh, medailon (rozsah do třech rukopisných stran – 5 400 znaků včetně mezer)

Vítězové jednotlivých kategorií budou vyhlášeni a oceněni u příležitosti Dne veteránů 11. listopadu 2013.

Příspěvky s označením SOUTĚŽ zasílejte na internetovou adresu redakce areport@centrum.cz do 15. října 2013. V případě, že budete posílat původní fotografie, minimální rozměr by měl být 10×15 cm (korespondenční adresa redakce časopisu A report, Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6), u digitálních fotografií minimální velikost 500 kb.

Nezapomeňte uvést jméno, příjmení, kontaktní adresu a telefonní spojení. Nejzajímavější příspěvky budou otištěny v listopadovém a prosincovém vydání časopisu A report.

Soutěž průzkumných hlídek 2013

Šestadevadesát hodin PLNÝCH VYPĚTÍ

Nedostatek spánku, bivak, denní i noční přesuny náročné na orientaci, střelba za svitu baterky, vyprošťování materiálu ve výškách, úpatí skalní stěny, plavání s výstrojí přes devadesát kilometrů a touha zvítězit.

Tricet slov popisujících zážitky asi většiny ze sedmdesáti šesti průzkumnáků z devatenácti průzkumných hlídek ze všech útvarů AČR, které změřily síly v 5. ročníku Soutěže průzkumných hlídek. Jen slova však nedokáží vyjádřit emoce, vůli, fyzickou dřinu, psychickou zátěž, odhodlání a v neposlední řadě týmového ducha, které po čtyři dlouhé dny a noci neoddělitelně patřily ke každému družstvu. Přesně v souladu s cílem soutěže prověřit schopnosti průzkumných hlídek při jejich zasazení v realitě blížících se simulovaných situací.

počet ze čtyřiceti orientačních bodů rozmístěných na čtyřiceti kilometrech čtverečních v náročném terénu Moravské brány," upřesňuje jeden z prostějovských organizátorů, rotmistr Tomáš Jandera. Poslední z devatenácti hlídek dorazila úspěšně do prostoru určeného pro bivakování kolem čtvrté hodiny nad ránem a v šest hodin už vyráželi první vojáci do druhé etapy, v níž měli v co nejkratším čase dohledat shozený materiál určený k doplnění zásob průzkumné hlídky. Spánkový deficit a únava z předešlého nočního orientačního přesunu byly závodníky rychle překonány pod

respektive 2 kilogramy a výška umístění je zhruba jeden metr nad terénem. Zásek skládáme ve směru postupujícího protivníka," odpovídá v toleranci velitel hlídky rotný Petr Horáček a další z týmu zapaluje časový rozněcovač. Tím úspěšně zakončuje disciplínu.

Obtížnost soutěže si třetí den začala vybírat svou daň a tak do třetí etapy postoupilo již jen čtrnáct průzkumných hlídek. Trasa třetího dne přivedla soutěžící do skalnatého terénu, kde všichni členové týmu museli na čas zdolat jednu ze čtyř připravených lezeckých tras. Každá z cest na vrchol měla různou úroveň obtížnosti a záleželo nejen na lezeckých dovednostech jednotlivých závodníků, ale i na taktice, protože dosažený čas se počítal do jednoho celkového. Pád nebo nesazení stěny jednotlivcem znamenaly nesplnění disciplíny a ztrátu bodů pro celý tým.

opravdu sáhl na dno," konstatuje v cíli zadýchaný, ale spokojený desátník Tomáš Protivánek. „Je to hlavně o vzájemné souhře, stačilo by to předem párkrát projít a bylo by to mnohem rychlejší. Teď už máme to nejtěžší za sebou a věříme, že závod úspěšně dokončíme," optimisticky doplňuje jeho kolega ze 71. mechanizovaného praporu Hranice desátník David Měrka.

Na dalším stanovišti potřebovali průzkumníci pro změnu víc mozek než svaly. Úkolem jednotlivých týmů totiž bylo pomocí dalekohledu EDF 7x40 rozpoznat techniku cizích armád a následně zakreslit do schématu pozorování taktickou značku dle STANAG 2019. V rychlosti ještě určili azimut a vzdálenost pomocí dílcového pravítka a se zbytky světla vyrazili do prostoru bivaku, kde přečkali poslední noc.

Ve čtvrté poslední etapě přišlo soutěžícím na pomoc i počasí a dopolední sluníčko. V pravou chvíli. Na cestě k vytoženému cíli totiž stála předposlední překážka – vodní nádrž Harta. Jednotlivá družstva se musela co nejrychleji dostat na druhý břeh vzdálený šedesát metrů, a protože pod nimi byla více než 4,5metrová hloubka, jedinou možností bylo přeplavat i s veškerým vybavením. Odložit mohli jen monitorovací zařízení GPS, zbraně a radiostanice. K vidění byly různé způsoby, od úhledného poskládání výstroje téměř „do komínku“ v igelitovém pytli přes plavání v oblečení a postrkování batohů před sebou

generálmajor Gurník při slavnostním předávání cen. Velitel pozemních sil rovněž poděkoval veliteli 102. průzkumného praporu podplukovníkovi René Sabelovi a jeho vojákům za organizaci této prestižní soutěže.

Vítězný pohár z rukou generálmajora Gurníka převzali rotný Lukáš Cimbůrek, desátník Lukáš Morávek, desátník Jaroslav Fišer a desátník Roman Martínek ze 42. mechanizovaného praporu z Tábora. Druhé místo vybojovalo družstvo domácího 102. průzkumného praporu Prostějov (Rota hloubkového průzkumu)

V pořadí již 5. ročník Soutěže průzkumných hlídek odstartoval 26. srpna v 15.30 ve vojenském újezdu Libavá. Pořadatelem závodu byl prostějovský 102. průzkumný prapor a občanské sdružení Červené barety. Letošní rekordní počet 19 průzkumných hlídek pozdravil na slavnostním zahájení v prostorách barákového tábora Potštát velitel 53. brigády průzkumu a elektronického boje plukovník gšt. Josef Havlík. Společně s velitelem 102. průzkumného praporu podplukovníkem René Sabelou popřáli v duchu „fair play“ hlídkám hodně sil do náročného čtyřdenního závodu.

V soutěži skládající se ze čtyř etap a celkem čtrnácti disciplín soupeřily čtyřčlenné týmy, které se po celou dobu přesouvaly s útočnými puškami CZ 805 BREN A2 a pistolí CZ 75 PHANTOM, materiálem a radiostanicí RF 13 s náhradním zdrojem. V jednotlivých disciplínách vojenští průzkumníci dohledávali a vyprošťovali materiál shozený padákem, buďovali ženijní zátarasy, pozorovali či improvizovaně překonávali vodní překážku.

„Průzkumníci měli v první etapě za úkol s pomocí mapy, orientace v terénu a vyčítání bodů v různých souřadnicových systémech najít nejvyšší

vidinou zisku cenných bodů a úspěšně shozeného nákladu, což bylo nezbytné pro absolvování další disciplíny dnešní části závodu. Nadšení z nalezení hledaného „pokladu“ zkalila jen skutečnost, že balík uvázl na stromě, odkud ho bylo třeba nejdříve sundat. „Při váze kolem dvaceti kilogramů nebylo lehké ho bezpečně a zároveň rychle dostat z téměř patnáctimetrové výšky bez pádu na zem, což by znamenalo bodovou ztrátu. Proto jsem si ho nejdříve navázal na sebe a pak teprve jsem odřízl lano představující padákové šňůry," vysvětluje svou taktiku jeden z lezců z týmu 13. dělostřelecké baterie z Jinců. Adrenalin ještě ani nestačil klesnout a zpocený průzkumník už nakládáji získané zásoby imitující trhavinu na záda jednoho ze svých spolubojovníků a ztrácí se v hustém mženi směrem k dalšímu orientačnímu bodu. Spokojeně mijejí protijdoucí soupeřící hlídku, jež materiál získala před nimi, ale kterou ztráta orientace přivedla zpět na toto stanoviště.

V ten samý okamžik závodníci z hlídky číslo 18 z pořadajícího 102. průzkumného praporu počítají správnou hmotnost náloží k zřízení stromového záseku. „Hmotnost nálože vychází na 1,98,

Při vojensko-praktickém lezení se naplno projeví rozdíly v přípravě a specializaci jednotlivých družstev. „Cítíme se v pohodě a před touto zkouškou si věříme. I přes nastupující únavu pro nás vytyčené trasy nebudou žádnou obtížnou překážkou," podělil se o své pocity před startem rotný Jan Herot z hlídky 72. mechanizovaného praporu. Dosažený čas práslavického družstva, který patřil k těm nejlepším, dokázal, že se nejednalo o přehnanou sebedůvěru.

Po překonání této překážky vedla cesta průzkumníků na střelnici Smilov, kde pro ně byly připraveny střelby z útočné pušky CZ 805 BREN A2 na cíle ve vzdálenosti 50 až 100 metrů.

Následně čekala účastníci náročná prověrka zbytku jejich fyzických sil a týmové spolupráce. Dráhu bojovníka, složenou z náročných překážek, jim navíc okořenilo třicetkilogramové břemeno v podobě dřevěné klády. Náklad museli společně dostat přes všechny bariéry a dlouhou cílovou rovinku. Každý dotek se zemí znamenal pro družstvo minutovou penalizaci. „Nejtěžší byl finiš. Překážky byly v pohodě, okno ani kladina nebyly tak náročné jako cílová rovinka, kde už jsem si

až po styl „z chodu po hlavě“ v podání družstva 42. mechanizovaného praporu z Tábora.

Poslední – čtrnácté – stanoviště prověřilo schopnosti a dovednosti „průzkumnáků“ v oblasti první pomoci. Úkolem hlídek bylo zastavit krvácení pomocí „turniketu“, prostřednictvím rádiové stanice předat hlášení o zraněném a v co nejkratším čase jednoho člena týmu transportovat s pomocí nosítek do 550 metrů vzdáleného místa vyzvednutí. Po závěrečném několikakilometrovém finiši dorazilo do cíle celkem čtrnáct týmů z původních devatenácti. Průzkumné hlídky během čtyř dnů urazily více než 90 kilometrů v závislosti na umění orientace a čtení mapy a utkaly se v celkem čtrnácti náročných disciplínách.

V cíli přišli závodící vojáci osobně povzbudit 1. zástupce náčelníka Generálního štábu generálmajor Miroslav Žižka a velitel pozemních sil generálmajor Ján Gurník. „Podle toho, jak jsem se seznámil s výsledky a průběhem soutěže, byla to nepochybně pro všechny účastníky zkouška ohněm. Mnozí z vás si určitě sáhl až na dno svých sil, a proto osobně před všemi, kteří závod dokončili, smekám," ocenil všechny soutěžící

ve složení poručík Jiří Sedlák, rotmistr Oldřich Sieklík, četař Roman Tomanek a četař Luboš Kalvoda. Třetí místo patřilo 102. průzkumnému praporu (2. průzkumná rota) ve složení rotný Jiří Blaha, desátník David Ingr, svobodník Zdeněk Sedláček a svobodník Miroslav Rajci.

Text: kpt. Petr Šiler,
53. brigáda průzkumu
a elektronického boje
Foto: svob. Roman Štarha,
102. průzkumný prapor

Historie Soutěže průzkumných hlídek

Myšlenka uspořádat takto náročný závod vznikla již v roce 2006 a v roce následujícím se uskutečnil historicky první ročník soutěže, tehdy určený především k poměření sil příslušníků bojových jednotek 102. průzkumného praporu. V letech 2008 až 2010 pak soutěž pokračovala ve spolupráci s Klubem výsadkových veteránů a za podpory sponzorů. Roky 2011 a 2012 byly o Soutěž průzkumných hlídek ochuzeny, jelikož vojáci 102. pzp plnili úkoly v rámci 8. jednotky PRT v Afghánistánu s následnou obnovou bojovschopnosti. V letošním roce dostala Soutěž průzkumných hlídek opět svůj tradiční prostor v posledním srpnovém týdnu. Soutěž ovšem není pro každého. Díky své náročnosti ji dokončí zpravidla dvě třetiny účastníků. Příčky vítězů uplynulých čtyř ročníků vždy patřily týmům 102. průzkumnému praporu.

Reportáž z bunkru aneb exkluzivní pohled do zákulisí aliančního střediska řízení vzdušných operací

Střeží nebe nad Evropou

Setkali jsme se v podzemí, výstižněji řečeno v bunkru, a hovořili o střežení kusu nebe nad Evropou, včetně České republiky. Vyjádřeno přesněji, bylo to na mnohonárodním operačním středisku vzdušných sil neboli CAOC (Combined Air Operations Centre) nedaleko severoněmeckého městečka Uedemu a rozmluva se vedla o ostraze svěřeného vzdušného prostoru v rámci aliančního systému integrované protivzdušné obrany (NATO Integrated Air Defence System – NATINADS).

Důvody, proč znovu navštívit CAOC v Uedemu, byly dva. Ten první souvisel s nedávnou zásadní reorganizací „kaoků“ v rámci optimalizace vojenských struktur NATO. Druhou pohnutkou se stalo ukončení tříleté zahraniční mise plukovníka gšt. Petra Mikulenky, který zde působil nejprve jako zástupce ředitele operační sekce a poté velel divizi pro výcvik.

Veřejnosti, která nečte A report pravidelně, je třeba připomenout poslání obou hlavních aktérů. Co se CAOC týká, v reálu jde o unikátní regionální pracoviště, která zodpovídají za ostrahu svěřeného vzdušného prostoru. V případech nestandardní situace vydávají rozkaz dvojicím hotovostních nadzvukových letounů v signatářských zemích začleněných do NATINADS k okamžitému vzletu (Alpha Scramble) s prvotním úkolem provést vizuální identifikaci sporného cíle. Česká republika je plnohodnotným členem integrovaného systému protivzdušné obrany Severoatlantické aliance již čtrnáct roků a do NATINADS nepřetržitě vyčleňuje letouny a prostředky PVO. Její klíčovou složkou je dvojice víceúčelových bojových letounů JAS-39C Gripen s patnáctiminutovou pohotovostí k takzvané ostrému vzletu. Tato dvojice je nepřetržitě jistěna zálohou dalších dvou strojů. Není tajemstvím, že takováto úkolová uskupení jsou v nepřetržité pohotovosti i v dalších evropských

aliančních státech, a to od Beneluxu po Pobaltí. Úkol „air policingu“ zabezpečuje různá letecká technika. Převážně jde o víceúčelové stíhačky F-16 Fighting Falcon, k dispozici jsou však i Eurofightery nebo MiG-29. Kolektivní obrana zemí NATO, které

nedisponují vlastním nadzvukovým letectvem, je zajišťována pravidelnými rotacemi kontingentů NATO. Jako příklad lze uvést mise Baltic Air Policing nebo Island Air Policing. Mimochodem, v Pobaltí byli čáslavští stíhači nasazeni již dvakrát a úkol ostrahy vzdušného prostoru Litvy, Lotyšska a Estonska vždy splnili na výtečnou.

Také příběh plukovníka Petra Mikulenky není zcela standardní. Ne každý o něm ví, že stál na počátku implementace českého vojenského letectva do NATINADS, poté že přistál s prvním Gripenem vzdušných sil Armády ČR na čáslavské ranveji a následně startoval jako hotovostní pilot k zásahu na rozkaz nadřízeného „kaoku“.

Neuplynulo mnoho let a jeho profesní role se otočila v tom smyslu, že to byl právě on, kdo vydával pokyn Alpha Scramble hotovostním stíhačům

Alpy a NATO

z mnohonárodního operačního střediska vzdušných sil (CAOC).

Nejvyšší čas skončit s obecným představováním obou individualit a přejít k profesním zájmům. Za poslední měsíce se totiž v jejich konání událo mnoho zajímavého.

Jeden pro sever, druhý pro jih

Původní evropská architektura CAOC vzala nedávno za své. Pomyslná dělička čára prostorů odpovědnosti, a to na severní a jižní část Evropy, však byla zachována. Zůstávají jí Alpy! Zásadní zvrát však nastal v počtu těchto taktických velitelství NATO. Ta byla výrazným způsobem zredukována. Severní region, včetně Velké Británie a Islandu, doposud střežily dva „kaoky“ – dánský Finderup a německý Uedem. Po optimalizaci vojenských struktur NATO zůstává pouze CAOC UE neboli Combined Air Operations Centre Uedem.

Podstatně větší vahou dopadla reorganizace na střediska CAOC, v jejichž gesci byla ostraha vzdušného prostoru jižní Evropy. Z původních pěti pracovišť dislokovaných ve Španělsku, Portugalsku, Itálii, Turecku a Řecku pokračuje pouze CAOC TJ neboli Combined Air Operations Centre ve španělském Torrejónu.

„Došlo k enormnímu nárůstu našeho prostoru odpovědnosti. K původním devíti evropským státním, a to Belgii, Nizozemsku, Spolkové republice Německo, České republice, Slovensku, Polsku, Litvě, Lotyšsku a Estonsku, přibyla Velká Británie, Island, Dánsko a Norsko,“ říká plukovník Petr Mikulenk a upřesňuje, že kromě Islandu jsou již pod přímým řízením vedoucího hotovostní směny na uedemském „kaoku“ britské, dánské a norské hotovostní bojové letouny na svých mateřských leteckých základnách. Kromě „stíhačů“ převzali také prostředky radiolokačního průzkumu, prvky řízení a uvědomování, jakož i systémy protivzdušné obrany vyčleněné pro NATINADS.

To, že se jednalo o mimořádně náročný transformační krok, potvrzuje i plk. Mikulenk a. „Byly to týdny a týdny tvrdé práce. Proto nás velice těší, že jsme mohli nadřízenému stupni v Ramsteinu zahlásit, že od prvního července letošního roku je ostraha svěřeného prostoru odpovědnosti plně

zabezpečena a je zcela funkční. Náš primární úkol – air policing – pokračuje přesně podle stanovených procedur a pravidel operačního nasazení. Co se týká dalších činností CAOC, tak jsme na počátečních operačních schopnostech. Dílčí stanovené termíny budou nepochybně dodrženy,“ konstatuje český důstojník, jehož funkce jej řadila mezi hlavní funkcionáře CAOC.

To, že byl plk. Mikulenk a čtvrtým nejvyšší postaveným mužem na CAOC, jej opravňovalo být jedním z finálních článků při aktivaci ostré hotovosti. Několikrát do měsíce držel v této souvislosti pracovní pohotovost s přímou nadřízeností hotovostní směně. Její vedoucí ho o případných nestandardních situacích ve vzdušném prostoru neprodleně informoval a plukovník Mikulenk a po posouzení aktuálního stavu rozhodl, zda „alfa“ ano, či ne. V ojedinělých případech rozhodl jinak, než bylo doporučení vedoucího hotovostní směny. To byla jeho nedílná pravomoc. Samozřejmě že podložena potřebnými fakty.

Letmý pohled na mapu Evropy bere dech z převelického prostoru odpovědnosti a zvýrazňuje náročnost úkolu uedemského operačního střediska. „Ke standardnímu ‚air policingu‘ si přidejte i některá další specifika. Například monitoring letů strategických bombardérů vzdušných sil Ruské federace poblíž hranic některých členských zemí NATO,“ usmívá se P. Mikulenk a z pochopitelných důvodů nechce být konkrétnější.

Řeč se stáčí na počet ostrých vzletů. Z neoficiálních zdrojů vyplývá, že „alfu“ vyhláší i několikrát týdně. Kupodivu záleží i na ročním období. V letních měsících totiž zásahů Alpha Scramble přibývá. Proč? Je vyšší intenzita takzvaných charterových letů, a tím pádem i vícero pochybení osádek dopravních letounů. Pravdou je, že se zhruba v sedmdesáti procentech případů jedná o ztrátu spojení s civilními orgány řízení letového provozu a v drtivě většině to bývá vinou lidského faktoru. Ostatně odborník se tomu ani tak moc nediví. Při několikahodinovém letu na takzvaného autopilota, kdy je činnost pilotů v kokpitu minimální, není výjimkou občasný mikrosopánek. Pozdní přeladění komunikačních prostředků na palubě stroje, respektive špatná radiová frekvence, je počátkem nestandardní situace, na kterou musejí příslušné orgány reagovat. Dalším negativním faktorem je enormní vyčerpání letáckého personálu.

Hovořit o pilotech „charterů“ jako o nočních ptáčkích znamená být velice blízko pravdě.

Třikrát do stejné řeky

S nadsázkou řečeno, Petr Mikulenk a vstoupil třikrát do stejné řeky, která nese název NATINADS. Poprvé se tak stalo ještě před vstupem České republiky do Severoatlantické aliance. Tenkrát byl členem resortní skupiny, která připravovala české stíhače k začlenění do integrovaného systému protivzdušné obrany NATO, a následně se podílel na certifikačním řízení čáslavské základny do hotovosti NATINADS. V této souvislosti prošel školením amerických instruktorů na letecké základně v Ramsteinu.

Druhý úspěšný krok, na němž má také významný podíl, je, že od 15. června 2005 je vzdušný prostor České republiky střežen moderními bojovými stíhačkami čtvrté generace JAS-39C Gripen. To se podařilo pouhých dva měsíce po přiletu prvních dvou Gripenů na 21. základnu taktického letectva Čáslav (prvních šest jednomístných „čéček“ bylo dodáno 18. dubna 2005 a za další čtyři měsíce přiletělo zbylých šest JAS-39C a dva dvoumístné stroje JAS-39D). Plukovník Mikulenk a sehrával v tomto hektickém období dominantní úlohu, protože jako pilot-instruktor připravoval svoje kolegy do ostré hotovosti tím, že s nimi létal hotovostní výcvik. Několikrát do měsíce sloužil na čáslavské základně hotovost, kdy byl připraven provést na rozkaz CAOC do patnácti minut vzlet proti narušiteli.

V srpnu 2010 vstoupil do NATINADS jinými dveřmi. Na CAOC Uedem zastával dva a půl roku pozici zástupce ředitele operační sekce a poslední půlrok velel divizi pro výcvik. O tom, jak se střeží nebe nad střední a severní Evropou, včetně České republiky, tedy má detailní přehled. Nabyté profesní zkušenosti chce plně uplatnit ve své nové funkci – zástupce ředitele Společného operačního centra Ministerstva obrany. A jak sám říká, tříletá mise na uedemském CAOC jej dobře připravila.

U posledních dnů působení plukovníka gšt. Petra Mikulenky na CAOC Uedem byl také A report. „Velká škola a obrovská zodpovědnost,“ hodnotí stroze, ale zcela výstižně uplynulých tři roky na CAOC a vyjadřuje hrdost nad vysokým renomé českých profesionálů na tomto prestižním aliančním velitelství. „Češi tady mají vysoký kredit, a to nejen za svoje maximální nasazení ve funkcích, které zde vykonávají. Přijímame pocit umocňuje i připravenost českých stíhačů začleněných do NATINADS. Stali se jedním z pilířů tohoto aliančního integrovaného systému. I přes složité meteorologické podmínky, kdy nejedna hotovost byla nucena sedět na zemi, svítilo u Čáslavi po každé zelené světlo znamenající plnou připravenost k případnému vzletu.“

Nešlo se nezeptat, nakolik „bolestně“ bylo pro plukovníka Mikulenku to, že se potýkal s dlouhodobou absencí aktivního létání. „Samozřejmě že to byl deficit, ale práce na CAOC mi to částečně kompenzovala. Od létání jsem nebyl zcela odstaven. Moje profesní zařazení mi umožňovalo být s létáním v každodenním kontaktu. Zkušenost stíhacího pilota mi tady přišla velice vhod při rozhodovacím procesu souvisejícím s ostrými vzlety hotovosti,“ říká plukovník Petr Mikulenk a vyjadřuje přesvědčení, že se na českém nebi v kokpitu Gripeny ještě objeví...

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

Malé ohlédnutí za více než pětiletým působením českých vojáků v afghánské provincii Lógar

Pomoc pod palbou

Na podzim letošního roku ukončí misi v afghánském Lógaru český vojenský poradní tým označovaný jako 1. jednotka AČR MAT Lógar (Military Advisory Team). V okamžiku, kdy jeho poslední příslušník projede branami základny Shank, definitivně skončí více než pětileté působení českých vojáků v této provincii. A to už stojí za malé ohlédnutí.

Rok 2008 se stal doslova přelomovým pro působení našich vojáků v Afghánistánu. Česká diplomacie, která již delší dobu usilovala o vytvoření samostatného českého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT), slavila konečně úspěch. Bylo rozhodnuto, že tato nově formovaná jednotka bude dislokována na spojenecké základně Shank a bude působit v jedné z nejmenších afghánských provincií Lógaru. Ta se rozkládá jihovýchodně od Kábulu a stejně jako celý Afghánistán je výrazně geograficky členěna. Napříč celou touto oblastí prochází strategická hlavní silnice z Kábulu do provincií Paktíja a Khóst. Hlavním městem a správním střediskem provincie je město Pol-e 'Álam s přibližně 23 000 obyvateli. Provincie se skládá ze sedmi distriktů: Muhammad Agha, Chark, Pol-e 'Álam, Baraki Barak, Khoshi, Azra a Kharwar.

První kontingent PRT o velikosti necelých dvě stě vojáků byl postaven především z příslušníků 102. průzkumného praporu z Prostějova. Jeho příprava vyvrcholila v lednu 2008, v březnu pak převzal operační úkol. Měl na starosti ochranu civilní části týmu, kterou tvořilo do deseti expertů na nejrůznější hospodářské oblasti. Ti se věnovali koordinaci rozvojových a humanitárních programů. Spolupracovali s místní administrativou,

s mezinárodními nevládními organizacemi a dalšími aktéry v procesu rekonstrukce země. Vojenská část týmu kromě jiného přispívala k bezpečnějšímu prostředí v provincii, podporovala provinční orgány a poskytovala pomoc při zajišťování stability pro rekonstrukci země. Kromě toho podporovala či přímo prováděla výcvik Afghánské národní armády a policie, pomáhala při reformě, rozvoji a posilování civilní administrativy.

Vysychání v přímém přenosu

Za dobu působení provinčního rekonstrukčního týmu v Lógaru se Čechům podařilo dokončit více než dvě stě padesát projektů. Jejich celkový výčet by byl hodně dlouhý. Stavěli jsme školy, nemocnice, kontrolní stanoviště, věznice, policejní stanice, farmy, elektrárny, obnovovali přehrady, zavlažovací kanály a mosty. Průběžně jsme poskytovali celé spektrum humanitární pomoci. Předáním sedmi sanitek lógarské provinční vládě počínaje, přes školské pomůcky, lékařský materiál, zásoby dřeva na topení, lékárníčky, základní potraviny a přikrývkami konče.

Afghánistán je a zřejmě ještě hodně dlouho zůstane zemědělským státem. Základní podmínkou prosperujícího zemědělství přitom je dostatek vody. A právě tímto směrem se ubíralo úsilí mnoha našich odborníků. Na začátku byl rozsáhlý projekt zaměřený na budování monitorovacích studní, říčních profilů a měrných stanic. Měřila se průtočnost vod a výskyt vody ve studních v různých obdobích. Na jaře, když taje na horách sněh, jsou koryta lógarských řek plná, zato přes léto velice rychle vysychají. „Největším problémem je, že v Afghánistánu nejsou k dispozici žádná hydrologická data, ze kterých bychom mohli vycházet. Přitom nedostatek vody je tady jeden z největších problémů. V této zemi vysychají řeky doslova v přímém přenosu. Žádné globální záračné řešení ale neexistuje. Jde spíš o to, naučit se zacházet s vodou, která je k dispozici, velice opatrně. A k tomu potřebujeme relevantní údaje. Pokud se dělají nové hydrologické a vodohospodářské projekty, je potřeba ze všeho nejdříve zvážit jejich dopad. Když navrhujeme jez, musíme udělat všechno pro to, abychom neomezili průtok řeky. Příliš mnoho nových vrtů studní také není řešení. To by se nám ztrácela voda i z podzemí,“ vysvětlovala nám před lety expertka civilní části PRT Alena Lišková.

Stovky operací

Vojenská část PRT vyškolila více než dvanáct set afghánských policistů. Příslušníci naší armády se také podíleli na stovkách bezpečnostních operací. Jednalo se například o bojovou operaci Welcome Home, během níž v červnu 2012 obsadili výcvikový tábor Talibanu. Desert Serpent představoval pětidenní boje v jednom

z nejnebezpečnějších distriktů Baraki Barak, během kterých náš PRT poskytoval ochranu americkým spoluvojáckům. Průzkumná operace Fénix v odlehlém horském distriktu Chuši poblíž hranic s Pákistánem byla zaměřena na potlačení kriminálních gangů zabývajících se pašováním zbraní a drog. Během pětidenní mise Clean Garden měli čeští vojáci za úkol „vyčistit“ bezprostřední okolí základny Shank a odhalit místa, odkud ozbrojenci odštělují základnu raketami a minomety. Při operaci Thunder Spring se našim vojákům podařilo dopadnout povstalice zodpovědné za výrobu nástražných náloží. A tak bychom mohli pokračovat.

Všechna tato střetnutí představovala pro české vojáky obrovskou zkušenost. Mnozí z příslušníků této mise byli nuceni poprvé v životě operovat přímo pod palbou, byli vystaveni velkému psychickému tlaku. Přesto dokázali, že jsou schopni zvládnout i takto složité situace. O tom ostatně svědčí skutečnost, že naprostou většinu z mnoha set udělených Odznaků za bojový kontakt získali naši vojáci právě během nasazení v Afghánistánu.

Ocitli se pod palbou

Nadporučík Jiří L. dostal 1. října 2008 za úkol provést průzkum a najít odpalovací místa, ze kterých protivník ostřeluje raketami základnu. Bylo to v oblasti Baraki Barak, což je samotná hranice, kam až vyjízďeli naši vojáci.

Čtyři vozidla Humvee se přesunovala po silnici Georgia. Dostala ale rozkaz odbočit z ní na náhradní trasu. Po nějaké době narazila na rokli vzniklou erozí občasněho vodního toku. Humvee nemá až takovou průchodnost terénem, a tak na této překážce uvázlo. „Snažili jsme se ho vyprostit, když najednou ze šesté hodiny přilétlo ‚erpégéčko‘. Vybuchlo asi dva metry od auta. Bohužel právě v tom prostoru se nacházeli naši kluci. Protivník prakticky okamžitě zahájil také palbu z kulometu a dalších pěchotních zbraní,“ popisuje incident nadporučíkův podřízený praporčík Martin K., který se této operace účastnil jako střelec z věže vozidla. „Kolega ve věži druhého humvee začal střilet jako první. Měl granátomet a kulomet PKB. Jeho reakce byla perfektní. Ukázal nám, odkud je vedena palba, takže jsme se mohli přidat. Střelba se vedla na vzdálenost asi do dvou set metrů. Poměrně brzy se nám podařilo zlikvidovat jedno z ohnisek útoku.“

Střepiny při výbuchu „erpégéčka“ poranily pět vojáků a část týmu byla zaměstnána jejich ošetřováním. Další se snažili vyprostit zapadlé vozidlo. V tomto okamžiku počíval odpor především na bedrech střelců ve věžích obou zbývajících vozidel.

„Protože jsme byli v oblasti, kde se vedl boj, nemohli jsme přivolat leteckou záchranu. Snažil jsem se navázat spojení se základnou,

žádali jsme o leteckou podporu, přistavení vrtulníku MEDEVAC na základnu a vyslání týmu rychlé reakce,“ vzpomínal nadporučík L. „Spojení ale fungovalo pouze jedním směrem. Nikdo mi nepotvrdil, že naši informaci dostal. Museli jsme se tedy spoléhat pouze na sebe. Kryli jsme se palbou a postupně se stahovali.“

Problém byl ale v tom, že ve vádi uvázlo další vozidlo. Museli se tedy pro něj vrátit. Protivník

ale palbou dotíral natolik, že stroj nebylo možné vyprostit. A tak vymazali informace ve vysílače a v rušičkách, vzali zbraně a munici a auto zlikvidovali. Jeho osádka se pak krytá vozidlem humvee, které jim přijelo na pomoc, stáhla. Jak

se dostali z dostřelu, nasedli vojáci, kteří se nevěšili dovnitř, na automobil zvenku. Mezitím vyrazil ze základny Shank český a americký tým rychlé reakce, se kterým se setkali na předem určeném místě.

Krvavá daň

Více než pětileté působení našich vojáků v provincii Lógar si ale vybralo i svou daň. Již působení prvního našeho kontingentu bylo poznamenáno nejtragičtější událostí. Ve středu 30. dubna 2008 jeden z našich pancéřovaných Humvee najel při plnění operačního úkolu na improvizované výbušné zařízení. Vozidlo bylo zdemolováno. Výbuch navíc zabil jeho řidiče, devětadvacetiletého rotného Radima Vaculíka, a další čtyři vojáky zranil. Jednoho z nich těžce.

Svou daň ve formě zraněných vojáků musely ale zaplatit i další kontingenty. V úterý 18. listopadu 2008 dostal mobilní pozorovací tým pod vedením kapitána Romana Ondrouška za úkol přepravit materiál do místní školy v Koshi. Kolona se pohybovala mimo zpevněnou komunikaci. Čtyři vozidla projela, teprve pod pátým se ozval výbuch. Vozidlo se rázem ocitlo v obrovském oblaku dýmu a prachu. Celý předek byl zdemolovaný. Nálož explodovala pod levým předním kolem a odhodila humvee o kus dál. Později došli pyrotechnici k závěru, že se s největší pravděpodobností jednalo o protitankovou minu sovětské provenience.

Přestože vojáci byli zpočátku v šoku, okamžitě reagovali na vzniklou situaci. Prověřili zdravotní stav posádky a nahlásili to veliteli konvoje. Řidič měl drobné poranění, tekla mu krev. Pak udělali nezbytná opatření a opustili vozidlo. Obrovským štěstím bylo, že jeli pomalu, sotva dvacetikilometrovou rychlostí. Mina explodovala ještě pod kolem, a ne uprostřed podvozku, kde je minimální ochrana. Výbuch tak z větší části zadržel pancéřovaný přední podběh.

Raketová válka

Přinejmenším nepříjemné bylo také ostřelování základny Shank raketami čínské provenience z okolních výšin. Mnohé z kontingentů byly vystaveny intenzivní raketové válce. Ani ta se neobešla bez zranění. Například 22. září 2008 jedna z odpálených raket zranila několik našich vojáků. Právě vbíhali do úkrytu, retardér chránil jejich vchod však zpomalil jejich pohyb. Až na jedno se ale jednalo o lehká poranění. Na to, jak blízko hlavice vylučla, se mohlo hovořit o štěstí. Hůře dopadli Američané. Střepina z rakety zasáhla jednu z jejich příslušnic přímo na ubikaci. Poranění ledviny v tomto případě bylo tak vážné, že musela být odoperována. Také dřevěný barák, v němž přespávali čeští vojáci, dostal zásah. Opěradlem jedné ze židlí v pokoji proletěla velká střepina.

Celkově se v Lógaru za více než pět let vystřídalo jedenáct kontingentů provinčních rekonstrukčních týmů a jeden kontingent vojenského poradního týmu. Z původních necelých dvou set příslušníků se kontingent postupně rozrůstal až na několik set. Celkově bylo v této misi nasazeno více než dva a půl tisíce českých vojáků. Největší tíži operace nesli příslušníci 7. mechanizované brigády a 4. brigády rychlého nasazení. Také základna Shank (nesla název po americkém seržantovi, který padnul v Afghánistánu) se za pět let zásadním způsobem proměnila. A to z malé předsunuté v obrovskou základnu pro mnoho tisíc vojáků, která měla k dispozici dokonce i přístavcovou dráhu.

Text a foto: Vladimír Marek

PROJEKT PRO VETERÁNY je zhruba v polovině a nabízí nové možnosti

Projekt Začleňování válečných veteránů do civilního života s důrazem na uplatnění na trhu práce má za sebou více jak roční působení.

Projekt byl zahájen v březnu 2012 a jeho realizátorem je Ministerstvo obrany ČR, konkrétně odbor pro válečné veterány. Projekt získal finanční prostředky ve výši 30 mil. Kč s tím, že 25,5 mil. Kč poskytne formou dotace Evropský sociální fond a Ministerstvo obrany se bude na financování spolupodílet částkou 4,5 mil. Kč. V rámci projektu pracuje celkem sedm poradenských center v Praze, Plzni, Pardubicích, Českých Budějovicích, Brně, Olomouci a Ostravě. Cílem projektu je pomoci válečným veteránům plnohodnotně

se zapojit do dalšího života po skončení jejich aktivní činnosti v Armádě ČR. Průběžné výsledky ukazují, že se cíl daří částečně naplňovat.

Rekapitulace

Pojďme si trochu zrekapitulovat, co projekt nabízí. Jednou ze základních aktivit projektu je individuální personální poradenství zaměřené na bližší poznání osobnosti a potřeb každého konkrétního účastníka. To pak umožňuje co nejpresněji stanovit případnou rekvalifikaci, nebo nabídnout řešení složité osobní situace. Zejména u těch, kteří jsou již delší dobu nezaměstnaní, je toto poradenství ideální pro jejich celkovou aktivizaci. Už po několika schůzkách je viditelný nárůst nejen motivace, ale i sebevědomí klientů. Skupinové poradenství napomáhá veteránům najít způsob komunikace se zaměstnavateli a agenturami v civilním prostředí.

Veteráni, kteří se už do projektu zapojili, pak oceňují především systémovost práce s klienty, která v sobě nese komplex služeb od úvodních pohovorů přes ujasnění vlastních schopností, dovedností a představ o budoucnosti, seznámení s civilním trhem práce či usměrnění při výběru vhodné rekvalifikace až po aktivní pomoc při vyhledávání a oslovování potenciálních zaměstnavatelů. Uchazeči pozitivně hodnotí také rekvalifikační kurzy.

Specializovaný kurz ochrany osob a majetku

Novinkou projektu v rámci rekvalifikace je specializovaný kurz ochrany osob a majetku, který je částečně hrazen z finančních prostředků projektu. Kurz vychází ze specifiky profese vojáka z povolání a maximálně využívá její potenciál. Profesionální instruktoři (veteráni z Afghánistánu, Iráku či Afriky) připraví posluchače v souladu s požadavky mezinárodní certifikace SIA (Security Industry Authority) na získání certifikátu ve dvou oblastech, a sice v bezpečnostní ostraze a v první pomoci. Absolventům těchto specializací se pak nabízí možnost pokračovat v oblasti ochrany osob (příslušníci osobní ochrany nebo pracovníci bezpečnosti v krizových oblastech) s možností práce v zahraničí.

Na závěr krátký přehled v číslech:

- Dohodu o pokračování v dalších aktivitách podepsalo 114 klientů.
- Současně s nimi bylo k jejich podpoře provedeno 262 aktivit (úvodní seminář, individuální poradenství, pracovní diagnostika, rekvalifikace).
- V průběhu projektu bylo zaměstnáno firmami 33 klientů bez refundace (tj. finančního vyrovnání zaměstnavatelům).
- Další desítky klientů bylo zaměstnáno cestou dotovaného pracovního místa a tři pokračují na základě kvalitní práce s novou prodlouženou pracovní smlouvou.

Projekt bude ukončen v červnu roku 2014. Rostoucí zájem veteránů o individuální poradenství i rekvalifikace svědčí o tom, že projekt svoje poslání naplňuje. Jedním z jeho výsledků je získaná schopnost veteránů včas se rozhodnout a ovlivnit svoji budoucnost.

Podrobnější informace naleznete na: www.veterani-budoucnost.cz

Dvě letecké nehody nedaleko náměstské základny. Naštěstí jen jako...

HAVÁRIE bez mrtvých a zraněných

Scéna, při které běhá mráz po těle. Hořící trosky vojenského letounu L-39ZA, z nichž se valí hustý černý dým, jsou rozmetány po širokém okolí. K tomu se přidávají ohlušující exploze, pravděpodobně kanónové munice. Pohled na kokpit je úžasný, avšak skutečnost, že se v něm nikdo nenachází, je slibný. Dává naději, že jsou oba piloti naživu...

Standardní průběh výcvikového letu končí neobtě. Při návratu z pracovního prostoru zaznamenává posádka cvičného proudového letounu L-39ZA Albatros problémy s motorem AI-25TL. Přestože byly provedeny stanovené úkony, situace se nelepšší. Naopak. Proto žádá kapitán letounu řídicího letového provozu o povolení nouzového přistání na vzletové a přistávací dráze náměstské základny. Radiová korespondence je však záhy přerušena. Oběma pilotům nezbyvá nic jiného než katapultovat se. Stálý operační dozorcí 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou.

Albatros v plamenech

Taktické cvičení složek integrovaného záchranného systému v součinnosti s vyčleněnými silami a prostředky Armády České republiky začíná nahrazením simulované letecké nehody na Krajské

operační středisko Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. Odtud se aktivují jednotky, které neprodleně vyjíždějí k havárii letounu L-39ZA z výzbroje 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou.

Jako první je na místě události, respektive nad ním, vrtulník letecké pátrací a záchranné služby (Search and Rescue – SAR). Shora zevrubně monitoruje situaci a hlásí potřebné informace záchranným složkám.

Po šestnácti minutách od vyhlášení signálu „Záchrana“ přijíždí na místo události vojenská hasičská jednotka z náměstské základny. Její velitel provede rychlý průzkum a poté nařídí nasadit proudy těžké pěny k hašení hořících trosk letadla. O chvíli později jsou v prostoru havárie hasiči ze stanic Třebíč, Náměšť nad Oslavou a Hrotovice s vozidly CAS 30/9000/540-S3VH a CAS 32/8200/800-S3R, jakož i sanitu zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina a Posádkového zdravotnického zařízení Václavice. Samozřejmě, že zde nechybějí ani příslušníci Policie ČR a Vojenské policie. Velitel zásahu nadporučík Marian Tittler určuje vyhledávací skupinu, která

má za úkol oba piloty najít, zachránit je a předat zdravotníkům. To se naštěstí záhy podaří. První z nich je nalezen ve větvích stromu zhruba v šestimetrové výšce. Také druhého pilota objeví s padákem na stromě. Oba jsou při vědomí a komunikují s lékařem. Lezecká skupina je spouští pomocí speciálního vybavení na zem. Tady se jich ujímají pracovníci zdravotnické záchranné služby. Ani jeden z pilotů neutrpěl vážná zranění. Velitel zásahu provádí závěrečný průzkum místa zásahu a lokalitu předává policistům. „Samozřejmě, že takový zásah u vojenského letadla není náš denní chleba. Je spojen s jistými riziky, na která se musíme zaměřit. Obzvláště, když se jedná o vojenský letoun vybavený ostrou municí. Dnes jde sice o taktické cvičení složek integrovaného záchranného systému a Armády ČR, navíc s předem daným námětem, avšak tato realita je pro nás velice prospěšná. Prověří nejen naši akceschopnost, ale i organizaci a činnost prvků velení a řízení s důrazem na spojení a výměnu informací, říká profesionál hasičského záchranného sboru z trebičské stanice.

Pochvalně hovoří o taktickém cvičení IZS a AČR také řídicí nácviku plukovník Zdeněk Bauer z velitelství vzdušných sil Armády ČR. „Naše vzájemná spolupráce je již dlouhodobou záležitostí. Zpravidla jednou za čtvrt roku se provádí na náměstské letecké základně společný výcvik jednotek IZS a Armády ČR s výměnou zkušeností. Záchranaří se zdokonalují v postupech a zaměřují se na specifika zásahu u jednotlivých typů letecké techniky, počínaje odpojením akumulátorů a otevřením překrytí kabin konče. Důraz je samozřejmě kladen na záchranu lidských životů,

potom na eliminaci škod na majetku a životním prostředí. Náměty cvičení uzpůsobujeme různým situacím, které se mohou při letovém provozu na zdejší základně stát, říká plk. Z. Bauer a dodává, že místem obdobných taktických cvičení jsou nejen pracovní prostory 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou, ale také určené prostory v terénu mimo letiště. Je nabídnuto, že zjištěné poznatky, včetně dodržení časových norem, jsou následně podrobeny zevrubným profesním analýzám.

Tvrdé přistání vrtulníku

Neuplyne ani půlhodina a cvičící jednotky jsou pověřeny dalším úkolem. Protentokrát vyproštěním a záchranou tříčlenné posádky bitevního vrtulníku Mi-24/35 se dvěma představenými leteckými návodčími na palubě.

Nic nenavědčovalo tomu, že se „čtyřřadčítka“ s číslem 3362 na trupu dostane za pár minut do potíží. Bohužel se tak stalo, a to po simulovaném takzvaném tvrdém přistání stroje v terénu. Vyšší rychlost stroje a nenadálý prudký porыв větru udělaly své. Vírový prstenec snížil účinnost hlavního rotoru v klíčové fázi přistání a bezmála

jedenáctitunový vrtulník prudce dosedl na zem. Neobešlo se to bez poškození podvozků a zranění osob na palubě.

I tentokrát prokázali zasahující specialisté z Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina i vojenští profesionálové svoje mistrovství. Ve stanoveném limitu přijeli k simulované havárii bitevního vrtulníku vzdušných sil Armády ČR a zahlásili veliteli zásahu, že jsou připraveni s pěniovými proudy na případné hašení požáru. Následně otevřeli boční dveře „čtyřřadčítky“ a vyprostili zraněného palubního technika a letecké návodčí zablokováné na palubě stroje. Po otevření překrytí kabiny se dostává pomoci také kapitánovi vrtulníku a pilotu-operátorovi. Všichni zranění jsou předáni k ošetření zdravotnické záchranné služby. Během několika dalších minut jsou transportováni do blízkých nemocničních zařízení. Naštěstí neutrpěli zranění, která by je bezprostředně ohrožovala na životech.

Pro úplnost je třeba říct, že taktické cvičení IZS a AČR mělo přímou souvislost s aliančním cvičením Ramstein Rover 2013, konaným ve dnech 4. až 20. září v České republice. K aktivní letecké podpoře bezmála dvou stovek představených

leteckých návodčích z devatenácti států NATO vzlétaly letouny L-39 Albatros, F-16, Pilatus PC-9 nebo Su-22 právě z ranveje 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou. A tudíž si záchranné jednotky výše uvedeným nácvikem v reálné situaci ověřily postupy a taktiku použitelnou při případném společném zásahu na aliančním cvičení Ramstein Rover 2013. „Termín taktického cvičení jednotek integrovaného záchranného systému a příslušníků 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou plukovník gšt. Jiří Vávra.

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

Celkově se do taktického cvičení na téma simulovaná havárie vojenského cvičného proudového letounu L-39ZA Albatros a bitevního vrtulníku Mi-24/35 zapojilo přes třicet příslušníků z jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a téměř šedesát profesionálů Armády České republiky, a to buď přímo v roli cvičících, nebo v rámci podpurných prvků. Zdokonalovacího výcviku se zúčastnili příslušníci štábu, křídla, jednotek a dozorcích orgánů 22. základny letecké Václavské vojenské letecké základny Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou, dále územního odboru Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina, stanice Třebíč, Náměšť nad Oslavou a Hrotovice, územního odboru Policie České republiky Kraje Vysočina, obvodního oddělení PČR Náměšť nad Oslavou a Hrotovice, Zdravotnické záchranné služby, oblastní středisko Třebíč, Posádkového zdravotnického zařízení Václavice a Expozitory Vojenské policie Náměšť nad Oslavou.

„Ráda bych se podílela na zavádění PCR metody na našem pracovišti a na implementaci softwaru pro systém kvality,” říká vedoucí laborantka Úseku centrálních laboratoří ÚVN-VFN Praha nadporučice Ing. Tatjana Markovina

Další cenné zkušenosti

Jako zdravotní laborantka pracovala v IKEM, nemocnici Na Malvazinkách, od roku 1997 působí v Ústřední vojenské nemocnici, kde v současnosti zastává funkci vedoucí laborantky Úseku centrálních laboratoří. V roce 2001 oblékla vojenskou uniformu, zúčastnila se několika misí: v květnu–srpnu 1999 působila v 6. polní nemocnici AČR v misi AFOR v Albánii, téhož roku se zúčastnila od srpna do listopadu humanitární mise v zemětřesením postižené oblasti Turecka – Gölcüku, v roce 2002 byla od května do října součástí 6. polní nemocnice AČR v misi ISAF v Afghánistánu, v roce 2007 působila od srpna do prosince ve 2. kontingentu polní nemocnice v misi ISAF v Afghánistánu a v roce 2008, v červenci až prosinci, v 5. kontingentu polní nemocnice v misi ISAF v Afghánistánu. Letos se v květnu a červnu zúčastnila pětítýdenní stáže ve vojenském transfuzním centru Jean Julliard v Paříži.

ÚVN

Jaká cesta vás dovedla až do pařížského vojenského transfuzního centra?

Jako člence MBAT (Medical Blood Advisory Team), pracovní skupiny NATO, mi v rámci pravidelných setkání nabídla ředitelka vojenského transfuzního centra Jean Julliard v Paříži generálka dr. Anne Sailliol možnost absolvování odborné stáže. Pozvání jsem vnímala jako příležitost pro srovnání našeho a zahraničního odborného pracoviště a možnost nabytí nových zkušeností. Na základě pozvánky a poté doporučení ředitele odboru vojenského zdravotnictví Ministerstva obrany ČR jsem pak v polovině letošního roku absolvovala pětítýdenní stáž v pařížském vojenském transfuzním centru Jean Julliard.

Jak byla stáž organizovaná?

Hlavním úkolem mé stáže bylo seznámit se s organizací práce na transfuzním oddělení, osvojit si problematiku zpracování vzorků a seznámit se s nejnovějšími trendy v oblasti zpracování krve. Hned první den, po oficiálním uvítání a představení, jsem obdržela základní informace o koncepci a fungování pracoviště. Po celou dobu mi byl přidělený mentor – manažer kvality. Nastavili jsme také program podle cílů mé stáže. Zaměřila jsem se zejména na seznámení se s jejich zavedeným systémem managementu kvality ISO 9001 a ISO 15189. Mohla jsem ho porovnat se systémem kvality v ÚVN. Dá se říci, že jsou oba systémy ve všech ohledech srovnatelné. Jejich podstata

spočívá v zajištění kvalitních laboratorních služeb v rámci péče o pacienta s důrazem na etiku a bezpečnost. V další části mé stáže jsem vykonávala praxi na úseku odběru a zpracování krve a na laboratorním úseku.

Lze velice srovnat pracoviště ve vojenské nemocnici v Paříži s tím naším v ÚVN?

Pokud bych srovnávala odborná pracoviště, pak pařížské vojenské transfuzní centrum je – co do velikosti – větší než to naše v ÚVN, ovšem počet dárců je v obou nemocnicích stejně velký. Pro představu, jedná se ročně o odběr a zpracování 20 000 transfuzních přípravků, z toho 2 700 trombocytů, 3 500 lyof. plazmy a 13 800 krve a plazmy. Jejich centrum – na rozdíl od našeho – má také tkáňovou banku, která slouží k uchování lidských buněk a tkání pro klinické transplantace, k uchování lidských buněk při vývoji a výrobě léčivých přípravků pro moderní terapii (somatobuněčná terapie, genová terapie, tkáňové inženýrství) a k uchování buněk a tkání lidského původu pro výzkumné účely – tzv. biobanku. Navíc zde odebírají a zpracovávají kmenové buňky. U nás v ÚVN máme kromě odběrů dárců krve i registr dárců kostní dřeně, kde zajišťujeme registraci nových možných dárců kostní dřeně do Českého národního registru dárců dřeně (ČNRRD). V praxi to znamená provedení základního vyšetření a odběru krve, kterou poté posíláme na další vyšetření do Plzně.

Jsou po stránce organizační rozdíly mezi pracovištěm, které jste měla možnost poznat jako stážistka, a tím v ÚVN?

Příjemně mě překvapila organizovanost a disciplína v transfuzním centru Jean Julliard. Vojenské transfuzní centrum Jean Julliard se nachází v areálu vojenské nemocnice, je však organizačně samostatnou jednotkou v přímé podřízenosti Vojenské zdravotnické službě Ministerstva obrany. Svou činností pokrývá sedm základních oblastí: dárcovství krve a jejích složek, výrobu transfuzních přípravků a produkci plazmy pro průmyslové zpracování, výrobu lyofilizované plazmy, laboratorní diagnostiku (předtransfuzní, imunohematologická vyšetření, serologická vyšetření), ambulantní diagnosticko-léčebnou péči (aferetické centrum, odběr autotransfuzí, léčba kmenovými buňkami), tkáňovou banku, výzkumnou činnost, konzultační a edukační služby v oboru transfuzní medicíny. Každý úsek má svého vedoucího pracovníka, zpravidla farmaceutické odbornosti. Na rozdíl od našeho pracoviště však na pařížském úseku výroby a zpracování krve působí jen zdravotní laboranti, sestry pouze odebírají krev. V laboratořích – stejně jako u nás – pracují také zdravotní laboranti. Celkem v centru pracuje 150 zaměstnanců. U nás máme 80 zaměstnanců.

Centrum řídí, srovnatelně s naším pracovištěm, lékař hematologické a transfuziologické odbornosti.

Zaznamenala jste nějaký zásadní rozdíl, v němž bychom případně mohli nebo měli hledat inspiraci?

Jejich systém kvality je z mého pohledu propracovanější, a to zejména díky tomu, že jej mají vedený v elektronické podobě, na rozdíl od nás, kde je veden zatím v papírové podobě. Tady určitě vidím významnou inspiraci. Zásadní je ovšem rozdíl ve vyšetření dárců krve. Ve Francii, jako ve většině zemí EU a NATO, jsou dárci krve, kromě povinného minima sérologických testů na krvi přenosné choroby, vyšetřováni ještě tzv. molekulárněbiologickými testy (PCR testy). Tato vyšetření zvyšují bezpečnost podávané krve, protože snižují riziko přenosu nákazy. Kromě toho jsou zde ještě navíc některé typy přípravků podrobeny procesu, který zničí potenciální chorobopodné zárodky, tzv. procesu inaktivace. To, vzhledem k zajištění větší bezpečnosti podávání transfuzí, je cesta, kterou bychom se měli a chceme v brzké době vydat také na našem pracovišti v ÚVN.

Myslíte si, že se podaří jít touto progresivnější cestou?

O zavedení PCR vyšetření u dárců krve se v ČR diskutuje již několik let, chyběla k tomu dostatečná politická vůle a legislativní podpora. Odborně je to ovšem jednoznačně cesta, jak předcházet přenosu např. HIV infekce krevní transfuzí. Strmost křivky vzestupu počtu infikovaných osob virem HIV, ale i virem hepatitis C, je totiž v posledních letech v ČR výstražná, ne-li alarmující.

V ÚVN máme nyní všechny předpoklady zajistit tuto bezpečnější metodu a plánujeme do konce roku 2013 PCR vyšetření dárců krve zavést. Naše transfuzní přípravky tak budou nejen nejbezpečnější v celé ČR, ale budou plně kompatibilní s přípravky aliančních zemí.

Setkala jste se s něčím, co bylo unikátní?

Nejvíce mě zaujala výroba lyofilizované plazmy, nebo chcete-li sušené plazmy. Jedná se o vakuumové sublimační sušení (odstranění vody z látek sublimací). Konkrétně se jedná o odvodnění krevní plazmy. Pařížské vojenské transfuzní centrum vyrábí tzv. univerzální lyofilizovanou plazmu pro potřeby zahraničních misí. Výhoda tohoto produktu je, že se uchovává na teplotě od 2–25 °C což umožňuje snadnější transportování a skladování v polních podmínkách.

Zmínila jste se o sušené plazmě. Máte vy osobně, jako účastnice mnoha vojenských misí, s jejím využíváním nějaké zkušenosti?

V roce 2007 jsem působila ve 2. kontingentu polní nemocnice v misi ISAF v Afghánistánu. V rámci této mise nám došly zásoby transfuzních přípravků včetně plazmy. Další zásilka sice byla na cestě, ale my jsme museli rychle reagovat na vzniklou situaci. Z koalických vojsk působících na daném území nám pomohli Francouzi. Jejich polní nemocnice byla vzdálená pouze několik kilometrů

a do dvou hodin nám přivezli několik transfuzních přípravků včetně lyofilizované plazmy. To bylo moje první setkání s tímto výrobkem. Tehdy jsem vůbec netušila, že se jednou seznámím i s pracovištěm, kde se tato plazma vyrábí. Její využití je stejné jako u mražené plazmy, ovšem je praktičtější skladování i jednodušší příprava. V českém civilním i vojenském zdravotnictví se lyofilizovaná plazma v současné době nepoužívá, i když se před lety v tehdejší ČSSR vyráběla v národním podniku ÚSOL, resp. SEVAC. Je to v každém případě zajímavý produkt s mnoha výhodami zejména pro použití ve vojenském zdravotnictví, a o jeho renesanci se minimálně ve Zdravotnické službě AČR jistě bude diskutovat.

Co říct závěrem?

Velice mě překvapilo, že je v transfuzním centru Jean Julliard zaměstnáno daleko více vojáků než u nás. Z celkového počtu zaměstnaných je cca 70–80 % vojáků z povolání. Všichni vedoucí pracovníci jsou vojáci z povolání. Mají vysoké hodnosti. Ředitel vojenské nemocnice a ředitelka transfuzního centra mají generálskou hodnost. Dokonce i sekretářky obou ředitelů jsou vojákyně z povolání v majorské hodnosti. A pak transport. Určitě je obdivuhodné, že dokážou bez obtíží dovézt krev k dalšímu zpracování přes celou Francii, z Toulonu až do Paříže.

Text: Mgr. Jitka Zinke
Foto: archiv npor. Ing. Tatjany Markoviny

V rozhovoru s brigádním generálem Jaromírem Zůnou jsme si povídali o nově vytvořené Agentuře logistiky.

Proces stmelování a profilování

Jedním z nově vytvořených organizačních celků Armády České republiky je Agentura logistiky se sídlem ve Staré Boleslavi. Jejího ředitele brigádního generála Jaromíra Zůnu jsme požádali o následující rozhovor.

Z vašeho životopisu jednoznačně vyplývá, že svou kariéru jste zasvětil vojenským školám a oblasti výcviku. S jakými pocity jste přijal funkci ředitele Agentury logistiky, představovalo to pro vás velkou změnu?

Vážím si ustanovení do funkce ředitele Agentury logistiky a možnosti dalšího prohloubení mé praxe ve velení a řízení. Přijal jsem to jako další krok ve vojenské kariéře, jako nový úkol, novou zkušenost. Vzhledem k tomu, že jsem v minulosti již ve Staré Boleslavi sloužil, šlo o návrat do prostředí, které pro mě není až tak cizí. S řadou lidí, kteří u Agentury logistiky dnes pracují, jsem spolupracoval již dříve, nebo jsme dokonce sloužili u stejných součástí AČR. Takže první pocity jsou pozitivní. Ve vojenských školách a v oblasti výcviku jsem strávil významnou část své kariéry a stále to považuji za nejzajímavější a nejpřírodnější období své služby. Hovořím o obdobích, protože jsem z prostředí škol a výcvikových zařízení periodicky vystupoval do jiných kariér jenom proto, abych se do nich opět mohl s novou úrovní poznání a v nových rolích vracet.

Pokud jde o oblast logistické podpory, tak samozřejmě nejsem rigorózní logistik, ale logistice se při výkonu funkcí v armádě prostě nelze vyhnout. Jakákoliv významnější praxe na vyšších úrovních velení a řízení v sobě nese významný

díl praktických zkušeností z této oblasti. Více než 700 stavebních objektů, rozsáhlá infrastruktura, provoz téměř jednoho tisíce kusů techniky, vojenské výcvikové prostory, zabezpečení činnosti 28 útvarů v logistické péči, at' již vlastních, nebo v rámci posádkového kompletu, zabezpečení velkého počtu personálu a více než čtrnácti tisíc absolventů kurzů za rok, to všechno také bylo obsahem funkce velitele VeV-VA, kterou jsem zastával před svým odchodem do NATO. Škola logistiky sama o sobě. Na druhou stranu jsem však přesvědčen, že služba u Agentury logistiky představuje velkou výzvu, která mi umožní se nemálo věcí naučit.

Ve kterých oblastech si v této funkci budete muset doplnit znalosti především?

Půjde o poznání hlavních řídicích procesů v oblasti logistiky, které jsou ve své většině resortní povahy. Bude potřebné porozumět chování systému v jeho celku, a tím i skutečné roli agentury v něm. V rámci probíhající reorganizace se také mění role, působnosti i úkoly jednotlivých subjektů odpovídajících za všestranné zabezpečování potřeb armády. Agenturu logistiky nelze v žádném případě ztotožňovat s dřívějšími silami podpory. Proto bych řekl, že se dnes učíme tak trochu všichni, jak se s novými podmínkami vypořádat. V některých oblastech začínáme tak říkajíc

z gruntu. Příkladem může být plánování a realizace úkolů logistické podpory ve prospěch útvarů AČR po zániku operačních velitelství. Jako další lze uvést skutečnost, že naše podřízená centra nemají statut nákladových středisek, přitom jimi prochází majetek armády. Jde o podstatné změny; kontinuálně poznávám jejich souvislosti společně s lidmi, kteří je každodenně řeší na odborné úrovni. Seznamuji se rovněž s úkoly jednotlivých center a středisek, která jsou v naší podřízenosti. Jak pracují a jaké mají vytvořeny podmínky v nové organizační struktuře.

Jaké cíle jste při nástupu do agentury postavil před své podřízené?

To si ještě vyžádá nějaký čas, protože organizační změny stále probíhají a lidé se usazují na funkcích. První velitelská shromáždění s podřízenými součástmi v rámci agentury teprve proběhnou. Co je ale jisté, je fakt, že usilují o rychlou stabilizaci v nových organizačních strukturách a o to, aby se Agentura logistiky co nejrychleji vyprofilovala jako kompetentní a projevovala se jako silná instituce. Podmínkou úspěchu v této prvotní etapě výstavby je rychlé nastavení pevného systému velení a řízení, plánování a disciplíny základních činností tak, aby bylo dosaženo plné funkčnosti agentury jako celku. Jaké budou naše ambice, jaké projekty připravíme k podpoře jejich dosahování, kam budeme směřovat vnitřní kulturu organizace a podobně, to vše bude předmětem mé diskuse s podřízenými.

V jaké fázi výstavby se v současné době Agentura logistiky nachází?

Bylo mi jasné, že nastupuji do organizace, která má svou historii a strukturu zavedených útvarů a zařízení. Po provedených organizačních změnách je ale systémově jiná. V obou ohledech, jak při realizaci strukturálních změn, tak i v přechodu na jiný systém řízení logistiky, se vykonával kus práce. Jsme prakticky ve finále a Agentura logistiky již dnes funguje v nových organizačních strukturách. Všechny změny budou ukončeny k 1. listopadu 2013, kdy také agentura dosáhne naplněnosti personálem z 98 %. To je velkým příslibem pro budoucí rozvoj našich schopností. Personálním otázkám se věnujeme velmi poctivě, protože personál tvoří jeden z klíčových faktorů funkčnosti agentury. Analyzujeme rovněž kvalifikační strukturu personálu, abychom měli představu o směrech, ve kterých bude potřebné s lidmi pracovat, a jakými formami rozvíjet jejich potenciál. Velmi důležitá bude příprava plánu na rok 2014, který by se měl stát odrazovým můstkem pro postupné dosažení plné funkčnosti systému logistické podpory v nových organizačních strukturách AČR a resortu MO ČR jako celku.

Jak vypadá organizační struktura Agentury logistiky a jaké konkrétní úkoly má zajišťovat?

Organizační struktura Agentury logistiky je tvořena ředitelstvem a stacionárními zařízeními logistiky (viz tabulka). Jde o zavedená zařízení, jejichž úkoly jsou ve všeobecném povědomí příslušníků armády. Již z uvedeného přehledu je zřejmé, čím se Agentura logistiky zabývá a jaké úkoly plní. Její působnosti jsou docela rozsáhlým dokumentem, který – i s trochou nadsázky – v průběhu výkonu

své funkce možná nestihnou ani přechíst. Jde o velmi dlouhý výčet funkcí, rolí, odpovědností a úkolů. Ve stručnosti lze říci, že je výkonným prvkem logistické podpory, která v sobě sdružuje po odborné linii i funkce řídicí, kontrolní a koncepční. Jejím základním úkolem je zabezpečovat každodenní potřeby útvarů a zařízení resortu MO ČR. Provádí bilanci majetkových potřeb z resortní úrovně a řídí a doporučuje opatření v oblasti zásobování majetkem. Cestou podřízených zařízení realizuje skladování, udržování výzbroje, techniky, materiálu a zásob. Ve vymezeném rozsahu provádí opravy výzbroje a techniky, včetně metrologie,

odborného technického dozoru a revizí určených technických zařízení. Završuje rovněž oblast vojenské dopravy a podílí se na vyřazování nepotřebného majetku a zásob. Agentura je také odborným garantem za oblast rozvoje informačního systému logistiky. Velmi významnou a rozsáhlou oblastí činnosti Agentury logistiky je ubytovací služba vojsk a v jejím rámci komplexní realizace služeb svázaných s nemovitou infrastrukturou a poskytovaných mimoresortními dodavateli. K těmto úkolům rovněž přináleží oblast zabezpečení životního prostředí, metodické a odborné řízení požární prevence a represe. A jak jsem již

dříve uvedl, v působnosti Agentury logistiky je rovněž kontrolní činnost v oblasti hospodaření s majetkem.

Jedním z hlavních důvodů těchto organizačních změn jsou úspory. Kolik tabulkových míst se takto podařilo ve vaší agentuře uspořít?

Struktura logistické podpory byla redukována o téměř 400 systemizovaných míst. Ale to není vše. Současně agentura přebírá v logistické podpoře řídicí funkce, které dříve spočívaly na operačních velitelstvích, především Velitelství společných sil v Olomouci, nevýmaje sekci logistiky GŠ AČR. Agentura logistiky bude nově odpovědná za přímé řízení logistické podpory u součástí OS ČR včetně kontrolních funkcí. Organizační změny je proto nutné vnímat v jejich agregaci, jako souběh významného snížení velikosti organizačních struktur doprovázeného převzetím rozsáhlých odpovědností, pro jejichž naplnění budou teprve muset být nastavena pravidla. Od vzniku československé armády v roce 1918 dochází poprvé k tomu, že se funkce řízení intendantních služeb přesunuje z generálního štábu na odbornou agenturu vykazující všechny znaky, které mají institucionální součásti armády. Změny jsou prostě mnohem hlubší, než se může na první pohled jevit, mají dopady do systému procesního řízení v oblasti logistiky.

Říká se, že logistika je jedna z nejobtížnějších oblastí v armádě, že musí naplno pracovat i v době míru. Nemáte trochu obavy z toho, že budete muset v menším

STRUKTURA AGENTURY LOGISTIKY	Ředitelství	Odbor vnitřního řízení Odbor řízení logistiky Odbor technického zabezpečení Odbor týlového zabezpečení Odbor ubytovacího a stavebního zabezpečení Odbor zabezpečení letectva Odbor vojenské dopravy Odbor kontroly hospodaření s majetkem
	Centrum zabezpečení materiálem technických služeb Štěpánov	Zásobovací úsek Štěpánov Zásobovací úsek Nový Jičín Zásobovací úsek Ústí nad Orlicí Zásobovací úsek Rančívov Zásobovací úsek Kostelec nad Orlicí Zásobovací úsek Háj ve Slezsku
	Centrum zabezpečení materiálem týlových služeb Brno	Zásobovací úsek Brno Úsek naturálního odivání Brno Výdejna reprezentativních součástek a naturálního odivání Praha Výdejna součástek naturálního odivání Vyškov Výdejna součástek naturálního odivání Brno Výdejna součástek naturálního odivání Tábor
	Centrum zabezpečení oprav Lázně Bohdaneč	Úsek oprav Lázně Bohdaneč Úsek oprav Jaroměř Úsek metrologického dozoru Lázně Bohdaneč
	Centrum zabezpečení municí Týniště nad Orlicí	Zásobovací úsek Týniště nad Orlicí Zásobovací úsek Černá nad Orlicí Zásobovací úsek Mladkov Zásobovací úsek Květná Zásobovací úsek Nový Ples Zásobovací úsek Trávčice Zásobovací úsek Hostašovice Zásobovací úsek Dobronín Pokusná dělostřelecká střelnice Libavá
	Centrum zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů Pardubice	
Regionální středisko vojenské dopravy Olomouc		
Regionální středisko vojenské dopravy Hradec Králové		
Středisko zabezpečení Stará Boleslav		

kolektivu zajistit celé to široké spektrum činností?

Složitosti práce v nové organizační struktuře jsou patrné, ale nelze dělat unáhlené závěry. Stále ještě dobíhá činnost bývalého Velitelství sil podpory, a současně je zde již Agentura logistiky, do které se postupně přelévají nové funkce. Mnohdy stejní lidé v tomto mezidobí pracují ve prospěch obou těchto složek. Existuje také částečná dvojčinnost v řízení, po linii starých organizačních struktur, ale i těch nových. Souběžně s tím se lidé učí, jak obsáhnout své budoucí úkoly v nové struktuře. Mnoho věcí je v pohybu s velkou množinou proměnných. Lze ale s jistotou říci, že první krok, tedy přechod na nové struktury a delimitace působností, bude proveden v plánovaných termínech.

Rozumím ale tomu, že svou otázkou směřujete více do budoucnosti, za horizont organizačních změn roku 2013. Odpovědi na podobné otázky se mnohdy nesou v duchu pozitivních očekávání a přesvědčení o připravenosti čelit budoucím výzvám. Tentokrát tomu tak ale nemůže být. Změny jsou skutečně podstatné a stupeň funkčnosti nových struktur prokáže až praxe, což si vyžádá čas. Teprve potom bude možné věcně posoudit, co se osvědčuje a kde a v jakém ohledu bude eventuálně nutné provést korekce v systému. Agentura logistiky není například správcem cílů, není správcem rozpočtu a nerealizuje veřejné zakázky na pořízování majetku. Jak jsem již uvedl, jde o jinou organizaci s řadou nových funkcí. To bude chtít změnu v našem zvykovém vnímání logistické podpory.

Agentura je nejen výkonným, ale i koncepčním prvkem. Existuje nějaká vize, jakým směrem by se měla logistika do budoucna ubírat?

Agentura logistiky je především řídicí a výkonnou složkou logistické podpory. Jsou jí však přiděleny i funkce, které mají koncepční charakter. Nikoliv však přímo tím, že by měla ve své struktuře k tomuto účelu zřízeno samostatné pracoviště s přesně definovaným posláním. Jde o množinu dílčích činností a působností, jinak velmi důležitých, které ve svém celku významně přispívají ke koncepčnímu a systémovému rozvoji logistické podpory v resortu MO ČR. Podíl Agentury logistiky na koncepčních činnostech objektivně vychází z faktu, že v její struktuře jsou průřezově zastoupeni odborníci z jednotlivých oborů logistiky, kteří jsou nadto vybaveni působnostmi do celého resortu. S využitím výstupů z odborné řídicí činnosti a kontrolní funkce Agentury logistiky v majetkové oblasti tak mají vytvořeny podmínky k tomu, aby mohli vytvářet podklady pro koncepční činnost a doporučení k rozhodování s dopady do celého resortu. Agentura logistiky ve své působnosti zpracovává odborné pokyny, směrnice a majetkové předpisy. K poslednímu ze jmenovaných úkolů má ve své struktuře vytvořeno oddělení majetkových předpisů. Úzce v této oblasti spolupracujeme s útvary, zařízeními, odbornými pracovišti a institucemi resortu MO ČR a vojenskými školami.

Jedním z úkolů, které máte plnit, je koordinace mezinárodních přeprav a logistické zabezpečení aliančních jednotek na našem území. Je to složitá záležitost, anebo interoperabilita pokročila natolik, že s tím nemáte žádné problémy?

V obou zmiňovaných případech, tedy při koordinaci mezinárodních přeprav a podpoře hostitelskou zemí, jde o úkoly, které k Agentuře logistiky a jejím předchůdkyním vždy patřily. Jde o složité oblasti, ale obě jsou již v AČR dobře zvládnuty. Například ve vztahu k NATO vystupuje odbor vojenské dopravy Agentury logistiky jako Národní dopravní koordinací centrum (NMCC – National Movement Coordination Centre), národní autorita pro disponování letovými hodinami projektu SALIS (Strategic Air Lift Interim Solution), nebo jako národní autorita pro vyžadování příslušných letových povolení u AMCC (Allied Movement Coordination Center) pro operaci ISAF. Jde jen o příklady, tento výčet mezinárodních funkcí odboru vojenské dopravy není zdaleka konečný. K plnění svých úkolů má odbor zřízenou stálou dispečerskou službu a udržuje nepřetržitou součinnost s orgány státní správy a samosprávy ČR a vnitrostátními i zahraničními organizacemi zabezpečujícími dopravu. O podpoře hostitelskou zemí není nutné teoretizovat, lze se odkázat na velmi úspěšný praktický příklad. Všichni pamatujeme nedávné cvičení Capable Logistician 2013. Cvičení zahrnovalo vše

– od přijetí aliančních jednotek na našem území a jejich logistického zabezpečení přes koordinaci jejich přesunu na teritorium ČR, koordinaci přesunu jednotek AČR participujících na cvičení na teritorium ČR a do zahraničí, rozvinutí prostředků a jednotek logistické podpory k zabezpečení přesunu a pobytu aliančních jednotek na našem území až po aktivaci systému velení a řízení AČR a součinnost s příslušnými orgány a organizacemi v ČR a v zahraničí. Ze svého nedávného působení v NATO pamatují poradu řízenou velitelem ACT (Allied Command Transformation), které jsem se zúčastnil a v jejímž průběhu bylo cvičení Capable Logistician 2013 hodnoceno jako mimořádně úspěšné. Jednoznačně tedy můžeme říci, že nedochází k narušení kontinuity v plnění úkolů logistické podpory ve prospěch mezinárodních závazků naší země. Všechny působnosti v této oblasti jsou přeneseny do nových struktur a Agentura logistiky má vytvořeny podmínky pro jejich realizaci.

Text a foto: Vladimír Marek

Velitel 22. základny letectva organizuje výběr kandidátů na obsazení systemizovaných míst u jednotky představených leteckých návodčích (FAC)

VSTUPNÍ PODMÍNKY:

- VZP, předchozí praxe v bojových jednotkách AČR výhodou
- středoškolské vzdělání s maturitou pro místa s hodností praporčík
- pokročilá znalost AJ
- zdravotní klasifikace „A“ výsadkář
- předpoklad pro získání BP „Tajné“
- fyzické a psychické předpoklady
- další vojenské dovednosti výhodou

NAŠE NABÍDKA:

- prestižní funkce FAC v hodnostech praporčíků
- získání jedné z nejžádanějších specializací pro operace NATO
- dynamicky se rozvíjející profese
- odborná příprava a výcvik v zahraničí
- odpovídající zázemí na moderní letecké základně včetně přímé účasti na leteckém výcviku
- výcvik ve výsadkové přípravě
- pravidelné nasazení v zahraničních operacích

PRŮBĚH VÝBĚRU:

- Registrace uchazečů se uskuteční formou zaslání strukturovaných profesních životopisů (včetně kontaktních čísel na mobilní telefon a Alcatel) na adresu czechfac@yahoo.com a bude uzavřena 4. října 2013.
- Uchazeči budou vyzkoušeni o výsledcích prvotního výběru na základě posouzení životopisů do 11. října 2013.
- Druhá část výběru je dvoudenní a uskuteční se ve dnech 24.–25. října 2013 u 22. zL Vícenice, Sedlec u Náměště nad Oslavou.
- Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně, popř. je možné kontaktovat telefonicky velitele roty FAC na alc. číse 438 613 nebo na mobilu 702 000 427.

BUDOUCNOST britských pozemních sil

Člověk miní, život mění. Zatímco ještě ani nestačil zaschnout pomyslný inkoust na dokumentu Strategic Defence and Security Review (dále pouze SDSR), zveřejněném v říjnu 2010 vládou vedenou ministerským předsedou Davidem Cameronem, britské ministerstvo obrany již chystá další změny v koncepci tzv. Future Force 2020 – tedy pozemních sil připravovaných pro řešení bezpečnostních hrozeb vyvstávajících v druhé dekádě 21. století. V dokumentu z června 2012 nazvaném Transforming the British Army totiž došlo k podrobnějšímu rozpracování jednotlivých kroků transformace a úprav v organizační struktuře pozemních sil (mimo jiné se změnil název z Future Force 2020 na Army 2020), přičemž navrhovaná řešení jsou často v přímém rozporu s dříve zveřejněnými a naplánovanými opatřeními.

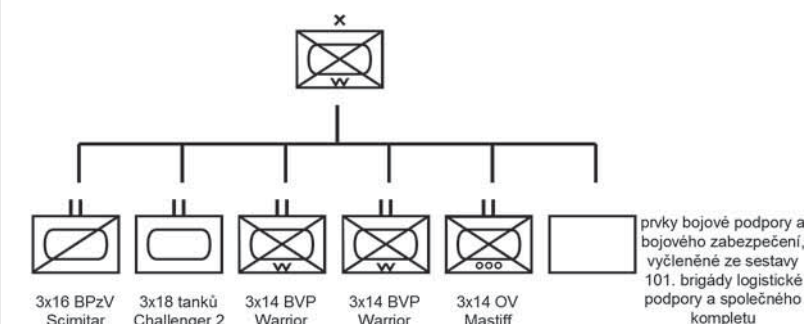
Přestože po sérii výše zmíněných protichůdných rozhodnutí nejvyšších britských politických a vojenských představitelů nelze vyloučit ani další neplánované změny, můžeme již nyní konstatovat, že transformace pozemních sil by se měla přímo dotknout více než 20 aktivních jednotek, které budou do roku 2015 zrušeny či sloučeny. Do roku 2018 by tak měly britské pozemní síly čítat pouhých 82 000 vojáků v činné službě a přibližně 38 000 vojáků v záloze (z toho 30 000 plně vycvičených). V případě uskutečnění těchto změn tak dojde k situaci, kdy bude mít Spojené

království v aktivní službě nejméně příslušníků pozemních sil od dob napoleonských válek – konkrétně od roku 1805.

Nová organizační struktura pozemních sil by měla být diametrálně odlišná od její současné podoby. Na rozdíl od nenaplněných představ ze SDSR z roku 2010 (viz ATM 12/2011) budou pozemní síly organizovány do dvou hlavních seskupení: sil vysoké připravenosti a sil nižší připravenosti.

Síly vysoké připravenosti (v oficiálních dokumentech nyní označované jako tzv. Reaction

Organizační struktura obrněné pěší brigády

Forces) budou tvořeny velitelstvím divize a čtyřmi bojovými brigádami – třemi obrněnými pěšími (které vzniknou sloučením současných dvou obrněných, tři mechanizovaných a jedné lehké pěší brigády) a jednou vzdušnou údernou (16.). O jejich všestranném zabezpečení se bude starat jedna brigáda logistické podpory (101.). Tento segment pozemních sil složený z vojáků v činné službě bude vyzbrojen a vycvičen k plnění plného spektra operací – ať již bojových či nebojových – a bude sloužit jako primární prvek konvenčního odstrašení případného protivníka.

Každá z obrněných pěších brigád bude mít ve své sestavě obrněný průzkumný prapor, tvořený rotou velení a podpory a třemi obrněnými průzkumnými rotami vyzbrojenými celkem 48 modernizovanými bojovými průzkumnými vozidly CVR (T) Scimitar a následně novými bojovými průzkumnými vozidly vyvinutými v rámci programu Scout SV, dále obrněný prapor (tvořený rotou velení a průzkumu a třemi tankovými rotami vyzbrojenými celkem 54 modernizovanými tanky Challenger 2), dva obrněné pěší prapory (každý tvořený rotou podpory a třemi pěšími rotami vyzbrojenými celkem 42 modernizovanými bojovými vozidly pěchoty Warrior) a těžký motorizovaný pěší prapor (tvořený rotou podpory a třemi pěšími rotami vyzbrojenými celkem 42 těžkými obrněnými vozidly Mastiff).

Síly nižší připravenosti (tzv. Adaptable Forces) bude tvořit velitelství divize, velitelství podpory (Support Command), sedm lehkých pěších brigád a brigáda logistické podpory (102.). Tento segment pozemních sil, složený jak z vojáků v činné službě, tak vojáků v záloze, bude plnit zejména podpůrnou úlohu – personálně zabezpečovat dlouhodobé operační nasazení britských ozbrojených sil (na Kypru, Falklandských ostrovech a v Bruneji), včetně mírových misí pod hlavičkou OSN, dále zajišťovat protokolární a ceremoniální akce na veřejnosti, výcvik zahraničních ozbrojených sil mimo území Spojeného království a působit jako podpora bezpečnostních složek na území Spojeného království v případě rozsáhlých živelních katastrof nebo občanských nepokojů.

Lehké pěší brigády nebudou mít identickou organizační strukturu a každou z nich bude tvořit odlišná kombinace tří typů praporů – lehkých obrněných průzkumných (tvořených třemi lehkými obrněnými průzkumnými rotami vyzbrojenými celkem 48 lehkými obrněnými vozidly Jackal), lehkých motorizovaných pěších (tvořených rotou podpory a třemi pěšími rotami vyzbrojenými

BRITSKÉ POZEMNÍ SÍLY PROZATÍM NEHODLAJÍ REZIGNOVAT NA SCHOPNOST NASADIT PROTI PŘÍPADNÉMU PROTIVNÍKOVÍ OBRNĚNÉ JEDNOTKY. V SESTAVĚ KAŽDÉ ZE TŘÍ OBRNĚNÝCH PĚŠÍCH BRIGÁD SE PROTO BUDE NACHÁZET OBRNĚNÝ PRAPOR TVOŘENÝ CELKEM 56 MODERNIZOVANÝMI TANKY CHALLENGER 2. ORGANIZAČNÍ ZMĚNY A REDUKCE PERSONÁLU V NÁSLEDUJÍCÍCH LETECH SE VÝRAZNĚ DOTKNOU PŘEDEVŠÍM JEDNOTEK BOJOVÉ PODPORY A BOJOVÉHO ZABEZPEČENÍ.

Připraveno ve spolupráci s redakcí časopisu ATM
Text: Dušan ROVENSKÝ
Foto: UK MoD, GD UK

Zdroje:
Transforming the British Army 2012, UK MoD,
July 2012
Brooke-Holland, Louisa, Rutherford, Tom,
Army 2020, SN06396, House of Commons Library,
26 July 2012

PŘÍSLUŠNÍCI 9./12. PLUKU KRÁLOVSKÝCH HULANŮ V AFGHÁNISTÁNU. OBRNĚNÁ PRŮZKUMNÁ VOZIDLA CVR (T) SCIMITAR BUDOU TVOŘIT VÝZBROJ TŘÍ OBRNĚNÝCH PRŮZKUMNÝCH PRAPORŮ AŽ DO DOBY, NEŽ BUDOU POSTUPNĚ NAHRAZENA NOVÝMI BOJOVÝMI PRŮZKUMNÝMI VOZIDLY VYVINUTÝMI V RÁMCÍ PROGRAMU SCOUT SV.

PŘÍSLUŠNÍCI 1. PRAPORU STŘELECKÉHO PLUKU V JIHOAFGHÁNSKÉ PROVINCI HILMAND. BEZ NÁHRADY BUDOU V PŘÍŠTÍCH DVOU LETECH ZRUŠENY CELKEM ČTYŘI PĚŠÍ PRAPORY, PŘÍČEMŽ KAŽDÝ Z NICH MÁ ZA SEBOU MNOHAŠETLETOU BOJOVOU TRADICI – OD OBČANSKÉ VÁLKY V DOBÁCH OLIVERA CROMWELLA AŽ PO SOUČASNÉ NASAZENÍ NA STŘEDNÍM VÝCHODĚ.

lehkými obrněnými vozidly Foxhound) a lehkých pěších (tvořených rotou podpory a třemi pěšími rotami). Přinejmenším polovinu personálu každé z těchto brigád by měli tvořit vojáci v záloze.

Jak síly vysoké připravenosti, tak síly nižší připravenosti by měly být v případě operačního nasazení posíleny o prvky bojové podpory a bojového zabezpečení, vyčleněné ze sestavy společného kompletu specializovaných jednotek. Ten bude tvořen dvěma spojovacími brigádami, dělostřeleckou brigádou, ženijní brigádou, zdravotnickou brigádou, brigádou logistické podpory (104.), průzkumnou brigádou a skupinou podpory zahraničních operací.

Otázku, zda se nakonec výše uvedená organizační struktura stane na delší dobu definitivní a zda se podaří dokončit výstavbu Army 2020 dle současných představ, zodpoví již nejbližší budoucnost. Záležit bude, jak už to v takových případech bývá, především na finančních možnostech a politické vůli.

Armádní hydrometeorologové zvažují, který mobilní meteorologický radar by byl nejvhodnější k plnění jejich úkolů spojených s realizací hydrometeorologického zabezpečení a poskytování leteckých meteorologických služeb ve prospěch resortu obrany

Průzkum trhem

Hydrometeorologická služba Armády České republiky počítá ve svém střednědobém plánu s modernizací v oblasti získávání radarových dat. Tím by výrazně zvýšila efektivitu svých unikátních schopností, a to nejen na území České republiky, ale i při poskytování služeb úkolovým uskupením AČR v zahraničních operacích. Klíčovým krokem má být pořízení sofistikovaného mobilního meteorologického radaru.

Potřeba mobilního meteorologického radaru je již dlouhodobou záležitostí. Jeho nezbytnost se projevila například v misiích na území Afghánistánu. Čeští profesionálové tam tímto zařízením nedisponovali a koaliční partneři jej neměli v dostatečném počtu. To mělo svůj osobitý vliv zejména na kvalitu a přesnost krátkodobých předpovědí počasí v základních oblastech realizace hydrometeorologického zabezpečení a poskytování leteckých meteorologických služeb.

Zkušenosti získané v zahraniční operaci ISAF jednoznačně podpořily záměr, že je žádoucí mít tento meteorologický prostředek ve výzbroji. Nicméně, omezený zdrojový rámec resortu obrany neustále odsouval nutnost rozvoje v oblasti radarové meteorologie na pozdější časy. Je nabíledni, že odkládat nákup mobilního meteorologického radaru – a s tím spojených schopností v oblasti krátkodobých předpovědí ve prospěch resortu obrany – není únosné. Dalším důvodem je i dlouhodobý deficit hydrometeorologické služby AČR v oblasti sběru, získávání a výměny radarových meteorologických dat a informací s mezinárodním přesahem. Zejména v letošním roce, v souvislosti s rozsáhlými povodněmi, bylo možno pocítit, jak důležitá je oblast radarové meteorologie například ve vztahu k předpovědi druhu a množství srážek či srážkových úhrnů s dalšími nebezpečnými meteorologickými jevy.

K naplnění výše uvedené vize přistupuje management hydrometeorologické služby Armády

ČR aktivně. Využívá při tom širokou škálu možností. Jednou z nich byla nedávná prezentace malého přenosného meteorologického radaru EWR 700XD. Zahraniční firma, která patří do světové špičky v oblasti přístrojů pro meteorologická měření, předvedla svůj výrobek na pracovišti Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu v Prostějově. Očitými svědky této premiérové ukázky byli nejen resortní odborníci, ale také představitelé resortů Ministerstva životního prostředí a Ministerstva dopravy a zástupci členských zemí NATO. To proto, že případné výstupy nového mobilního meteorologického radaru by byly využívány nad rámec resortu Ministerstva obrany, respektive České republiky.

„Ve střednědobém plánu deklarujeme nákup jednoho kusu mobilního meteorologického radaru. Tento záměr chceme realizovat v roce 2017. V současné době zevrubně zkoumáme trh. To proto, abychom specifikovali, který produkt bude pro naše záměry maximálně efektivní a také finančně dostupný,” říká náčelník hydrometeorologické služby AČR podplukovník Ing. Jan Círek a dodává, že potenciálních zájemců o dodávku mobilního takzvaného x-pásmového meteorologického radaru je v současné době několik.

Leckdo se může pozastavit nad nevelikým množstvím pořizované techniky. Pravdou je, že počet mobilních meteorologických radarů byl zevrubně analyzován. „Není důvod, abychom si pořizovali více těchto radarů. Vzhledem

k potřebám resortu obrany a rozsahu služeb v oblastech realizace HMZ a poskytování LMS, a to s vnítreresortním, mimoresortním, ale i mezinárodním dosahem, plně postačuje pořízení jednoho mobilního prvku. K případnému využití pro plnění úkolů na území ČR máme již vytipováno několik lokalit, kde by jej šlo využít maximálně efektivně,” upřesňuje náčelník hydrometeorologické služby Armády ČR.

Z informací přítomných odborníků vyplynulo, že prezentovaný produkt EWR 700XD splňuje veškeré technické a technologické požadavky kladené na moderní zařízení tohoto typu. Navíc se vyznačuje dalšími přednostmi. Stačí zmínit vysokou mobilitu nebo nenáročné uvedení do provozu během krátké doby. A propos, na prostějovském letišti to zvládla dvojice mužů, i s komentářem o dílčích pracovních úkonech, za necelou půlhodinu. Jinými slovy, půlhodina uplynula od příjezdu nákladního vozidla s jednotlivými částmi radaru do určené lokality až po vztýčení radaru do dvacítimetrové výšky.

Nikoli bez důvodu se v bezprostřední blízkosti meteorologického radaru EWR 700XD nacházel na přívěsném tandemovém podvozku o celkové hmotnosti do 3,5 tuny (z produkce Vojenského technického ústavu Vyškov) lehký mobilní anténní nosič AN-12. A reportu se podařilo zjistit, že o symbióze obou výrobků se již intenzivně diskutuje. Pro úplnost je tedy nutné zmínit i krátké curriculum vitae mobilního stožáru. Tubus se vztýčuje pomocí řetězu, který je poháněn přes řetězový převod motorem v jednom bloku s převodovkou. Výsuvný tubus se skládá ze sloupů vysouvání a ze čtyř teleskopických stupňů, jejichž základem jsou kompozitové uhlíkové trubky. První stupeň je nevýsuvný a je určen ke sklápění celého tubusu s anténou. Druhý stupeň je výsuvný, a to pomocí pohybu řetězu. Třetí a čtvrtý stupeň jsou vysouvány pomocí plochého řemenu vynucené, tahem druhého stupně. Navíc, čtvrtý stupeň má v horní části přírubu, která slouží k uchycení horní příruby stožáru. Minimální výška mobilního stožáru je dvanáct metrů.

„Dnešní prezentaci mobilního meteorologického radaru EWR 700XD bych přirovnal k nabídce, které nelze nevyužít. K tomu, abychom však učinili kvalifikované rozhodnutí, je absolutně nezbytná znalost současných trendů v oblasti radarové meteorologie, včetně dalších modernizačních záměrů. Nechceme se ovšem omezovat pouze na nabídky dalších jednotlivých dodavatelů, které budou nepochybně následovat. Naši specialisté se proto sami aktivně informují o novinkách na světovém trhu, a to nejen v oblasti předmětné radarové meteorologie,” říká na závěr podplukovník Jan Círek.

Text a foto: Pavel Lang

Premiérová návštěva A reportu na Joint Air Power Competence Centre v německém Kalkaru

STŘEDISKO na přetváření letectva

Tahle premiéra se nezrodila mávnutím kouzelného proutku. K jejímu uskutečnění bylo třeba zvládnout jisté administrativní řízení. Vynaložené úsilí zainteresovaných stran se však vyplatilo. Výsledným dílem je exkluzivní reportáž z ojedinělého aliančního pracoviště, které se zabývá strategickými otázkami transformace a rozvoje vzdušných sil NATO.

Po devíti hodinách jízdy přijíždíme do spolkové země Německa Severní Porýní-Vestfálsko. Nedaleko hranic s Nizozemskem tady leží městečko Kalkar. Ve zdejších kasárnách, nesoucích název von Seydlitz, se nachází cíl naší cesty – Joint Air Power Competence Centre (JAPCC), mezinárodní pracoviště, které sice není začleněné do aliančních organizačních struktur, avšak jeho analýzy a návrhy v oblasti vzdušných sil a vojenského využití kosmického prostoru jsou pro NATO velice podstatné. Pozitivní skutečností je, že svoje zastoupení v JAPCC má i Česká republika, a to již od samého počátku existence této ojedinělé instituce Severoatlantické aliance, tedy od ledna 2005. Stávajícím resortním reprezentantem a zároveň starším národním představitelem České republiky je tady podplukovník Tibor Benetin. Jeho mise v Kalkaru byla stanovená na tři roky – od srpna 2012 do července 2015. V pořadí je již čtvrtým sloužícím Čechem na Joint Air Power Competence Centre.

Formálně lze Joint Air Power Competence Centre připodobnit k vrcholovému středisku neboli k Centre of Excellence (COE). S nadsázkou

lze o něm hovořit jako o univerzitní instituci, která tvoří vize pro více či méně blízkou budoucnost. V NATO je v současné době akreditováno šestnáct středisek COE dle konkrétních specializací. Česká veřejnost má samozřejmě nejvíce v povědomí výzkumné Joint Chemical Biological Radiation & Nuclear Defence COE (JCBRN COE). Problematikou vzdušných sil se sice zabývá také francouzské Analysis and Simulation Centre for Air Operations (CASPOA), avšak širší problematiku a zvláště její komplexnost dávají kalkarskému JAPCC profesní exkluzivitu v této důležité oblasti. Potvrzují to zejména dvě velitelství NATO, Allied Command Transformation (ACT) v Norfolku a Allied Command Operations (ACO) v Monsu, pro něž je zpracováno nejvíce expertiz, respektive návrhů pro jejich případný rozhodovací proces. Je náblední, že v odpovídající kvalitě a v relativně nedlouhých lhůtách. Ty převážně netrvají déle než šest měsíců.

Pro lepší představu lze říct, že na letošní rok má JAPCC vyčleněny kapacity a finanční prostředky pro dvanáct projektů. Jako příklad uvádíme oficiální názvy některých z nich: Joint Force Protection Capability Development, Optimising NATO Air Surveillance, Command & Control – Leadership Improvement, NATO Air Advisor nebo Joint Personal Recovery.

Při vší účtce ke všem výše uvedeným dílům se krátce zastavme u dvou zásadních projektů na rok 2013. Klíčovou událostí pro JAPCC je říjnová konference (8. až 10. října 2013) s názvem Air Power Post Afghanistan, která se uskuteční v německém městě Kleve. Jak již vyplývá z jejího názvu, jednání bude zaměřeno zejména na aktivity vzdušných sil Severoatlantické aliance po ukončení jejich nasazení v afghánských misích a reakce na příslušné výzvy související se stahováním bojových jednotek NATO z Afghánistánu. Kromě toho budou experti v oblastech letectví a kosmonautiky diskutovat o budoucím vývoji leteckých a vesmírných sil, jakož i o společných

projektech v této oblasti. Konference je rozdělena do čtyř tematických panelů (Letecká strategie NATO po Afghánistánu; Bezpilotní technologie: klíč k úspěchu, nebo omezující faktor; Letectvo: nezávislá akce a nezávislý účinek; Vzdělávání a výcvik po Afghánistánu: úsvit skutečně společného úsilí?) a svoji účast již potvrdila řada vrcholných představitelů jak z veřejného života, tak z ozbrojených sil států NATO. Mimochodem, z České republiky bylo pozváno na pět desítek osobností. Proto nelze než souhlasit s organizátory konference, kteří hlásají, že nevyužití této jedinečné možnosti ke společnému setkání expertů na vysoce odborném fóru, navíc i v novém diskusním formátu, lze přirovnat k promarněné šanci.

Dalším klíčovým úkolem, který stojí před mnohonárodní komunitou profesionálů z JAPCC, je projekt pod názvem NATO Air Power – The New Vector, jenž byl zadán ředitelství Joint Air Power Competence Centre v Kalkaru přímo od představitelů NATO. Jeho podstatou je zpracování vize aliančních vzdušných sil do roku 2050. Realitou je, že se na tomto významném dokumentu podílejí jak bývalé, tak současné profesní špičky z celého světa, včetně nemalého množství externistů. V tomto období se dokončuje první, a to analytická část projektu. S konečnou verzí se počítá zhruba na konci letošního roku. Širší odborného díla koresponduje i s vyčleněnými finančními zdroji – 100 000 eur. Z nich dvacet tisíc uhradí JAPCC a zbývajících osmdesát tisíc eur norfolkské velitelství – Allied Command Transformation.

Nahlédnutí pod pokličku JAPCC

Zákulisí jakýchkoliv kasáren je nesporně zajímavé. V případě, že se jedná o objekt s multi-národní komunitou, to platí dvojnásob. A report tuto možnost dostal. O některé exkluzivní informace se tedy může podělit.

Úvodem je třeba rozkrýt první slovo z názvu střediska. Tamní „joint“, respektive zastoupení všech druhů vojsk, zahrnuje ve skutečnosti 85 procent příslušníků vzdušných sil, osm procent pozemních sil, pět procent námořnictva a dvě procenta civilních zaměstnanců. Jinými slovy, nejvíce se v JAPCC nosí modrá barva.

Další údaj souvisí s mnohonárodním zastoupením. V současné době zde pracují profesionálně ze sedmnácti členských zemí Severoatlantické aliance. Nejpočetnější uskupení mají Němci, Američané, Italové a Nizozemci. Česká republika má takzvaně nabídnuto jedno místo a početností personálu se tak řadí na úroveň Kanady,

Maďarska, Norska nebo Rumunska. Podle aktuálních informací by pod hlavičkou Czech Republic měl stávající počet osob pokračovat i nadále.

V této souvislosti lze poznamenat, že JAPCC výrazně posiluje svoji prezentační kampaň s cílem přijetí dalších signatářů do tohoto aliančního vrcholového střediska v Kalkaru. Jednotlivé ozbrojené síly disponují dílčími profesními specifiky, a tudíž každý resortní expert v té či oné specializaci je tady vítán.

Aktivít, jež by vedly k rozšíření řad JAPCC, se za poslední období uskutečnila celá řada. Neprobíhají pouze v rámci Aliance a Evropské unie, ale také mimo struktury NATO a EU. Za zmínku například stojí nedávné kontakty s Ruskou federací, konkrétně na letecké základně Lipce, kterých se zúčastnil také podplukovník T. Benetin. Samozřejmostí je i úzká spolupráce s civilními firmami.

Základem efektivního fungování každé instituce bývá profesionalita vrcholného managementu. V případě JAPCC Kalkar je odpovídající zárukou jeho nový ředitel – americký tříhvězdičkový generál Frank Gorenc. Po jeho oficiálním jmenování mu tedy ke stávajícím funkcím (Commander U. S. Air Forces Europe, U. S. Air Forces Africa, Allied Air Command a Ramstein Air Base) přibude i pozice Director of the JAPCC. Další vrcholné posty v generálských hodnostech (Executive Director, Assistant Director Transformation, Assistant Director Capabilities) zastávají v současnosti reprezentanti ozbrojených sil Spolkové republiky Německo, Nizozemska a Itálie. Podplukovník Tibor Benetin je zařazen na odboru Policy & Doctrine (politika a doktrína) v oddělení Defence Planning a v gesci má podíl na obranném plánovacím procesu NATO. Jeho přímým nadřízeným je italský plukovník Francesco Turrisi.

Pro úplnost je třeba uvést, že řídicími prvky JAPCC Kalkar jsou Steering Committee (SC), tvořený veliteli vzdušných sil nebo jejich zástupci ze signatářských zemí, a dále Senior Resource Committee (SRC), který mimo jiné schvaluje a kontroluje efektivní využívání finančních prostředků na činnost tohoto vrcholového střediska Severoatlantické aliance.

Popsat angažovanost příslušníků JAPCC ve všech aliančních i nealiančních výborech a podvýborech nebo komisích a podkomisích by nepochybně vydalo na samostatný článek. Přesto by měly zaznít alespoň dvě následující informace. Ta první konstatuje, že jsou momentálně začleněni do zhruba šedesáti nejručnějších aktivit, a druhou zprávou je, že ani český reprezentant nestojí stranou. Od začátku letošního května je sekretářem mnohonárodní skupiny pilotů a expertů pozemního personálu, v níž se konzultují profesní zkušenosti související s výcvikem létajícího personálu.

Je náblední, že reorganizační boom nenechal bez povšimnutí také JAPCC v Kalkaru. V nejbližších dnech by měla být schválena nová organizační struktura střediska, která má dvojí cíl – zefektivnit a zefektivnit. Finanční náklady nevymáhají.

Je-li řeč o penězích, nemůže nezaznít další „citlivý“ údaj. A to, že rozpočet JAPCC na rok 2013 činí 927 900 eur. Avšak po kolektivním úsilí signatářských zemí se jej na příští rok podařilo snížit o zhruba 120 000 eur. Mimochodem, také Česká republika musí přispívat svým adekvátním dílem. Ten je přesně 14 289,22 eur a slouží k pokrytí výdajů souvisejících s pracovním nasazením českého důstojníka na JAPCC.

Praxe jednoho profesionála

Leckdo může nabytí dojmu, že dosavadní vojenská praxe Tibora Benetina je málo akční. Opak je však pravdou. Po studiu na Vysoké vojenské letecké škole v Košicích, obor řízení letového provozu, nastoupil v roce 1987 k divizi protivzdušné obrany státu do Brna. Tady devět let sloužil jako letovod-operátor. Poté byl vyslán do mise IFOR na území Bosny a Hercegoviny. Místem nasazení se mu stala Arapuša, profesním posláním navádění bojových letounů Severoatlantické aliance na pozemní cíle. Jako „fak“ neboli Forward Air Controller (FAC) vedl do zteče převážně alianční nadzvukové stroje F-16 a F-15, které vzletaly z letecké základny v italském Avianu. „Kromě výcvikových úkolů jsme se také zapojili do reálné podpory pozemních jednotek“, říká plk. T. Benetin a ze spousty zážitků popisuje svoji činnost při jednom skupinovém náletu na cíl.

Rok utekl jako voda a přišel čas návratu. Ten se uskutečnil s malou změnou. Od protivzdušné obrany přešel k letectvu. Podstatné však bylo, že zůstal u „modrých“. Novou posádkou se mu stala letecká základna Sedlec, Václavice u Náměště nad Oslavou. Na tamní věži prošel několika funkcemi souvisejícími s řízením letového provozu.

Další zkouškou byla mise Organizace spojených národů (OSN) v Sierra Leone. Tady se jako vojenský pozorovatel podílel na stabilizaci situace. Nejprve pět měsíců na severu země, kde monitoroval pohyb liberijských jednotek, a poté sedm měsíců v centrální části Sierra Leone jako operační dozorcí. Ačkoliv nechce být v této souvislosti příliš sdílný, přece jen krátce zavzpomínal na svoji službu u takzvaných modrých příleb. „Přiblížit vám tamní realitu by znamenalo vrátit se o pár století zpět. Nebylo tedy divu, že více než polovina mých kolegů tam onemocněla malárií. To však zdaleka nebyla jediná hrozba. Mnohem horší byli desítky až čtrnáctiletí chlapci, které rekrutovala liberijská

armáda. Většinou byli pod drogami, a přitom vyzbrojeni samopaly. Nikdy jste nevěděli, zda vás napadnou,“ dodává podplukovník Benetin.

Další jeho štače vedla do výcvikového střediska řízení letového provozu na pražské Ruzyni, kde předával svoje bohaté zkušenosti posluchačům brněnské Univerzity obrany. Následně přešel na Velitelství společných sil do Olomouce. Tady čtyři roky zastával post zástupce náčelníka oddělení letovodské služby, radiotechnického vojska a služby řízení letového provozu. V roce 2009 začal pracovat na inspektorátu bezpečnosti letů. Od února do září 2010 byl příslušníkem českého kontingentu KFOR a pracoval jako ředitel taktického operačního střediska mnohonárodní brigády Střed. Počínaje prvním srpnem 2012 je vyslán na zahraniční pracoviště ve Spolkové republice Německo – JAPCC Kalkar.

„Joint Air Power Competence Centre je pro mě obrovský profesní skok,“ konstatuje plk. Tibor Benetin a zachází do podrobností. „Čím lepší máte angličtinu, tím více máte ulehčený začátek. Tady vám sice podají pomocnou ruku, ale nikdo vás, obrazně řečeno, za ručičku nevede. Vyžaduje se od vás maximální profesionalita ve všech směrech,“ říká reprezentant Armády České republiky na JAPCC a klade důraz i na osobní vystupování v mezinárodní komunitě. „Především se musíte zorientovat takzvaně ve vlajkách. Rozdílnosti mezi jednotlivými zeměmi tady existují. Tomu musejí odpovídat vaše znalosti o té či oné národní specifikce. Samozřejmě že je na pracovišti nezbytné preferovat jistou osobní skromnost a kolektivního ducha,“ konstatuje český profesionál.

Nejednoho čtenáře také zajímá, jak se důstojníkovi AČR v zahraničí žije. „Cítím se tady jako v Čechách. Je to srovnatelné, nebýt těch tisíc dvě stě kilometrů do našeho bydliště v Olomouci. Od začátku je tady se mnou manželka, která v této souvislosti ukončila svoji práci. O spoustě volného času to tady není. Moje pracovní doba na JAPCC je od osmé do sedmnácté hodiny. Čas od času je třeba dokončit ten či onen dokument také ve volných chvílích,“ konstatuje T. Benetin a dodává, že stávajícím „rodinným“ úkolem je intenzivní studium německého jazyka.

První třetinu svojí zahraniční mise má podplukovník Tibor Benetin za sebou. Stejně jako on, tak i jeho nadřízení ji hodnotí jako profesně úspěšnou. Redaktoři A reportu se o tom osobně přesvědčili při premiéře na kalkarském Joint Air Power Competence Centre. Ať je tomu tak i při pomyslné derniéře...

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

Konference JAPCC 2013 – Vzdušná síla po Afghánistánu

Od 11. září 2011 se vojenské letectvo vyvíjí způsobem, díky kterému se jistoty dneška značně liší od jistot uznávaných do roku 2011. Změna mise v Afghánistánu představuje ideální moment pro zhodnocení a zamyšlení o tom, co naše čerstvá zkušenost znamená pro budoucnost letectva jako vojenského, diplomatického a politického nástroje. Tato zkušenost by však neměla být mylně vnímána pouze jako další v řadě misí, jež bude ukončena vydáním obsáhlé zprávy, která si ale najde jen omezené množství čtenářů.

Naše reflexe musí postihnout vektory změn, které máme nyní před sebou. Základní pravidla fungování letectva od roku 2001 pokročila ve vývoji, ale klíčovou výzvou je určit ta pravidla, která vedou k dlouhodobějšímu rozvoji, a odlišit je od těch, která představují spíše potřeby související přímo s Afghánistánem. Nepřesná analýza vede k mylným předpokladům a špatnému pochopení. Taková nesprávná východiska by mohla vést k vytváření vzdušných sil s nevhodnou technikou, neefektivním organizačním uspořádáním a nezdravým myšlením a doktrínou. Tuto analýzu je nezbytné provést na pozadí značné ekonomické nejistoty, diskuse o užitečnosti síly, diskursu o etických a morálních aspektech rostoucí míry využívání dálkově ovládaných vojenských prostředků, prudce se snižujících rozpočtů na obranu, a vzestupu nového „způsobu boje“ prostřednictvím kyberprostoru, který může být ve svých důsledcích potencionálně natolik revoluční jako vynález letadla.

**Výroční konference JAPCC Vzdušná síla
po Afghánistánu se koná 8.–10. října 2013
v německém Kleve a zaměří se na následující
čtyři témata:**

Vzdušná strategie NATO po Afghánistánu

Nakolik jsou okolnosti operace v Afghánistánu relevantní pro možné potřeby operací v budoucnosti? Armády jsou stále kritizovány za to, že se připravují na minulou válku. V povědomí lidí nemáme dobrou pověst, co se týče předvídání budoucnosti a přípravy na ni, včetně našich reorganizací. Nové krize často provází pomalý a obtížný přechod od jistot minulosti k potřebám současnosti. Afghánistán, Libye či Čad, to jsou všechno operace podmíněné okolnostmi, stejně jako byly studená válka, válka ve Vietnamu a předchozí konflikty éry letectva určené potřebami dané doby. Obsahují trvalé a přechodné aspekty skryté za momentálními imperativy. Extrahování skutečných zkušeností z Afghánistánu bude dlouhé a složité, a nejdůležitější úlohu při tom bude hrát kritické myšlení, trpělivost a pokora. Tato konference představuje vhodné fórum pro spuštění takového procesu.

Bezpilotní technologie: klíč k úspěchu, nebo omezující faktor

Za poslední desetiletí proběhl obrovský rozmach v používání dálkově ovládaných vojenských prostředků. Jejich nasazení je však spojeno se značnými politickými, právními a etickými problémy, o kterých členské země NATO intenzivně jednají. Příslušníci a příslušnice vzdušných sil plní tyto úkoly a vzdušné síly, které je provádějí, vstoupili do oblasti vojenských operací, kterou někteří vnímají jako přirozené pokračování minulosti, a jiní jako dramatický odklon od normálních způsobů vedení boje. Dosažení konsensu u tohoto nového aspektu vzdušné a vojenské síly je klíčové pro to, abychom mohli začít přemýšlet způsobem, který nám umožní podívat se do doby po Afghánistánu.

Vzdušná síla: nezávislá akce a nezávislý účinek

Nezávislá vzdušná síla je stálým tématem vojenského letectví od doby, kdy se člověk poprvé vznesl do vzduchu. Stala se základem pro vznik letectev v jednotlivých zemích; někteří letci zaujali obzvláště pevné přesvědčení o „správném“ způsobu použití vzdušné síly. Tato diskuse však poněkud zakrývá skutečnou otázku a ze zkoumání, jak vhodně a nezávisle používat vzdušnou sílu, učinila náročné téma. V Afghánistánu byla vzdušná síla převážně používána v pomocné úloze. Je to ale model, který do budoucna vydrží? Jakým způsobem lze vzdušnou sílu propojit s diplomatickým úsilím a vojenskou činností pro vyřešení krize, aniž by bylo nutné provádět rozsáhlá nasazení pozemních sil? Může vzdušná síla sehrávat širší úlohu při zamezení šíření konfliktu, aniž by bylo nutné nasazovat a zřizovat rozsáhlou pozemní infrastrukturu? A kde v této nezávislé sféře dochází k interakci mezi kybernetickými operacemi a vzdušnou silou?

Vzdělávání a výcvik po Afghánistánu: úsvit skutečně společného úsilí?

Vzdělávání a výcvik představují základní pilíře pro budoucí alianční schopnosti. Finanční tlaky však mohou snížit intenzitu výcviku a bránit tak mladým velitelům v získání cenných zkušeností potřebných k velení v operačním nasazení. Bude nezbytné inovovat přípravu mladých velitelů, budoucích lídrů a stratégů.

Ale jak toho dosáhnout? Jak mohou ti nejlepší z celé Severoatlantické aliance vytvořit a rozvinout mezi sebou nezbytné sítě tak, aby v příštích letech zajistili vytvoření těchto schopností? Jak si budeme vyměňovat myšlenky a vyzývat k zamyšlení způsobem, který by vedl k většímu pochopení a zvýšil by efektivitu?

Výroční konference JAPCC 2013 nabídne vynikající a jedinečnou příležitost diskutovat o těchto otázkách a zahájit tak proces strategického vyhodnocování, který je po ukončení bojových operací v Afghánistánu naprosto nezbytný. Letos zavedený nový formát podpoří širší debatu a zapojení publika – bude tak možné uvést, prodebatovat a zvážit všechna stanoviska a úhly pohledu.

To byste si neměli nechat ujít!

Společná letecko-kosmická konference
Vzdušná síla po Afghánistánu
8.–10. října 2013

Joint Air Power
Competence Centre

Chcete-li si zajistit místo na této akci, tak se určitě zaregistrujte s předstihem.

Jde to třemi způsoby:

- ▷ Web: www.japcc.org
- ▷ E-mail: conference2013@japcc.org
- ▷ Tel.: +49 (0) 2824 902 239

V Bosně a Hercegovině jsme stále přítomni

Od června roku 2010 se v pravidelných rotačních cyklech dva příslušníci Armády České republiky podílejí na činnosti velitelství sil EUFOR v Sarajevu. Jedním z českých důstojníků, který na tomto velitelství pracoval, je podplukovník Bohuslav Pernica, který nám objasnil nejen svou pracovní náplň na sarajevském velitelství, ale také celkovou situaci v Bosně a Hercegovině.

Jaký je účel působení vojáků v operaci Althea?

Operace Althea probíhá pod tzv. exekutivním a neexekutivním mandátem. Exekutivní mandát představuje odpovědnost mezinárodního společenství za safe and secure environment v Bosně a Hercegovině. V případě EUFOR to víceméně znamená monitorování schopnosti státu vyrovnat se s ekonomickým břemenem války z první poloviny 90. let minulého století a v případě potřeby poskytnutí podpory centrální vládě. To břemeno není malé. Stále je zaminováno asi deset procent státního území. Ve skladech hlídaných ozbrojenými silami Bosny a Hercegoviny se nachází značný přebytek zbraní a munice. Jenom u munice je to 17 500 tun. A protože je prakticky nemožné stáhnout všechny lehké zbraně a munici z míst, kde probíhaly válečné operace, a od obyvatelstva, existuje tu stále nezanedbatelné riziko nelegální proliferace zbraní a munice z území Bosny a Hercegoviny na území Evropské unie. Tohle břemeno nejen brzdí socioekonomický rozvoj Bosny a Hercegoviny, ale také odčerpává prostředky

pro rozvoj armády. Hlavně však minové nebezpečí ovlivňuje turistický ruch v zemi.

A neexekutivní mandát?

Ten znamená, že mezinárodní společenství má za úkol pomáhat s výstavbou schopností a kapacit bosensko-hercegovských ozbrojených sil, tedy pomáhat radou a výcvikem. V případě EUFOR je výcvik zajišťován cestou mobilních týmů, které do Bosny a Hercegoviny dočasně vysílají země, které jsou ochotny poskytnout poptávaný výcvik. Aktivita v této oblasti však vyvíjí také NATO cestou své velitelské struktury, protože jedním z nejdůležitějších politických cílů centrální vlády je členství země v Alianci. Česká účast v operaci EUFOR Althea je svázána právě s neexekutivním mandátem. Od roku 2010 přispíváme dvěma vyššími důstojníky, kteří jsou zařazeni ve struktuře velitelství EUFOR v Sarajevu jako odborníci pro zajištění výcviku bosenských vojáků v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení a v oblasti skladování zbraní a munice.

V jakém stavu jsou dnes ozbrojené síly Bosny a Hercegoviny?

Ty jsou skutečným symbolem bosensko-hercegovské státnosti. Vznikly spojením ozbrojených sil Republiky srbské a Bosensko-chorvatské federace a ozbrojená moc je tak dnes funkcí centrální vlády. Jde o plně profesionální armádu limitovanou počtem 10 000 mužů a žen ve zbraní, jejíž výstavba se řídí doposud jedinou Bílou knihou o obraně z roku 2005 a principem parity národnostního

zastoupení. Parita zastoupení Bosňanů, Srbů a Chorvatů uvnitř ozbrojených sil sice může komplikovat personalistiku, avšak jen velice zřídka se lze mezi vojáky setkat s projevy rasové, národnostní nebo politické nesnášenlivosti. V tomto směru zde panuje vysoká profesionalita.

Dva důstojníci na celou Bosnu a Hercegovinu, to není mnoho. V devadesátých letech zde měla Česká republika rozmístěný celý prapor.

Není to mnoho, ale je třeba vidět, že Bosna a Hercegovina není už válečnou zónou. Jde o stát usilující o integraci do NATO a EU. Pak je třeba také vidět, že angažmá České republiky v procesu, který je teorií označován jako nation building, se uskutečňuje v jiných formách. Například loni jsme věnovali z rozpočtu Ministerstva zahraničních věcí 20 000 eur na zlepšení bezpečnosti skladování zbraní a munice ve skladech v majetku bosensko-hercegovského ministerstva obrany. Jsou to rozvojové projekty a je tu také British Military Advisory and Training Team dislokovaný ve Vyškově, jehož kurzy prošel nemalý počet bosensko-hercegovských vojáků. Já sám jsem se během mise setkal se dvěma absolventy BMATT v hodnostech kapitánů, kteří znali můj rodný Vyškov. Jeden z nich byl dokonce odpovědný za organizaci kurzů v mé oblasti, tedy v oblasti skladování zbraní a munice. Česká republika není v Bosně a Hercegovině rozhodně neznámou zemí a české ozbrojené síly mají, myslím, u tamních vojáků dobrý zvuk. Tak, jak jsou dnes definována ohniska napětí ve světě, a tak, jak je definována teritoriální působnost BMATT, má určitě smysl podporovat fungování BMATT u nás i v budoucnosti.

Bosna a Hercegovina ovšem není jenom EUFOR a NATO...

Ano, dnes realizují v zemi rozvojovou pomoc zejména mezinárodní organizace. Vojáci zde hrají druhé housle, ale přesto je jejich přítomnost důležitá. V některých oblastech se však jedná o velmi komplexní prostředí, kde vztahy a schopnost mezinárodního společenství provést koordinovanou akci jsou komplikovány velkým počtem hráčů na hřišti. Někdy to může dokonce připomínat hru vesnického fotbalového mužstva, kde se ve snaze vyniknout všichni hráči vrhají do míst, kde se právě nachází míč. Pokud jsem chtěl za těch šest měsíců pochopit, čeho jsem součástí v oblasti skladování zbraní a munice, a plnohodnotně se zapojit do úsilí mezinárodního společenství v této oblasti, znamenalo to získat si alespoň

základní přehled o projektech a činnosti v prostoru operace v odpovědnosti OSCE, NATO, USA a agentur OSN a s jejich zástupci být na místě v kontaktu.

Z toho, co tu zaznělo, vyplývá, že operace EUFOR Althea není typickou vojenskou misí. Jak se můžeme na takovou misi připravit?

To je pravda. Bosna a Hercegovina není dnes krizovou zónou. Na druhé straně je to oblast, kde jsou následky válečného konfliktu stále viditelné a při podpoře centrální vlády ze strany mezinárodního společenství je lze jistě překonat. Důležité je si uvědomit, že problémy, na jejichž řešení se dnes vojáci v Bosně a Hercegovině podílejí, nejsou problémy vojenskými, ale socioekonomickými. Je proto obrovskou výhodou, když máte jako voják všeobecný přehled. To se netýká jen znalosti operačního prostoru, ale také poznatků o hráčích, s kterými musíte spolupracovat. Pokud totiž pochopíte, proč jednají tak, jak právě jednají, proč je jejich stanovisko takové, jaké právě je, ušetříte si frustraci z toho, že věci zrovna právě teď nefungují, jak by si člověk přál, podle schémat, která si s sebou přinesl z Česka, resortu Ministerstva obrany a české armády. To vlastně znamená, že jako vyšší důstojník byste měl mít nejenom hlubší znalosti geografické, politologické, historické, mezinárodněprávní a diplomatické, ale také jazykové. To je něco, co se nedá získat během půlroční individuální přípravy před výjezdem, kterou navíc děláte souběžně s výkonem své funkce.

Druhou funkci, kterou Česká republika v Bosně a Hercegovině obsazuje, je funkce experta na výcvik jednotek chemické ho vojska. Co je její náplní?

Bohužel během našeho nasazení došlo k tomu, že bosensko-hercegovská strana uzavřela modul výcviku své chemické rot. Pravděpodobně tak učinila z rozpočtových důvodů, protože výcvik těchto jednotek je všeobecně nákladný a aktuální priority jsou vzhledem k rozpočtovým limitům jinde. Vojenský rozpočet Bosny a Hercegoviny tvoří z osmdesáti procent personální náklady a dvacet

procent připadá na opravy a údržbu. Přitom je třeba vyčleňovat vojáky pro nasazení v zahraňiči. Přesto existují velmi citlivá témata, která by měl EUFOR řešit společně s bosensko-hercegovskou stranou, aniž by musel probíhat intenzivní výcvik chemiků. Major Kapitán jich identifikoval celou řadu, když se snažil přesvědčit zástupce bosensko-hercegovské armády o krátkozrakosti jejich rozhodnutí. Asi největší výzvou je započítání s odminováním prostorů kontaminovaných oduzeným uranem, protože Bosna a Hercegovina patří mezi země, kde se tento problém vyskytuje a před předáním vojenských areálů, jako jsou bývalé opravné obrněné techniky či střelnice, municipalitám jsou ozbrojené síly povinny provést jejich očistu tak, aby tu byl nakonec onen safe and secure environment.

Ochuzený uran? To zní docela nebezpečně.

I když by se mohlo zdát, že nasazení v Bosně a Hercegovině je dnes něco jako dovolená, na funkcích, které zde obsazuje Česká republika, je spíše opak pravdou. Málokdo si uvědomuje, že průměrné stáří nadbytečné munice skladované v šestnácti muničních skladech na celém území Bosny a Hercegoviny je dnes vyšší než dvacet let. U tankové a dělostřelecké munice jsme se dnes přiblížili hranici, kdy se zvyšuje riziko jejího samovznícení. To je podle dlouhodobé statistiky druhou nejčastější příčinou incidentů v muničních skladech. Na prvním místě je lidský faktor. Z tohoto důvodu se například EUFOR od roku 2010, kdy celý projekt odstartoval, soustředil právě na vybudování kapacity pro výcvik vojáků, kteří ošetřují municí a manipulují s ní v muničních skladech. Letos pak ozbrojené síly Bosny a Hercegoviny získaly díky Rakousku vybavení a schopnost indikativně na místě testovat stav propelentu uvnitř skladované munice. Tím se EU podařilo v rámci výkonu neexekutivního mandátu cestou EUFOR pokrýt více než padesát procent rizik vedoucích k potenciálnímu výbuchu v některém z oněch šestnácti muničních skladů. To lze považovat za úspěch, na jehož dosažení se podíleli všichni moji předchůdci.

Připravil Jan Procházka
Foto: pplk. Bohuslav Pernica a archiv

Cílený výcvik v hašení požárů rozšiřuje nejen spektrum úkolů pro posádky vrtulníků W-3A Sokol, ale také jejich profesní způsobilost k případnému nasazení

Hašení S „BAMBINOU“

Zdánlivě to nevypadá složitě, když Sokol s „bambinou“ likviduje požár. Vrtulník W-3A opakovaně přilétává do postižené oblasti a ze zavěšené nádrže neboli z bambi vaku vypouští stovky litrů vody na zem. Avšak zasvěcení vědí, že hašení z podvěsu není vůbec snadný úkol. Nejde o nahodilost, nýbrž o vysokou profesní zdatnost posádky stroje. Patřičná reakce na sběh událostí totiž musí „klapnout“ v jeden okamžik. Jinak nebude zásah maximálně efektivní...

O víceúčelovosti vrtulníku W-3A Sokol není nejmenších pochyb. Široká veřejnost již ví, že ho Armáda České republiky provozuje zejména pro leteckou záchrannou službu v Plzeňském a Karlovarském kraji (volací znak Kryštof 07) a pro leteckou pátrací a záchrannou službu (Search and Rescue - SAR). Podstatně méně je už známo, že s ním profesionálně z 24. základny dopravního letectva v Praze-Kbelích také létají hasit požáry!

I když spatřit letící vrtulník W-3A Sokol s výrazně oranžovým vakem v podvěsu lze pouze několikrát do roka, výcvik létajícího personálu k hašení požárů až tak výjimečný není. Na kbelské základně probíhá již od roku 2005 a jeho výchozí úroveň počítá minimálně se sto shozy hasební směsí, přesněji řečeno vody.

Z předcházejících řádků je zřejmé, kdo tady po technické stránce hraje prim. V hlavní roli je vrtulník střední kategorie se dvěma turbohřídelovými motory o výkonu 671 kW každého z nich, který s maximální zásobou paliva 1 700 litrů ve vnitřních nádržích (dále lze instalovat přídavné nádrže o celkovém objemu 1 100 litrů) má dolet přes šest set kilometrů. Stroj má moderní avionické vybavení, které umožňuje jeho použití za všech povětrnostních podmínek, a to ve dne i v noci.

K provádění speciální činnosti, kterou hašení požárů nepochybně je, musí být náležitě upraven i Sokol. Pozitivní zprávou je, že ze stávajících provozovaných vrtulníků W-3A mají odpovídající zástavbu provedeny všechny stroje. „Jedná se o speciální technické zařízení, které umožňuje jak přepravu bambi vaku, tak jeho vypuštění. Dále je vrtulník vybaven přídavným zapalováním, a to pro případy, že by došlo vzhledem k vysokým teplotám a velkému množství kouře v místě nasazení k případnému vysazení jednoho ze dvou turbohřídelových motorů,“ říká podplukovník Petr Kratochvíl, zástupce velitele 24. křídla a zároveň zkušený pilot vrtulníku W-3A Sokol.

Obrázek k zásahu připraveného Sokola s „bambinou“ je nesporně specifický. Zpod stroje se kolem pravého podvozkového kola táhnou ocelová lana o délce zhruba sedmi metrů, na kterých je upevněn bambi vak. Jeho připojení coby závěsného zařízení je zřetelně signalizováno na palubní desce v kokpitu. Z předepsaných úkonů posádky před vzletem zaujme precizní nastavení zpětného zrcátka! To je tam proto, aby kapitán vrtulníku dobře viděl na zavěšený bambi vak. Po stanovené proceduře na zemi neboli motorové zkoušce, při níž se kontroluje funkčnost systémů na palubě,

následuje kontrolní zavisení vrtulníku v několika metrové výšce a poté, když všechno funguje tak, jak má, odlétá Sokol, aby naplnil vak vodou.

Kbelští piloti nejsou v souvislosti s hašením požárů ve stále pohotovosti. Jejich lety probíhají na vyžádání podle rámcových dohod a směrují převážně do vojenských újezdů při ostrých bojových střelbách. Rozkaz k aktivaci jim dává Společné operační centrum Ministerstva obrany. „Zásahů k požárům provedeme několik do roka. Vypomáhali jsme také složkám integrovaného záchranného systému, když hořelo v lokalitách České Švýcarsko nebo Bzenec. Jednalo se o místa nedostupná pro pozemní techniku,“ upřesňuje pplk. P. Kratochvíl a dodává, že v současné době letecká základna ve Kbelích disponuje jedním skládacím bambi vakem kanadské výroby (model č. 3542 s kapacitou 1 590 litrů), který jim pořídil státní podnik Vojenské lesy a statky ČR. Je důležité říct, že maximální naplnění vaku (procentuální naplnění bambi vaku vodou je možné regulovat – pozn. red.) nelze provést na samém začátku plnění úkolu, protože by byla překročena maximální vzletová hmotnost vrtulníku W-3A Sokol, tj. 6 400 kg. Praktickým řešením je naplnit palivové nádrže stroje pouze 1 200 litry paliva. Avšak za této situace je třeba počítat s tím, že deficit

pětiset litrů paliva představuje de facto o jednu hodinu letu méně. Obecně tedy platí, že s ubývajícím množstvím paliva je možné brát více hasební směsi. Okolností, které je však třeba brát na zřetel, je celá řada. Počínaje dobou letu na místo určení a konče vzdálenostmi k vodním nádržím, řekám, jezerům nebo rybníkům pro opakované plnění bambi vaku. To proto, aby se vrtulník nemusel po každém zásahu vracet zpět na mateřskou základnu. Mimochodem, mít tak k dispozici byt jenom jednu nevelikou mobilní cisternu na palivo, která by v případě potřeby přijela do blízkosti požářiště...

Tak jako to nejde bez paliva do vrtulníku, nejde to ani bez vody. Tu do bambi vaku doplňují příslušníci hasičských záchranných sborů s pomocí pozemní techniky nebo si ji posádka vrtulníku nabírá sama. Druhou situací si lze představit jako scénku, při níž se vhodí kýbl do vody. Bambí vak má závaží, s jehož pomocí se postupně do vody zanořuje. Když je voda čistá, tak lze její množství ve vaku zjistit letmým pohledem. V opačném případě je kapitán vrtulníku informován od palubního technika, který má z otevřených postranních dveří vizuální přehled. Nezbytnou podmínkou při vyzvedávání vaku z vodní hladiny je kolmé směřování lan pod strojem. „Bambi vak se dá i přepřilňovat. Těsně před

jeho vynořením dám plný výkon a tím rozšířím jeho objem. Může se tak navíc naplnit zhruba o dalších sto litrů vody,“ konstatuje kapitán víceúčelového vrtulníku W-3A, jenž byl vyvinut a sériově vyráběn jak v civilních, tak ve vojenských verzích výhradně v Polsku. Jeho první prototyp vzletl 16. listopadu 1979, druhý – se zásadními konstrukčními vylepšeními – 6. května 1982. Výroba vrtulníků W-3A Sokol byla zahájena v roce 1985. Česká republika získala jedenáct Sokolů výměnou za deset nadzvukových stíhacích letounů MiG-29. První čtveřici strojů W-3A přelétli naši piloti ze Swidniku do Prahy-Kbel 8. října 1996.

Představa, že Sokol přiletí s „bambinou“ nad samé ohnisko požáru a vypustí tam vodu, je zcela mylná. „Naším úkolem je zabránit šíření požáru, a nikoliv požár uhasit. Vodu shodíme na patu požáru tak, abychom zamezili jeho šíření v daném směru. Na jeden shoz navazuje další. Ve směru šíření požáru vytváříme celistvou vodní linku,“ říká podplukovník Kratochvíl a popisuje, že hašení vysokého porostu, respektive lesa se provádí zhruba z třicetimetrové výšky při rychlosti sedmdesát kilometrů za hodinu. Naopak pro zamezení šíření požáru nízkého křovinatého porostu je efektivnější vytvořit vodní stopu užší a delší. V realu letí Sokol rychlostí 110 km/hod a podvěšený vak

na vodu se vypouští zhruba ve dvaceti metrech nad zemí.

Nesporné je, že čím intenzivnější bude speciální letecký výcvik, tím efektivnější bude samotný zásah při hašení požáru. Jde o náročný letový úkol, jak po profesní, tak i po psychické stránce, a tudíž zde sehrává klíčovou roli souhra posádky na palubě vrtulníku, a to jak při plnění vaku pozemní hasičskou jednotkou, při náběru vody z pozemního zdroje, tak hlavně ve fázi přiblížení k požářišti a samotného shozu vody. Ve finále záleží na rozhodnutí kapitána vrtulníku. Ten po povelu palubního technika „Ted!“ bleskově vyhodnotí situaci a poté zmáčkne tlačítko pro shoz vody na páce cyklíky.

Leckterý čtenář se může pozastavit nad nepřilíš početným nasazením armádních Sokolů k hašení požárů. Nejde však o ohromující množství zásahů, nýbrž o skutečnost, že profesionálové Armády České republiky disponují unikátní profesní schopností. V případě potřeby jsou ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR nebo Leteckou službou Policie ČR připraveni odvést profesionální výkon, a tím zabránit značným škodám na majetku státu.

Text: Pavel Lang
Foto: Jan Kouba

Desítky tisíc Čechů míří každý rok do severní Itálie. Projedou Brenerským průsmykem, minou Havlíčkův Brixen, Bolzano, Trento a zamíří ke kouzelnému Gardskému jezeru. Krajina je zde skutečně malebná: ideální terény pro cyklistiku, turistiku a příznivce koupání. Také horolezci zde najdou náročné feraty a lezecké terény na více než dva tisíce metrů vysokém horském masivu Monte Baldo. Ani oni ale většinou netuší, že na jeho nejsevernějším výběžku, Doss Alto, sváděli naši legionáři před devadesáti pěti lety, 21. září 1918, velice krvavé boje.

21. září 1918

Doss Alto

Jejich stopy jsou pro vnímavého pozorovatele ostatně patrné i dnes. Okopy sice již z části zaněsly navátý prach a náletové rostliny, i po mnoha letech je ale možné objevit střeptiny granátů či zbytky plechovek od konzerv, kterými se vojáci živil. Především však na samém vrcholu Doss Alta, který Čechoslováci znali spíše jako kótu 703, je stále ještě vidět nenápadný vstup do jeskyně. Jedná se o kavernu půlkruhového tvaru, o kterou se opírala obrana československých legionářů v nejtěžších okamžicích bojů.

Od pracovních k bojovým jednotkám

Podívejme se ale podrobněji na cestu, která vedla naše legionáře ze zajateckých táborů do tohoto horského frontového terénu. Na italské frontě došlo během první světové války k nejmasovějšímu nasazení rakousko-uherských jednotek. V Itálii byl tedy dostatek zajatců české a slovenské národnosti. Přesto se italská vláda zpočátku k vytvoření československých legií nestavěla příliš vstřícně. V lednu 1917 sice z iniciativy Jana Čapka vznikl československý dobrovolnický sbor s vojenskou organizační strukturou, byl však používán jako pracovní jednotka nejen při opevňovacích pracích.

Zlom přinesla až jednání Miroslava Rastislava Štefánika s italskou stranou na jaře 1918. Od dubna se začala budovat 6. československá divize. Postupně do konce října 1918 vznikl 31., 32., 33., 34. a 35. střelecký pluk, 39. střelecký pluk „Výzvědný“ a dělostřelecký pluk.

V polovině srpna 1918 došlo k přesunutí československé divize na frontu. Pod velením italského generála Grazianiho měla za úkol bránit asi dvacetikilometrový úsek v horském terénu

mezi Gardským jezerem a řekou Adige. Zatímco 33. a 34. pluk zaujaly postavení v prvním sledu, 31. a 32. pluk vytvořily druhý sled.

K prvnímu bojovému křtu na našem úseku fronty došlo již koncem srpna, rakouské jednotky udeřily na pozice 34. pluku. Počátkem září uspořádali naši legionáři odvetu. Vnikli do rakousko-uherských postavení a přivedli zajatce. Všechno tohle bylo pouze vzájemné oťukávání. Pro rakousko-uherské velení přestalo být tajemstvím, že proti nim stojí jednotky sestavené z Čechů a Slováků. A právě to se pro ně stalo určitou výzvou. Připravovaný útok měl mít tak trochu podobu trestné výpravy. Hovoří se dokonce o tom, že na hlavy českých vojáků byla vypsána

odměna. Za každého zajatce mělo být vyplaceno tisíc korun. Hlavní tíhu úderu měl nést útočný prapor Riva. Také dělostřelecká příprava, která začala 21. září ve čtyři hodiny ráno, byla mnohem důkladnější, než bývalo obvyklé. Trvala plně dvě hodiny.

Stáhli se do tunelu

Rovněž na druhé straně fronty byl nadcházející útok vnímán jako něco mimořádného. Čechoslováci se samozřejmě chtěli vytáhnout a ukázat, jak umějí bojovat za svobodu a připravovanou republiku. Nešlo ale jen o otázku prestiže. Bylo jim jasné, že „překročili Rubikon“, a není

památné dny resortu Ministerstva obrany

tedy pro ně cesty zpátky. Rakušané je považovali za dezertéry, a tudíž se zajatci neměli žádné slitování.

Sedm set tři metrů vysoká kóta Doss Alto měla na daném úseku fronty doslova strategickou polohu. Již několikrát se v jejím držení vystřídala rakousko-uherská a italská vojska. Na vrcholu byl vybudovaný obranný tunel ve tvaru oblouku. Ten však neskýtal obráncům příliš prostoru, natož pak pohodlí. V obranných pozicích se nacházeli vojáci 33. střeleckého pluku, konkrétně se jednalo o 10., 12. a část 2. roty a o zákopníky. Dělostřelecké ostřelování navíc způsobilo přerušení telefonického spojení obránců. Když tedy útočníci tvrdě udeřili ze tří stran, nebylo možné přivolat posily. Signální rakety byly totiž zvlhlé.

Většina účastníků popisovala nadcházející boje jako velice zuřivé. Čechoslováci byli ve výrazné menšině, a tak nebylo ani divu, že se znepřátelené strany dostaly do těsného kontaktu. Bojovalo se už i noži, bodáky a šavlemi. Nepřítel postupně vytlačoval naše vojáky a obsazoval okopy. Když už bylo jasné, že se celou kótu nepodaří udržet, stáhli se legionáři do tunelu, kde se zabarikádovávali a u vchodu umístili kulomet. Protivník se pokusil toto poslední obranné postavení několikrát zdotat. Dokonce použil plamenomet a plynové granáty. Nebylo mu to ale nic platné. Po mnoha hodinách bojů přišla konečně v odpoledních hodinách pomoc. Rakousko-uherské vojáky se tak nečekaně dostali do palby ze dvou stran, museli tedy ustupovat. Po osvobození legionářů obklíčených v tunelu se jejich ústup změnil doslova v útek. Pozice našich pluků byla definitivně uhájena. A to za cenu sedmi zabítých legionářů a několika desítek raněných.

O tom, jak zuřivé byly tyto boje, podal následující den hlášení velitel rakouského úderního oddílu. „Češi se zoufale bránili. Jeden jejich důstojník, když padl do zajetí, se zastřelil. Ostatní byli pobíjeni šavlemi a bodáky, jen pět jich padlo do zajetí. Ti byli oběšeni 22. září u Arka. Když věšeli prvního, jeho provaz se dobře dvakrát přetrhnul.“

V druhé části hlášení neměl velitel tak docela pravdu. Z pěti zajatých legionářů byli oběšeni jen čtyři. Pátý, Slovák Budinka, se zachránil, ale jedině díky tomu, že mu v té době nebylo ještě dvacet let.

Doss Alto jako symbol

Boje na Doss Altu jsou jen jakýmsi symbolem celé série bitev a střetnutí, které v Itálii podstoupili českoslovenští legionáři. Na italské frontě padlo více než tři sta padesát Čechoslováků. Další padesát pět jich bylo poté, co padli do zajetí, popraveno. Přestože českoslovenští legionáři byli v severní Itálii nasazeni na bojištích, která měla mnohem větší vojenský význam než necelý den trvající bitva z 21. září, události na Doss Altu zůstávají i po devadesáti pěti letech jedinečné. Obrovská houževnatost našich vojáků vyvolala bezprostředně po vítězné bitvě velkou mediální kampaň v italském tisku a s ní i podporu vyjádřenou italskými politiky. To samozřejmě přinášelo politické body nejen pro další rozšiřování československých legií, ale i pro podporu myšlenky vzniku samostatného Československa.

Několik dnů po bitvě u Doss Alta byli vojáci 33. a 34. pluku v prvním sledu vystřídáni příslušníky 31. a 32. střeleckého pluku. Počátkem října byla pak z fronty stažena celá divize. V té době se ale již s pomocí „ostřílených“ pluků 6. divize formovala 7. divize a vytvářel čs. sbor v Itálii.

Příslušníci 33. pluku, kteří na tomto horském masivu prolili svou krev, získali v roce 1923 na základě rozhodnutí prezidenta T. G. Masaryka čestný název Doss Alto. Prst z tohoto bojiště byla navíc uložena pod Hrobem neznámého vojína na Staroměstské radnici v Praze.

Text: Vladimír Marek
Foto: VÚA-VHA, VHÚ

23. září 1938

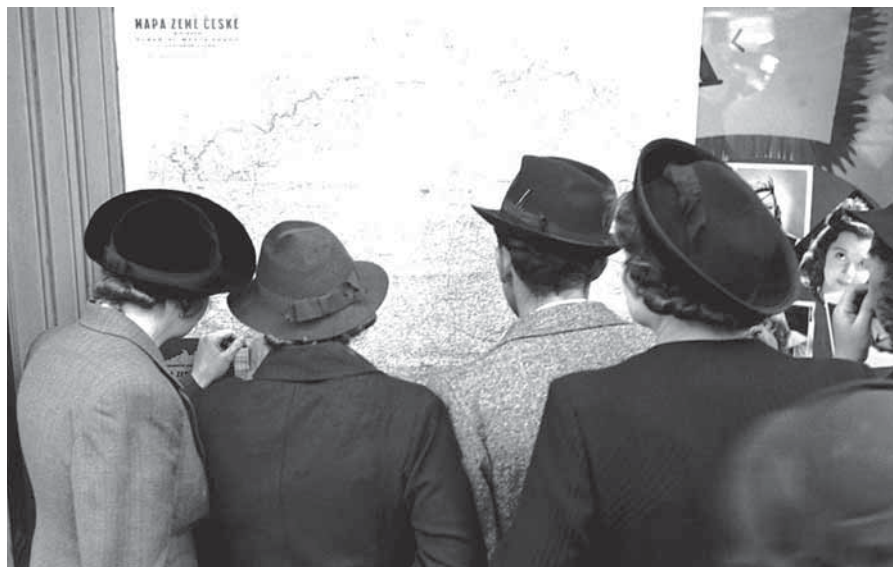
**Československá
prvorepubliková armáda
prodělala několik mobilizací.
Jen jedna z nich utkvěla
na dlouhá desetiletí
v podvědomí veřejnosti.
Byla to právě ta ze září roku
1938, kdy celý náš národ
prokázal jednotu a soudržnost
a odhodlaně se postavil proti
nacistické hrozbě.**

Mobilizace

„Věděl jsem, že v kanceláři baterie je plecho-
vá bedna, kde jsou uzamčeny mobilizační plány.
Že v případě mobilizace jsem určen jako velitel
B baterie, a že mám v tom plechovém kufru svou
složku. Jinak mi nikdo nic neřekl. Teprve když byla
mobilizace vyhlášena, tak jsem si tu složku vyndal
a začal ji pořádně studovat,“ vzpomínal na večer
23. září 1938 Tomáš Sedláček, který v té době
sloužil v hodnosti poručíka u 104. dělostřeleckého
pluku v Hradci Králové.

„Byla tam spousta všelijakých nařízení, roz-
kazů a seznamů. Pro mne byl nejdůležitější ča-
sový pořádek. Mobilizační jednotky A vyrazily
okamžitě z kasáren na připravené pozice. Já
jako velitel B baterie jsem měl určeno stanoviště
v Mašovicích poblíž Hradce Králové. Tam jsem
se přesunul, našel si ubytování, vybudoval velitel-
ské stanoviště a tam se také začali sjíždět mobili-
zovaní vojáci, kteří patřili k mé baterii.“

Podívejme se ale nejdříve na to, co všechno sa-
motnému vyhlášení mobilizace předcházelo. V září
1938 kulminoval jak Hitlerův politický tlak na roz-
bití republiky, tak i provokace a násilnosti bojůvek
SdP (Sudetendeutsche Partei). Významným mez-
níkem v tomto směru byl tzv. ostravský incident
ze 7. září. Poslanci SdP vyvolali v Ostravě zjevně
záměrné napětí, které pořádková policie vyřešila
s použitím donucovacích prostředků. Celá záleži-
nost byla úmyslně zveličena a ze strany Německa
využita k nátlaku na odtřžení pohraničních úze-
mí Československa. Od tohoto okamžiku se ne-
jen zvýšil počet incidentů v pohraničí, ale také
se umocnil pohyb wehrmachtu v bezprostřední
blzkosti našich hranic. Českoslovenští vojáci,
četníci, příslušníci finanční stráže a další státní
úředníci se stali prvními oběťmi těchto útoků.
Na Karlovarsku došlo k nejkrvavějším událostem
v Bublavě a Habartově. Československá vláda
zaznamenala první ztráty. Jednalo se o třináct
mrtvých, šestnáct zraněných a čtyřicet tři od-
vlečených obránců hranic do Německa. Celkem
padlo od 13. do 30. září v bojích se sudetskými
Němci šedesát devět příslušníků českosloven-
ských ozbrojených sil. Hitlerův útočný projev
z 12. září 1938 ještě přilil oleje do ohně. Armáda

musela samozřejmě reagovat na vzniklou situa-
ci. Okamžitě byla vyhlášena bojová pohotovost,
mužstvo nesmělo opouštět kasárna. Hned násle-
dujícího dne byla na základě § 22 branného záko-
na přijata výjimečná opatření a uvedena do poho-
tovosti část Stráže obrany státu. Povoláním záloh
tak překročil aktuální početní stav naší armády
tři sta padesát tisíc. Další výjimečná opatření
ze 17. září spojená mimo jiné s povoláním 1. roč-
níku I. zálohy na zvláštní cvičení posunula tento
počet dokonce na půl milionu vojáků.

Mezinárodní situace se ale pro nás nevyvíje-
la zrovna příznivě. Především Velká Británie nás
ústý svého premiéra Arthura Chamberlaina tla-
čila do uspořádání plebiscitu ve sporných oblas-
tech. Britsko-francouzský plán z 19. září předat
Německu všechna československá území, na kte-
rých žije více než padesát procent obyvatel ně-
mecké národnosti, celou situaci ještě více vyhroutil.
Hodžova vláda se pokusila vzdorovat tomuto po-
liticko-diplomatickému nátlaku a návrh odmítla.
Následující ostrá reakce britských a francouzských
představitelů, jejíž součástí bylo i upozornění,

že Francie se v tomto případě vzdává všech spo-
jeneckých závazků, vyvolala revizi předešlého
rozhodnutí československého kabinetu. Do toho
ještě vstoupilo se svými územními požadavky
Maďarsko a Polsko. Československé veřejné mí-
nění se ale rozhodlo, že to tak nemůže nechat.
V Praze a dalších místech republiky propukly
masové demonstrace. Premiéru Hodžovi a jeho
kabinetu nezbylo nic jiného než podat demisi.
Předsedou nové vlády se 22. září stal dosavadní
generální inspektor branné moci a jednooký legi-
onář, armádní generál Jan Syrový. Symbolika vý-
znamného vojevůdce našich dějin Jana Žižky byla
alespoň pro veřejnost zřejmá. Hned následující
den krátce po desáté hodině večerní došlo k vy-
hlášení všeobecné mobilizace.

Všude vládlo obrovské nadšení. Mnozí muži
se hlásili u svých útvarů bez toho, že by dostali
povolávací rozkaz. A to pouhou hodinu po zveřej-
nění výzvy. To samozřejmě vyvolávalo určité pro-
blémy. Na mnoha místech ještě nebyly připraveny
přijímací komise, které měly záložní vojáky nejen
zaevidovat, ale i vystrojit a vyzbrojit. První výzva

památné dny resortu Ministerstva obrany

také neupřesňovala, co všechno si mají záložci
vzít s sebou. A tak se mnozí dostavili vysloveně
nalehko, bez standardního černého kufříku, hygi-
enických potřeb a dalších nezbytností. Přícházeli
dokonce i dobrovolníci, na které se mobilizace
nevztahovala. Ať již se jednalo o muže starší čtyři-
ceti, respektive padesáti let, anebo naopak o mla-
dé chlapce, kteří ještě měli vojenskou základní
službu před sebou. Nejvíce se hlásilo těch, kteří
měli nastoupit na vojnu 1. října 1938.

Hlásili se ale i dobrovolníci ze zahraničí. A to
především Jugoslávci, rumunští Židé, Belgičané,
Angličané a Američané. Armáda se na jejich příjem
připravovala od letních měsíců. Předpokládala,
že jich bude zhruba tři tisíce. Ihned po příjezdu
do Československa měli být soustředěni ve vý-
cvikových táborech v Humenném na Slovensku
a v Rachově na Podkarpatské Rusi. Tam měli být
vybaveni a vycvičeni. Za jejich velitele určil ná-
čelník Hlavního štábu brigádního generála v. v.
Miloslava Bártu. Náčelníka štábu mu měl dělat
plk. Ladislav Preininger. Skutečný zájem ale vý-
razně předčil očekávání. V největších počtech
projevili zájem bojovat za Československo oby-
vatelé Jugoslávie. Náš vojenský atašé v Bělehradu
plk. gšt. Knížka již 20. září hlásil, že dostává

nařízení a výzvy ke stavbě nejrůznějších obran-
ných zařízení.

Ani armáda si ale příliš nevěděla rady se zmo-
bilizovanými vojáky německé národnosti. Začala
je zařazovat především k týlovým útvarům dislo-
kovaným na Slovensku. Vytvářely se i zvláštní pra-
covní jednotky.

Československá armáda měla po dokončení
mobilizace 1 128 000 vojáků.

Přestože armádní velení již několik let inten-
zivně doplňovalo výzbroj, především v těžkých
zbraních, nebyl stav ideální. Zatímco dělostře-
leckými prostředky byla naplněnost zhruba osm-
desátiprocentní, podstatně horší situace byla
v letectvu a především u tankových jednotek.
Počítalo se s tím, že některé útvary budou dopl-
něny zbraněmi z válečné produkce. Problém byl
i v tom, že nemalé množství moderní vojenské
techniky dostala vojska v posledních měsících
a většina vojáků tak na ní nestihla dokončit vý-
cvik. Ani pohraniční opevnění nebylo dobudová-
no, avšak i v tomto stavu rozestavenosti skýtalo
nemalou vojenskou hodnotu.

Ještě v noci 23. září vzniklo v Klánovicích u Prahy
hlavní velitelství. Jeho úkolem bylo řízení vojen-
ských operací. Později se přesunulo na Vyškovsko.

Velitel armády armádní generál Ludvík Krejčí sídlil
společně s operačním oddělením štábu na zám-
ku v Račicích. Mobilizační posílené ozbrojené síly
byly rozděleny do čtyř armád. Zatímco I. armáda
zajišťovala obranu Čech, II. armáda byla sou-
středěna na severu Moravy. Jižní Moravu bránila
IV. armáda. Její úsek obrany se však postupně roz-
šířil. Zajišťovala tak i jižní Čechy až po Vyšší Brod.
Obranu Slovenska a Podkarpatské Rusi pak měla
na starost III. armáda.

Na Slovensko byl evakuován zbrojní průmy-
sl. Například plzeňská Škodovka se přemístila
do Dubnice nad Váhom. Na východ směřovaly i ty
nejcennější předměty. Již 19. září byly do Žiliny
dopraveny korunovační klenoty a následně i stát-
ní zlatý poklad. Také rodinní příslušníci některých
politiků a především generálů byli přepraveni
na moravsko-slovenské pomezí.

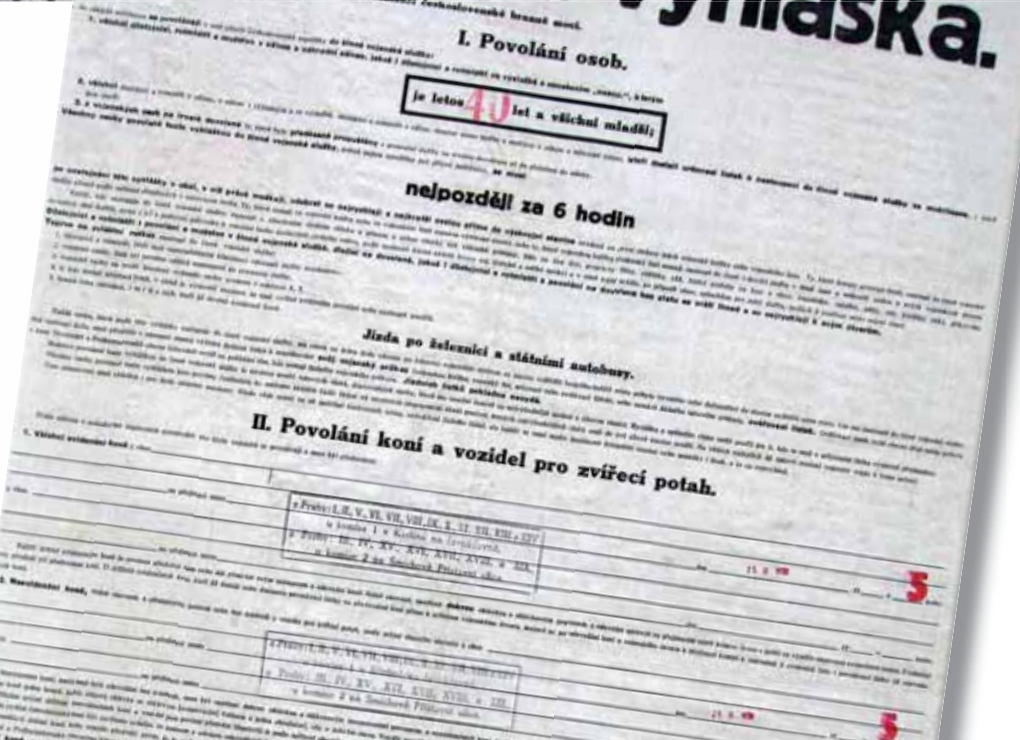
Vojáci byli plni odhodlání bojovat i bez pomoci
Spojenců. O osudu Československa se však ne-
rozhodovalo v pohraničních horách, ale ve vzdá-
leném Mnichově. Francie a Velká Británie nás vy-
měnily za iluzi zachování míru v Evropě.

Text: Vladimír Marek
Foto: VÚA-VHA, VHÚ

celou řadu žádostí jak písemných, tak ústních.
Mezi nimi byli zastoupeni dokonce i důstojníci
Hlavního štábu jugoslávské armády. Zájem pro-
jevilo také několik generálů. Rovněž naše velvy-
slanectví ve Washingtonu hovořilo ve svém te-
legramu z 26. září o několika tisících amerických
dobrovolníků.

Bezprostředně po vyhlášení mobilizace pře-
vládalo přesvědčení, že ještě tu samou noc
budou Praha a další československá města
bombardována německým letectvem. Během
čtyřiaadvaceti hodin nastoupilo osmdesát pro-
cent povolání osob. Mezi těmi, kdo se ne-
dostavili do kasáren, převládali naprosto jedno-
značně lidé německé národnosti. Okolo padesáti
procent Němců nereagovalo na mobilizační vý-
zvu vůbec. Většina z nich se stáhla do lesů, kde
vytvářeli nejrůznější bojůvky a podnikali výpady
s cílem narušit bezpečnostní situaci. V Mohelnici
a některých dalších místech Němci vyjadřovali
svůj nesouhlas s mobilizační prostřednictvím de-
monstrací. Starostové německé národnosti v po-
hraničních oblastech navíc otevřeně sabotovali

Na silnicích jen BEZPEČNĚ

V České republice došlo v roce 2012 k 81 404 dopravním nehodám, 681 osob bylo usmrceno, 2 986 osob bylo zraněno těžce a 22 590 lehce. Ve srovnání se třemi předchozími roky se jedná o nárůst. Nejčastějšími příčinami bylo, že se řidiči plně nevěnovali řízení vozidla, dále že nepřizpůsobili rychlost stavu vozovky a nedodrželi bezpečnou vzdálenost za vozidlem. Jakákoliv opatření, která mohou předejít dopravní nehodě nebo pomohou zvládat krizové situace, jsou velkým přínosem nejen pro řidiče, ale i pro všechny zúčastněné osoby.

Vojenská policie ve spolupráci se s Policií České republiky, hasiči, záchranáři, výzkovskou

Vojenskou akademií, firmou Škoda Auto, a. s., a dalšími partnery pořádala začátkem července Den bezpečnosti silničního provozu BESIP. Na akci zavítali do Kasáren 6. října příslušníci vojenských útvarů a zařízení posádky Liberec a ozbrojených složek.

„Tato preventivní akce má poukázat na špatné návyky řidičů při řízení vozidla, dále vést k tomu, aby řidiči nezapomínali na bezpečnostní prvky ve vozidle, zvládali krizové situace, které mohou při řízení vzniknout, věděli, co mají dělat při dopravní nehodě, a uměli poskytnout první pomoc“, vysvětlil náčelník skupiny oddělení dopravně-pořádkové služby Vojenské policie kapitán Tomáš Gubáš.

Speciální simulátory v akci

Instruktor speciální přípravy řidičů nadrotmistra Jan Plaček, který se specializuje na nákladní vozidla, přijel se svými kolegy z Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov. Všichni pracují na odboru dopravní výchovy, který se jako jediný v armádě podílí na přípravě a výcviku vojenských řidičů, a to osobních vozidel, nákladních vozidel, přívěsných vozidel, autobusů a bojových vozidel jako Pandur, Iveco a Dingo.

Do Liberce si přivezli dva simulátory, které navozují reálné nezkreslené situace. Simulátor nárazu vás rychle a názorně přesvědčí o důležitosti používání bezpečnostních pásů a správném dodržování bezpečné vzdálenosti. Sklon a délka dráhy vozíku jsou konstruovány tak, aby se vozík zastavil v rychlosti třinácti kilometrů, což simuluje náraz automobilu do pevné překážky ve skutečné rychlosti třiceti kilometrů v hodině. Pokud řidič prudce zabrzdí nebo narazí do pevné překážky při „padesátce“, zvýší se jeho hmotnost až šedesátkrát. Představa, že se udrží na svém místě, je tedy zcela mylná.

„Konstrukce současných vozidel je uzpůsobena tak, aby došlo k co nejmenšímu zranění osádky. Je ovšem důležité, aby řidič a všechny osoby ve vozidle použili bezpečnostní pásy, a to i na zadních sedáčkách“, zdůraznil nadrotmistr Plaček. Oceňuje, že se lidé poutají, výhrady má ovšem ke způsobu připnutí pásů: „Správně je, že pás prochází přes pevné části těla, v dolní části přes pánevní kosti a v horní části středem hrudníku přes klíční kost. Za spodní část se musí zatahnout zpět, aby se pás dotáhl.“ Podle nadrotmistra Plačka účastníci nehody, zvláště řidiči, chybují i při vlastním nárazu. „Největší chybou je, že se osoby v momentě nárazu zapírou nebo chytanou volant, mohou si tak způsobit vážná zranění, třeba zlomit obě ruce.“

Druhým předvedeným trenažérem byl simulátor převrácení, který slouží především k nácviku vystoupení z poškozeného vozidla

a ke snížení následků dopravní nehody. „Při opuštění vozu, který je obrácený, se musí pasážer zapřít rukama a nohama a zabořit do sedadla, aby nedošlo k pádu na hlavu, a tím k poškození páteře. Přitom je stále připoután. Teprve pak se volnou rukou odpoutá, spustí na kolena a vystoupí z vozidla“, zdůraznil Plaček a svou instruktáž ještě doplnil: „Pozor na volně ložené předměty. Jsou opravdu nebezpečné a mohou způsobit vážná zranění.“

Lidé se resuscitace bojí

Dopravní nehody mohou způsobit vážná zranění a ublížení na zdraví. Při stavech, kdy dojde ke ztrátě vědomí nebo není dýchání fyziologické, je nutné obnovit základní životní funkce provedením resuscitace. Zdravotnický záchranář Zdeněk Píkl ze Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje vysvětlil, kdy se resuscitace provádí: „U každého, kdo je v bezvědomí, nedýchá normálně, lapá po dechu nebo chrčí, zahajujeme resuscitaci. Vzhledem k tomu, že dojezdový čas záchranné služby je v řádu několika až desítek minut, je laická resuscitace víc než důležitá a výrazně zvyšuje šanci na přežití.“ Ne vždy účastníci nehody pomohou. „Máme zkušenosti, že se většinou lidé bojí provádět resuscitaci, aby pacientovi neublížili, nebo jsou vůči této situaci neteční.“

Hašení je umění

Divácky efektní součástí preventivní akce bylo uhašení vzníceného vozidla. Ukázalo se, že zapálit je snadné, ale hasit se musí umět. Příslušníci Hasičského záchranného sboru zapálili pomocí směsi benzínu a oleje vrak vozidla, aby ukázali, jak rychle se vznítí. Stačila jedna zápalka a plameny během mžiku „olizovaly“ chátrající vozidlo. První k akci nastoupili dobrovolníci, aby si vyzkoušeli, jak uhasit požár pomocí sněhového hasičského přístroje. Boj to byl ovšem nerovný a marný. Oheň dál ničil karosérii a případná posádka vozidla by zřejmě boj o holý život prohrála. Na scénu tedy nastoupili profesionální hasiči. Ti během dvou minut s využitím vysokotlaké vody dokázali dostat požár pod kontrolu. Přesnost a preciznost seřazeného týmu ocenili přihlížející bouřlivým potleskem.

Opilost díky brýlím

Centrum služeb pro silniční dopravu prezentovalo simulátory řízení automobilu a motocyklu za nestandardních podmínek, jako je například požití alkoholických nápojů, jízda ve městě nebo v mlze. Pracovníci týmu Bezpečně na silnicích společně s kolegy z firmy Škoda Auto představili přihlížejícím bezpečnostní prvky (aktivních a pasivních systémů) ve vozidle, prezentovali crash testy vozidel, ukázali správné zabezpečení pasažérů ve vozidle a umožnili účastníkům, aby si pomocí speciálních brýlí vyzkoušeli, jak se orientuje osoba po požití alkoholických nápojů. Součástí prezentace bylo také představení projektu Vidíš dobře?, který vznikl za podpory Policie České republiky. Kdo chtěl, mohl si nechat odborníky z oční kliniky Gemini zkontrolovat a změřit zrak.

Text a foto: kpt. Vlastimila Cyprisová

X. NUCLEAR ENERGY

X.V NUCLEAR THREATS

Over fifty years ago, on October 28th, 1962, the whole world **breathed an 'atomic' sigh of relief** when the **deepening** crisis in Cuba came to an end. **The Cuban/Caribbean Crisis** was a conflict which brought the two most **belligerent** world powers to the **brink** of a nuclear war of apocalyptic dimensions. Even though it has been over fifty years of **seeming** 'nuclear' peace, further strengthened by the **dissolution** of the USSR in 1991, the threat of a nuclear attack has never **ceased** to be an **ubiquitous scarecrow** to any modern army. Despite the fact that the number of nuclear warheads is far from the numbers of the Cold War era, nuclear weapons have stayed in the **arsenals** of modern armies and are ready to be used if no other option remains. Nuclear threats have never been **neglected**, quite the opposite, as the technology advances and the range of **nuclear-weapon holders broadens**.

It would be naïve to believe anybody truly knows how many countries, or even armed groups, **possess** nuclear weapons and in what numbers. Several **multilateral** and **bilateral treaties** and **pacts** have been signed to **tackle** nuclear **disarmament** and/or **non-proliferation** (most notably the **NPT**); however, the effects seem **doubtful**. Nuclear warfare and threats of nuclear attacks have always been rather a political tool, and what may be good to hide for some is good to show for others. At the beginning of the 21st century, five countries are considered **nuclear-armed**, with the first two **allegedly** controlling over 90% of the world nuclear **stockpile**: the United States, Russia, the United Kingdom, France, and China. Four other nations are believed to possess nuclear technology usable for weapon construction: Pakistan, India, North Korea, and Israel. These four countries have never **disclosed** much, if anything, about their nuclear programmes and **save sophisticated**, and thus obviously **covert**, intelligence gathering operations all estimates are **sheer** speculations.

The danger of nuclear weapons lies in the strength of the weapon itself. Even countries with smaller nuclear arsenals may cause deaths of hundreds of thousands of people and cause further **escalations** of already existing **tensions** into a region-wide war. A quick **glance** at the countries with nuclear **capabilities** which are currently in some kind of a conflict, **topped** with countries alleged of **violating** their nuclear **safeguard commitments** (most likely Iran and Syria) has to leave the majority of the world's population **dismayed**.

So far, all the above mentioned nuclear-weapon actors have been **state-based**, with some level of international connections, commitments, **reservations**, etc. Unfortunately, they are not the only ones who possess, or at least **strive** to possess (as **coercive** or negotiation tools) nuclear weapons. **Non-state** actors, primarily different terrorist organizations, have been known to try to steal or **illicitly** purchase nuclear materials to be used for weapon making. Knowing what efforts have been **pursued** by the superpowers to achieve the nuclear status, the risk of **inferior** armed groups making use of the technology may seem **ridiculous**. The reason why it is not and has been an **on-going** concern for many nations is quite **straightforward**. Terrorists do not aim at maximum **yield** weapons and will do with improvised nuclear devices (INDs). These do not need bombers or ballistic missiles to be **delivered**, and may be detonated near the target site or even on the target site by suicide bombers. There is a **profound** reason why nobody wants suicide bombers in their cities, **let alone** nuclear suicide bombers, or improvised nuclear devices on board commercial planes or trains.

The invention and development of nuclear weapons (and similarly all other weapons of mass destruction) has marked **a point of no return** for our civilization. Ever since the invention, the development of our civilization has made no real progress at the actual elimination of nuclear weapons. Humankind is somehow **possessed** with the possibilities of **large-scale annihilations**, and though multiple non-proliferation and disarmament treaties have been signed and **ratified**, the weapons are still present.

Glossary

■ **allegedly** /ə'ledʒɪdli/ – údajně; ■ **annihilation** /ə,naɪə'leɪʃən/ – vyhlazení, zničení; ■ **arsenal** /'ɑ:snəl/ – výzbroj, arzenál; ■ **belligerent** /bə'ldʒərənt/ – zneprátený; ■ **bilateral** /baɪ'lætərəl/ – dvoustranný; ■ **brink** /brɪŋk/ – pokraj; ■ **broaden** /'brɔ:dn/ – rozšířit; ■ **capability** /,keɪpə'bɪlɪti/ – možnost, prostředek; ■ **cease** /si:s/ – přestat, zastavit; ■ **commitment** /kə'mɪtmənt/ – závazek; ■ **coercive** /kou'ɜ:sv/ – nátlakový, donucovací; ■ **covert** /'koovət/ – tajný, utajený, skrytý; ■ **deepening** /'di:penɪŋ/ – prohlubující (se); ■ **deliver** /dɪ'lvə/ – dopravit (do určení cíle); ■ **disarmament** /dɪs'ɑ:məmənt/ – odzbrojení; ■ **disclose** /dɪ'skloʊz/ – odhalit, prozradit; ■ **dismayed** /dɪs'meɪd/ – vystrašený, zděšený; ■ **dissolution** /,dɪsə'lju:ʃən/ – rozpad; ■ **doubtful** /'daʊtfl/ – diskutabilní, pochybný; ■ **escalation** /'eskə,leɪʃən/ – vyhrocení; ■ **glance** /glæns/ – pohled; ■ **illicitly** /ɪ'lɪtsli/ – nezákonně, na černo; ■ **inferior** /ɪn'fɪərɪə/ – podřadný; ■ **large-scale** /'lɑ:dʒ'skeɪl/ – rozsáhlý, ve velkém měřítku; ■ **let alone** /let/ə'ləʊn/ – natož; ■ **multilateral** /,mʌltɪ'lætərəl/ – mnohostranný; ■ **neglect** /nɪ'glekt/ – opomíjet, zanedbat; ■ **non-proliferation** /,nɒnprəʊ,lɪfə'reɪʃən/ – nešíření; ■ **non-state** /,nɒnstet/ – nestátní; ■ **nuclear-armed** /'nuklɪərɑ:md/ – vyzbrojen nukleárními zbraněmi; ■ **nuclear-weapon holder** /'nuklɪər'wepən/ – vlastník nukleární zbraně; ■ **on-going** /'ɔ:n,ɡoʊɪŋ/ – stále trvající, přetrvávající; ■ **pact** /pækt/ – smlouva, pakt; ■ **possess** /pə'zes/ – vlastnit; ■ **possessed** /pə'zest/ – posedlý; ■ **profound** /prə'faʊnd/ – silný, vážný; ■ **pursue** /pə'su/ – následovat; ■ **ratify** /'rætə'faɪ/ – schválit, ratifikovat; ■ **reservation** /,rezə'veɪʃən/ – omezení; ■ **ridiculous** /rɪ'dɪkjələs/ – směšný, úsměvný; ■ **safeguard** /'seɪf,ɡɑ:rd/ – záruka, pojistka; ■ **save** /seɪv/ – krom, mimo; ■ **scarecrow** /'skeər,kroʊ/ – strašák; ■ **seeming** /'si:mɪŋ/ – zdánlivý; ■ **sheer** /ʃɪər/ – čistý, úplný; ■ **sophisticated** /sə'fɪstɪ,ketɪd/ – propracovaný; ■ **state-based** /'stetɪbeɪst/ – na úrovni státu; ■ **stockpile** /'stɒk,páɪl/ – zásoby, rezervy; ■ **straightforward** /,streɪt'fɔ:wəd/ – přímočarý, jasný; ■ **strive** /straɪv/ – usilovat (o); ■ **tackle** /'tækəl/ – vypořádat se (s); ■ **tension** /'tenʃən/ – napětí; ■ **topped** /topd/ – navýšený; ■ **treaty** /'tri:tɪ/ – smlouva, dohoda, úmluva; ■ **ubiquitous** /ju'brɪkwɪtəs/ – všudypřítomný; ■ **violate** /'vaɪə,leɪt/ – porušovat, nedodržovat; ■ **yield** /jɪld/ – ráže, síla (zbraně) **Phonetic transcription taken from www.dictionary.com.**

Phraseology and definitions

A point of no return describes a point (physical or abstract) after which no turning back is possible (e.g. a point during a take-off when a plane has to lift off from the runway or face imminent crash). To **breathe a sigh of relief** means to express happiness or gratitude that something has ended.

Commentary

Cuban Crisis or **Cuban Missile Crisis** (or referred to as **Caribbean Crises** in Russia) lasted between 14th and 28th October 1962 and started after the USSR placed nuclear warheads on Cuba. During this crisis, several incidents have been reported that might have led to a nuclear war. **NPT (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons** or **Non-Proliferation Treaty**) was created on 1st July 1968 and effective since March 1970. The aim of this treaty is to limit the number of nuclear weapons and their further proliferation; as of 2013, it has been signed by around 190 countries.

EXERCISES

1. Fill in words from the text to match the definitions.

- _____ – (n) the reduction of the number of weapons or their complete abolition
- _____ – (v) to formally accept and confirm, to pass
- _____ – (n) things accumulated for use in the future
- _____ – (n) a measure employed to limit or prevent something from happening
- _____ – (adv) done against the laws or rules
- _____ – (adj) being at war; hostile
- _____ – (adj) formed by two sides or parties
- _____ – (v) to break a rule

2. Read the statements and decide if they are true or false.

- The end of the Cuban crisis was not welcomed equally around the world.
- The end of the USSR brought along the end of nuclear threats.
- The majority of nuclear weapons are controlled by a couple of countries.
- Nuclear weapons are used more often during negotiations than fighting.
- Countries with limited nuclear arsenals pose no real threat to world peace.
- Non-state actors are less predictable and are similarly dangerous to nuclear-armed countries.
- Non-proliferation treaties can be considered very successful in fighting nuclear threats.
- Improvised nuclear devices are the primary means of nuclear terrorism.

Answer key to the exercises

Ex. 1: 1 disarmament, 2 ratify, 3 stockpile, 4 safeguard, 5 illicitly, 6 belligerent, 7 bilateral, 8 violate Ex. 2: 1F, 2F, 3T, 4T, 5F, 6T, 7F, 8T Ex. 3: 1c, 2b, 3c, 4b, 5a Ex 4.: 1) threats, 2) treaties, 3) proliferation, 4) pursue, 5) illicit, 6) non-state, 7)improvised, extra word: state

3. Based on the text, finish the sentences with appropriate endings.

- Nuclear threats have always been present despite**
 - the technological advances.
 - the decrease of nuclear-armed countries.
 - the breakup of the Soviet Union.
- The actual number of all ready-to-use nuclear weapons**
 - is unclear but stable.
 - can only be guessed at.
 - has never been greater.
- North Korean nuclear programme**
 - is in full accordance with international safeguards.
 - is believed to be more advanced than previously thought.
 - is difficult to estimate and adjust to.
- The Non-Proliferation Treaty aims at**
 - making the world genuinely safer for future generations.
 - decreasing the world's nuclear potential and capabilities.
 - nuclear awareness and weapon sharing among friendly states.
- Current nuclear-weapon politics**
 - may seem possibly well-meant, but inadvertently futile.
 - has managed to be accepted worldwide.
 - is trying to make nuclear weapons a privilege.

4. Fill in the gaps with appropriate words from the box below. There is one extra expression.

illicit	improvised	non-state	proliferation
pursue	state	threats	treaties

There is no doubt that nuclear 1) _____ are genuine and politicians and military advisors have to take them into account. Several 2) _____ have been introduced to address the issue of 3) _____ of nuclear arms on one hand and peaceful use of nuclear energy on the other. No institution should thus object if a signatory country decides to 4) _____ the construction of a nuclear power plant, but may get alert if the same country chooses to use its nuclear waste for 5) _____ technological or business operations. These treaties are unfortunately not applicable for 6) _____ actors, who have little need of sophisticated power supply but may greatly benefit from an 7) _____ nuclear device.

Zpracoval tým CJP Vyškov

An-30

Letoun An-30 vznikl úpravou z transportního modelu An-24, známého i z našich vzdušných sil. I když v názvu nese označení firmy Antonov, výrobce a konstrukční kanceláře typu An-24, verzi An-30 navrhla konstrukční kancelář Běřev z ruského města Taganrog. Práce na prototypu s označením An-24FK byly zahájeny v roce 1966. Od přepravní verze se lišil mohutně prosklenou předí určenou pro navigátora obsluhujícího fotografická zařízení v trupu a až pěti speciálními kamerami v nákladovém prostoru. Instalace prosklené předě si vyžádala vyvýšení pilotní kabiny o 41 cm, An-30 proto získal typický „hrb“ nad pilotním prostorem. Kamery v trupu byly opatřeny zasklenými průzory v podlaze chráněnými po dobu vzletu a přistání dvířky. Změněna byla rovněž navigační výbava letounu umožňující automatické lety po naplánované trase. První prototyp byl dokončen v polovině roku 1967 a 21. srpna poprvé vzlétl. V roce 1970 byly dokončeny státní i vojenské letové zkoušky a An-30 byl oficiálně přijat do výzbroje. Rok na to v Kyjevě začala i sériová výroba, ve které do roku 1981 vzniklo celkem 123 letounů ve verzích An-30A (zejména pro civilní uživatele) a An-30B (pro vojenské provozovatele). An-30 zakoupila celá řada států včetně Afghánistánu, Bulharska, Číny, Mongolska, Rumunska a Vietnamu. V roce 1987 se československé letectvo začalo poohlížet po speciálním fotogrammetrickém typu vhodném pro snímkování zemského povrchu, kartografické práce i průzkumné úkoly. Po zvážení všech možností byl prostřednictvím obchodního zastoupení osloven výrobce letounů Antonov An-30. Protože ale An-30 v té době již nebyl ve výrobě, byl zprostředkován kontakt s bulharskou společností Hemus Air, která nabízela k prodeji jeden ze svých An-30A. Letoun byl v roce 1989 zakoupen a přelétl na své nové působiště u 47. průzkumného leteckého pluku v Hradci Králové.

Během zimy na přelomu let 1988 a 1989 byly proškoleny posádky jak k ovládání letounu, tak i k obsluze speciálních snímkovacích kamer v trupu. Stroj do Československa přiletěl ve svém původním civilním zbarvení tvořeném bílým základem s výraznými barevnými pruhy ve spodní části trupu a zelenou směrovkou. Tato „antikamufláž“ byla doplněna o velmi výrazné československé státní znaky a trupové číslo 1107. Jen pro zajímavost uvedme, že národní rozlišovací znak na kýlu měl průměr téměř dva metry. V této barevné úpravě An-30 sloužil až do roku 1994, kdy byl přelétnut do výrobního závodu na Ukrajinu, kde prodělal generální opravu. Z ní se vrátil bez finálního nátěru. Ten se aplikoval až v opravnách v Trenčíně. Letoun zde získal pohledné bílé zbarvení se stylizovanými pruhy v barvách české státní

vlajky. Během opravy byl letoun vybaven novými fotografickými přístroji, vylepšenou avionikou a novým povětrnostním radiolokátorem a od té doby je označován jako An-30FG. Jde o specifickou českou úpravu, která vznikla pouze v jednom kuse.

Během své služby sloužil An-30 zejména k leteckému fotografování, čímž nahradil oblíbené stroje Av-14FG. Spolu s ním byly v provozu i letouny domácí výroby L-410FG. Pouze Antonov se ale díky svým výkonům podílel na mezinárodním monitorovacím programu Otevřené nebe – Open Skies, v jehož rámci provedl fotografické mise nad několika státy. V roce 2004 byl jediný provozovaný kus uzemněn a jednalo se o jeho prodeji zahraničnímu zákazníkovi. K němu ale nakonec nedošlo a letoun si v roce 2009 odvezl majitel leteckého muzea ve Zruči u Plzně, kde je An-30FG vystaven dodnes.

Hlavní takticko-technická data An-30:

Délka trupu	24,26m
Výška trupu	8,32m
Rozpětí křídel	29,2m
Prázdná hmotnost	15 590 kg
Vzletová hmotnost	23 000 kg
Maximální rychlost	540 km/h
Dostup	8 300m
Dolet	2 630 km

Základní technický popis

An-30 je dvoumotorový samonosný celokovový hornoplošník určený pro letecké snímkování a průzkum. Před začíná mohutně proskleným prostorem pro navigátora a operátora fotografických systémů, za ní je umístěna vyvýšená kabina pro dvojčlennou posádku. Následuje nákladový prostor s kamerami, fotografickým vybavením – včetně zásob filmů – a s pracovišti operátorů kamer. Trup zakončují klasické ocasní plochy. K trupu je připevněno rozměrné křídlo opatřené mechanizací na odtokové hraně. Turbopřídělové motory AI-24VT o výkonu po 2 103 kW jsou uloženy v samostatných gondolách na křídlech a pohánějí čtyřlíst stavitelné vrtule. Jejich umístění výrazně snižuje vibrace i hluk v kabině letounu. Zasouvací podvozek je tvořen příďovou nohou se dvěma koly a dvěma hlavními nohama se zdvojenými koly pod motorovými gondolami.

Text a foto: Jakub Fojtík

PISTOLE CZ 75B A CZ 75 SP-01 PHANTOM

CZ 75B

CZ 75 je samonabíjecí pistole ráže 9mm Luger, kterou již téměř čtyři desetiletí vyrábí Česká zbrojovka Uherský Brod. Konstruktor František Koucký ji poprvé představil veřejnosti v roce 1975. Při jejím vývoji vycházel z pistole Browning Hi-Power P35. Novinkou v tomto případě bylo vnitřní vedení drážek závěru v těle závěru a směrem pohybu táhla spoušťové páky. Postupně byla tato pistole produkována v celé řadě variant. Stala se součástí výzbroje mnoha ozbrojených složek na celém světě. Z důvodu nedostatečné patentové ochrany ji řada výrobců jednoduše okopírovala. Po Coltu 1911 se jednalo o druhou nejvíce kopírovanou pistoli na světě.

V devadesátých letech minulého století zkonstruoval Václav Polanský nový bezpečnostní prvek této zbraně – blokační úderníku. Měla se tím zvýšit bezpečnost jejího používání s nábojem v komoře při samovolném pádu na zem. Tato pistole pod označením CZ 75B byla v devadesátých letech minulého století zavedena do výzbroje Armády České republiky. Používaly ji jednotky speciálních sil a Vojenské

policie. Ve výzbroji ji měl například první kontingent nasazení v roce 1999 v Kosovu.

Pistole CZ 75B je samonabíjecí zbraň se závěrem, uzamčeným systémem Browning, dvěma uzamykacími ozuby na hřbetu hlavně před nábojovou komorou, které zapadají do příslušných vybrání v závěru před výhozním okénkem. Hlaveň se šesti pravotočivými drážkami vykoná během pracovního cyklu krátký zákluz, řízený ledvinovou drážkou pod nábojovou komorou. Tou prochází čep záchytu závěru, jenž současně spojuje závěr a rám zbraně. Pod hlavní je vratná pružina závěru, nasazená na krátkém ocelovém vodítku. Má dvojčinný spoušťový mechanismus s vnějším kohoutkem. K ovládacím prvkům patří spoušť, kohout se zdrsňeným palečnickem, levostranný záchyt závěru, páka k bezpečnému vypouštění kohoutu, záchyt zásobníku a úchopové drážky v zadní části závěru. Bezpečnostní prvky tvoří první ozub kohoutu, automatická úderníková pojistka a páka k bezpečnému vypouštění kohoutu. Dvouřadý ocelový zásobník s jednořadým vyústěním má plastový podavač.

Hlavní takticko-technická data pistole CZ 75B:

Ráže	9mm
Náboj	9×19
Luger	
Celková délka zbraně	206mm
Délka hlavně	120mm
Hmotnost s prázdným zásobníkem	1 000g
Ústňová rychlost	370 m/s
Účinný dostřel	50m
Kapacita zásobníku	16 nábojů

CZ 75 SP-01 PHANTOM

Po roce 2000 projevil Armáda České republiky zájem o vývoj nové varianty této zbraně. Požadavala moderní velkokapacitní pistoli schopnou snášet vysoké provozní zatížení spojené s vypálením velkého množství nábojů v náročných bojových podmínkách. Prosazení těchto parametrů bylo po nasazení jednotek naší armády v Afghánistánu ještě naléhavější. Výrobce při vývoji zbraně CZ 75 SP-01 PHANTOM vycházel z pistole CZ 75 SP-01 TACTICAL. Do finální verze se promítly zkušenosti jak vojáků, tak i policistů z používání předchozích variant při praktickém nasazení.

Rám pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM z nové formy usnadňuje vyšší držení zbraně. Díky použití polymeru, tedy vysoce odolného plastu, k jeho výrobě bylo dosaženo nižší hmotnosti zbraně, a to o 200 gramů. Tritiová mířidla umožňují střelbu za snížené viditelnosti. K přednostem pistole patří i vysoká stabilita při rychlé střelbě. Díky výměně části hrbeť rukojeti rámu je možné individuální nastavení úchopu střelce s různými tělesnými proporcemi. Pistole je vybavena vypouštěním kohoutku. Výrobce zvýšil kapacitu zásobníku z původních šestnácti nábojů na osmnáct. Lze však použít i kratší zásobníky ze starších variant pistolí CZ 75. Výrobce pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM představil veřejnosti v roce 2008. V březnu 2010 podepsala zbrojovka s Armádou České republiky smlouvu o dodávce 5 570 kusů těchto zbraní. A to včetně příslušenství, taktických svítilen, souprav náhradních dílů a souprav pro opravy. Dodávka měla být realizována v několika etapách. K první z nich došlo již v roce 2011. Jedná se o zbraň jednotlivce, určenou pro výcvik a bojové nasazení vojsk. Prioritně byli touto pistolí vyzbrojováni vojáci odcházející do misí v Afghánistánu. Pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM má uzamčený závěrový systém s výkyvem hlavně nahoru do tří uzamykacích ozubů. Je opatřena ovladačem pro bezpečné vypuštění kohoutku

Hlavní takticko-technická data pistole CZ-75 SP-01 PHANTOM:

Ráže	9 mm Luger
Počet drážek v hlavní	6
Kapacita zásobníku	18
Rám	polymer
Mířidla	pevná
Celková délka	210 mm
Délka hlavně	120 mm
Výška zbraně	150 mm
Šířka zbraně	38 mm
Hmotnost	800 g
Hmotnost prázdného zásobníku	90 g
Účinný dostřel	do 50 m
Balistická životnost	15 000 výstřelů
Povrchová úprava	černě lakováno
Bezpečnostní prvky	vypouštění kohoutku, bezpečnostní ozub, blokování zápalníku

do přední polohy na bezpečnostní ozub. Systém napínání kohoutku je dvojčinný. Odpálit je tedy možné z přední nebo zadní polohy. Kohoutek má bezpečnostní ozub. Spočívá-li na něm kohoutek, je vyloučen jeho kontakt se zápalníkem a tím je zamezeno opotřebení funkčních ploch na dorazu blokace a zápalníku. Zápalník je blokován vnitřní pojistkou. To zvyšuje pádovou bezpečnost pistole. Vylučuje se takto totiž výstřel setrvačností zápalníku. Po vystřelení posledního náboje je závěr zachycen záchytem závěru v zadní poloze.

Pistole je vybavena dvojčinným spoušťovým mechanismem SA (Single Action) a DA (Double Action). Tvar úchopové části plastového rámu pistole lze modifikovat pomocí sady výměnných hrbeťů.

Tritiová mířidla MEPROLIGHT typu ML-17777 tvoří sada se světelnou muškou (zářič tritium o aktivitě 0,565 GBq) a hledím (2 tritiové zářiče o aktivitě 0,444 GBq), která se montuje na pistoli pomocí rybin. Tritium v plynné formě (99 % HT a 1 % HTO) je uzavřeno v ampulích z borokřemičitého skla s luminoforem a tyto ampule jsou lepidlem fixovány v kovovém pouzdře mířidla tak, aby jejich používání a skladování nebylo spojeno s žádnými riziky. Proti možnému posunu je muška zajištěna kolíkem a hledí zajišťovacím šroubkem.

Díky svým kvalitám získala tato zbraň nemalou popularitu i mezi sportovními střelci. Používá ji například Adam Tyc, který s ní získal řadu evropských a světových ocenění.

Text: Vladimír Marek
Foto: autor, mjir. Jan Šulc
a Pomůcka Pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM

17. ročník turnaje v nohejbale tříčlenných družstev

O POHÁR ŠÉFREDAKTORA A REPORTU

Datum:

17. října 2013

Místo:

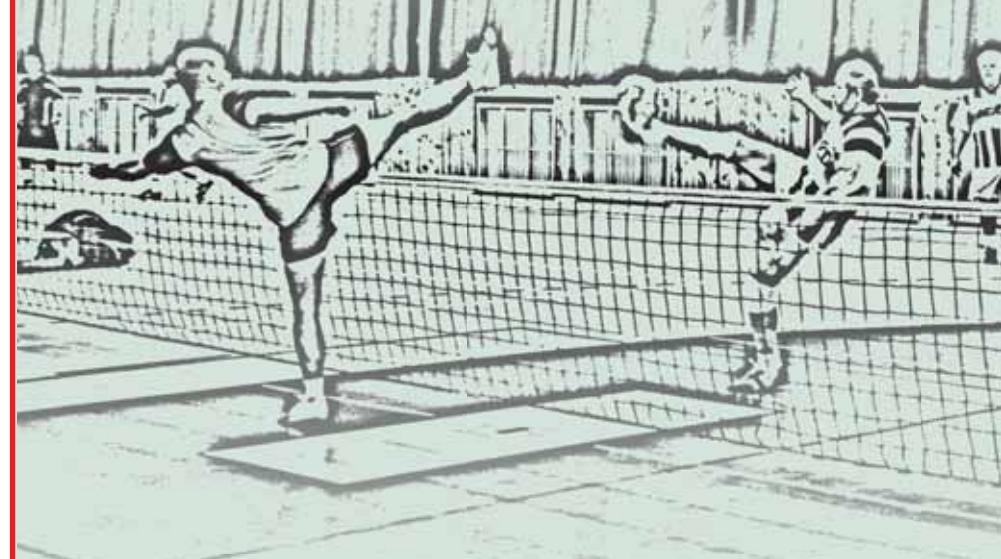
sportovní hala Ruzyně STVS MO

Prezentace:

9.00 až 9.30 hod.

Ústroj:

sportovní, vlastní dresy, sálová obuv

Písemné přihlášky potvrzené velitelem VÚ (ředitelem VZ) posílejte

do 11. října 2013 na adresu: Jiří Krása, STVS MO Praha

fax: (973) 213 073, 213 867

tel.: (973) 213 766

V přihlášce nezapomeňte uvést název vojenského útvaru nebo zařízení, hodnot, jméno a příjmení vedoucího i členů družstva a telefonický kontakt

Organizátorem přeboru je redakce A reportu a oddělení tělesné výchovy a záchranné výsadkové služby sekce rozvoje a plánování schopností MO

Vydává MO ČR
Odbor komunikace a propagace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553
973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jan Procházka

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Kresby: Jiří Král

Jazyková korektura: Jana Menšíková

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 10. 9. 2013

Toto číslo vyšlo dne: 16. 9. 2013

Foto na titulní straně: svob. Roman Štarha

Kontakty do redakce

Šéfredaktor

Jan Procházka
telefon: 973 215 553
mobil: 724 033 407
e-mail: jan_prochazka@klikni.cz

Redaktoři

Pavel Lang
telefon: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Grafik

Andrea Bělohávková
telefon: 973 215 786
mobil: 601 579 644
e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz

Informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí ji autor zaslat tyto údaje:
■ jméno a příjmení,
■ datum narození (NE rodné číslo!),
■ údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ anebo osobu mimo resort,
■ adresu bydliště.
V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:
■ číslo VÚ či VZ a město posádky,
■ číslo RFO, který je vyplácí.
V případě osoby mimo resort:
■ číslo účtu, na který má být poslán honorář,
■ název a číslo banky,
■ na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.
Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasílaným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

4. brigáda rychlého nasazení „Obrany národa“

Stále více útvarů Armády České republiky se může pyšnit historickými a čestnými názvy. Ne ve všech případech jsou ale dostatečně prezentovány a mnohdy ani vojenská veřejnost přesně neví, co se za nimi skrývá. Právě tato skutečnost nás přivedla na myšlenku připomenout nejen odborné veřejnosti některé z těchto názvů a také tradice, k nimž se hlásí jejich nositelé. Tentokrát se budeme věnovat čestnému historickému názvu 4. brigády rychlého nasazení – „Obrany národa“.

Brigádě rychlého nasazení ho propůjčil u příležitosti padesátého čtvrtého výročí ukončení druhé světové války v Evropě 8. května 1999 tehdejší prezident České republiky Václav Havel.

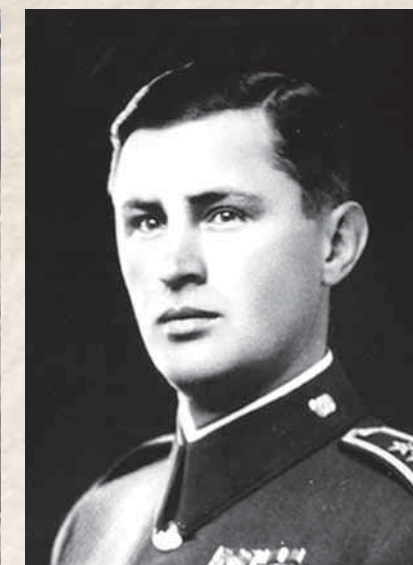
Ilegální vojenská odbojová organizace Obrana národa vznikla již několik dní po rozbití Československa a obsazení jeho zbytku v březnu 1939. U jejího zrodu stáli generálové Sergej Vojcechovský, Sergej Ingr a Josef Bílý. Posledně jmenovaný se také stal prvním velitelem této poměrně rozsáhlé odbojové struktury. Jednalo se o mimořádně schopného vojenského odborníka, který ještě před první světovou válkou absolvoval Válečnou školu ve Vídni a prošel si celou řadou velitelských funkcí v rakousko-uherské armádě. Konec první světové války ho zastihl na italské frontě ve funkci velitele pluku. Okamžitě po návratu do vlasti v listopadu 1918 se J. Bílý přihlásil ke službě v československé armádě. Díky svým odborným kvalitám byl respektován i legionářskými důstojníky. V roce 1928 převzal funkci velitele Zemského vojenského velitelství v Praze, kterou vykonával až do svého odchodu do výslužby v roce 1935 v hodnosti armádního generála.

Již v létě 1939 se mu podařilo dobudovat základní strukturu organizace s hlavním štábem v Praze, zemskými velitelstvími v Čechách a na Moravě, divizními velitelstvími v krajích a plukovními velitelstvími v jednotlivých okresech. Kostru rámcových útvarů tvořili bývalí příslušníci armády. Hlavním cílem organizace byl boj proti Němcům, obnovení demokratické Republiky československé v předmnichovských hranicích a zajištění a udržení pořádku po převratu.

Obrana národa se zabývala i diverzemi a sabotážemi. Její bezpečnostní složka se věnovala sledování kolaborantů a německých agentů připravovaných pro vyslání do zahraničí. Snažila se včas varovat české občany před případným zatčením. Nemalý význam měla špionážní činnost spojená se získáváním významných informací. V tomto směru sehráli rozhodující roli bývalí důstojníci armády, kteří byli po demobilizaci umístěni ve významných státních úřadech a firmách se strategickou výrobou včetně zbrojovek. Jak díky svým vojenským znalostem, tak i na základě nepřímých informací dokázali odhadnout potenciál německé armády. Obrana národa vydávala i svůj vlastní ilegální časopis V boj, v němž mimo jiné otiskovala jména kolaborantů a konfidentů.

PRVNÍ VELITEL OBRANY NÁRODA GENERÁL JOSEF BÍLÝ

JEDEN Z TZV. TŘÍ KRÁLŮ PODPLUKOVNÍK JOSEF MAŠÍN

Za velmi dobrou organizační strukturu této ilegální vojenské organizace ale výrazně zaostávala konspirační práce. U některých zatčených objevilo gestapo dokonce jmenně seznamy členů organizace. To byl také jeden z důvodů, proč se gestapu již na podzim 1939 a následně v únoru 1940 podařilo rozbit první garnituru Obrany národa. Generál Josef Bílý byl nucen přejít do ilegality a téměř rok se mu dařilo úspěšně skrývat. V listopadu 1940 byl ale v Chlumu u Třeboně zatčen. Pouhý den po nástupu Reinharda Heydricha do funkce zastupujícího říšského protektora – 28. září 1941 – ho Němci společně s generálem Hugo Vojtou zastřelili v jízdně dělostřeleckých kasáren v Praze-Ruzyni.

Ani tyto tvrdé úderý německých bezpečnostních složek ale nevyřadili zcela z činnosti tuto odbojovou organizaci. Na místa zatčených a popravených důstojníků nastoupila druhá garnitura. Na jaře 1940 se podařilo obnovit hlavní velitelství. Tentokrát již nebyl kladen takový důraz na vybudování celostátní organizační struktury, prioritu dostala konspirační práce. Jedním z důvodů byl i nepříliš dobrý vývoj situace pro spojenecké jednotky na francouzské frontě. Pod vlivem informací přicházejících ze zahraničí se budování rozsáhlé tajné armády pro všennárodní povstání jevílo jako výrazně předčasně.

Přesto došlo k rozbití i této odbojové struktury. Signálem k nástupu gestapa proti Obráně národa byl příchod Reinharda Heydricha do Prahy,

na funkci zastupujícího říšského protektora. Celá řada bývalých důstojníků byla zatčena. V této době byli postupně likvidováni i podplukovník Josef Mašík, Josef Balabán a štábní kapitán Václav Morávek. Jednalo se o legendární zpravodajsko-sabotážní skupinu Obrany národa, o jejíž významu svědčí mimo jiné skutečnost, že jí gestapo přidělilo krycí název Svatí tři králové. Definitivní rozbití struktury Obrany národa bylo dokončeno po atentátu na Reinharda Heydricha v květnu 1942.

Z tvrdých úderů německých bezpečnostních složek následujících proti našemu odboji se organizace nemohla dlouho vzpamatovat. Postupně ale začal obnovovat její činnost generál Zdeněk Novák. Jednalo se o legionáře, který prodělal celou ruskou anabázi. Při mobilizaci v září 1938 velel dělostřelectvu II. armády. Skupina, kterou kolem sebe soustředil, se stala základem třetí garnitury. I ta ale byla nakonec zlikvidována. A to během rozsáhlých razíí gestapa v červnu 1944. Při nich byl 22. června zatčen i generál Novák.

V čele čtvrté garnitury Obrany národa stanul generál František Slunečko. Tedy další z legionářů, kteří během první světové války a také po ní bojovali v Rusku. Ten na jejich zbytcích vybudoval velitelství Alex, díky němuž tato odbojová organizace sehrála významnou roli i během květnového povstání v roce 1945. Okamžitě po jeho poměrně živelném zahájení 5. května ho generál Slunečko vojensky podchytil a velitelství Alex podřídl vedení České národní rady. Zároveň aktivoval pražské velitelství Bartoš v čele s generálem Karlem Kutlvašrem, kterému podřídl všechny dostupné jednotky na území Velké Prahy. Po osvobození generála Nováka mu předal velení a stal se jeho zástupcem.

Text: Vladimír Marek
Foto: VÚA-VHA, VHÚ

ORGANIZÁTOŘI

HLAVNÍ PODPORA

PODPORA

OSTRAVA!!!

MINISTERSTVO OBRANY
ČESKÉ REPUBLIKYLeoš Janáček
Ostrava AirportMinisterstvo zahraničních věcí
České republikyMoravskoslezský
kraj

GENERÁLNÍ PARTNER

SAAB

Alcoa je podporována
Public Diplomacy Division NATODNY **NATO** DAYS
20 LET ČESKÉ REPUBLIKY
1993 2013

NEJVĚTŠÍ BEZPEČNOSTNÍ SHOW VE STŘEDNÍ EVROPĚ

DNY NATO V OSTRAVĚ & DNY VZDUŠNÝCH SIL AČR

LETIŠTĚ LEOŠE JANÁČKA OSTRAVA
sobota 21. a neděle 22. září 2013

VSTUP ZDARMA!

WWW.NATODAYS.CZ

WWW.FLYIN.CZ

HLAVNÍ PARTNEŘI

JOHNNY SERVIS®

kofola
originalŘízení letového provozu
České republiky

OFICIÁLNÍ TECHNICKÁ PODPORA

MARKETINGOVÍ PARTNEŘI

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

SPOLUORGANIZÁTOŘI

